

Skatteutskottets yttrande 2024/25:SkU1y

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2025

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över avsnittet Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor i regeringens proposition 2024/25:1 Budgetpropositionen för 2025 samt de motioner som har väckts med anledning av detta. Utskottet yttrar sig även över tre propositioner och sex följdmotioner som bereds inom ramen för budgetärendet med förslag på ändringar i skattelagstiftningen.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (S, V, C, MP).

Sammanfattning

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken, tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram i de propositioner som bereds inom ramen för ärendet och har ingen invändning mot de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisar. Utskottet tillstyrker också beräkningen av statens inkomster för 2025 och de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2026 och 2027.

Utskottets ställningstagande innebär ett instämmande i följande bedömningar och tillstyrkande av bl.a. följande ändringar på skatteområdet under 2025:

- Jobbskatteavdraget och det förhöjda grundavdraget förstärks.
- Avtrappningen som görs vid högre inkomstnivåer inom ramen för jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget slopas.
- Ersättningsnivån för expertskatt i den s.k. beloppsregeln sänks.
- Förskottsbetalning vid skattereduktion för installation av grön teknik underlättas.

- Subventionsgraden för skattereduktion för installation av solceller bör sänkas.
- Skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el bör slopas.
- Beloppsgränsen för avdrag för bl.a. resor mellan bostaden och arbetsplatsen bör höjas.
- En skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto, i kapitalförsäkring och i PEPP-produkt införs.
- Ränteavdraget för lån utan säkerhet trappas av.
- Stämpelskatten vid beviljande av ansökan om inteckning i skepp bör slopas.
- Fastighetsskatten på vindkraftverk bör höjas.
- Bestämmelserna om avdrag för tidigare års underskott efter en ägarförändring förbättras och förenklas.
- Ett antal beloppsgränser som gäller vid beskattningen av enskilda näringsidkare höjs eller slopas.
- Ett grundavdrag i lagen om riskskatt för kreditinstitut bör införas och skattesatsen höjas.
- Skatten på bensin och diesel sänks.
- Skatten på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk sänks.
- Skatten på flygresor avskaffas.
- Malus för husbilar slopas, och undantaget från malus för vissa alternativbränslefordon slopas.
- El för infångning av koldioxid bör inte befrias från energiskatt.
- Alkoholskatten för öl från oberoende småbryggerier bör sänkas.
- Vissa förändringar på F-skattens område införs.
- Avtal mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor godkänns.

Innehållsförteckning

Utskottets överväganden.....	5
Riktlinjer i skattepolitiken	5
Sänkt skatt på arbetsinkomster och pension	18
Slopad avtrappning i jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget	21
Skatteskala, skattereduktion och grundavdrag m.m.	22
Skattereduktion för sjukersättning och aktivitetsersättning	24
Sänkt ersättningsnivå för expertskatt.....	25
Underlättande av förskotts betalning vid skattereduktion för installation av grön teknik	27
Sänkt subventionsgrad vid skattereduktion för installation av solceller	30
Slopad skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el.....	31
Grönt avdrag m.m.....	33
Höjd beloppsgräns för avdrag för resor till och från arbetet.....	34
Reseavdrag	35
Medlemsavgifter m.m.....	37
Husavdrag (rut- och rotavdrag)	38
Utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag	39
En skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring.....	42
Kapitalbeskattning och arvs- och gåvobeskattning.....	47
Fastighetskatt och fastighetsavgift	49
Avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet.....	51
Avdrag för ränteutgifter.....	53
Slopad stämpelskatt vid inteckning i skepp.....	55
Höjd fastighetsskatt för vindkraftverk	55
Förbättrade och förenklade regler om avdrag för tidigare års underskott.....	56
Förbättrade skattemässiga villkor för enskilda näringsidkare.....	60
Justeringar i bestämmelserna om riskskatt för kreditinstitut	62
Övriga företagsskatter	63
Sänkt skatt på bensin och diesel	64
Sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk	66
Avskaffad flygskatt	69
Ändrad malus för husbilar och vissa alternativbränslefordon	71
Fordons- och vägskatt	74
Befrielse från energiskatt på el för CCS bör inte genomföras	77
Sänkt alkoholskatt för öl från oberoende småbryggerier bör införas.....	78
Energi- och koldioxidskatt	79
Övriga punktskatter	83
Skattesatser och undantag från mervärdesskatt	87
Vissa förändringar på F-skattens område	89
Nytt Öresundsavtal undertecknat.....	94
Offentliga sektorns skatteintäkter	95
Avvikande meningar.....	97
1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2025 (S)	97
2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2025 (V).....	98

3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2025 (C).....	101
4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2025 (MP).....	103

Utskottets överväganden

Riktlinjer i skattepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning av inriktningen av skattepolitiken och föreslår att Socialdemokraternas, Vänsterpartiets, Centerpartiets och Miljöpartiets förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 1) att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

När regeringen tillträdde var inflationen mycket hög. Det har inneburit en tung ekonomisk börda för såväl hushåll som för företag, kommuner och regioner. Därför har regeringens fokus – från dag ett – varit att bekämpa inflationen. Detta har gjorts genom två återhållsamma budgetpropositioner, samtidigt som de som drabbats hårdast av prisökningarna har stöttats. Regeringens prioriteringar har, tillsammans med Riksbankens penningpolitik och ansvarstagande från arbetsmarknadens parter, gett effekt.

Mot bakgrund av en lägre inflation, stabila långsiktiga inflationsförväntningar och en förändrad riskbild kring inflationen skiftar regeringen i och med denna proposition fokus för den ekonomiska politiken: från att bekämpa inflationen till att investera i att bygga Sverige rikare och tryggare igen. Eftersom den geopolitiska oron även i fortsättningen kan driva upp exempelvis energipriser och leda till högre inflation krävs dock vaksamhet kring både omvärldsläget och inflationens utveckling framöver. Om inflationen skulle ta fart igen kommer inflationsbekämpning återigen behöva bli en central del av den ekonomiska politiken.

Även om inflationsbekämpningen varit framgångsrik återstår fortfarande utmaningar för den svenska ekonomin. De kvardröjande effekterna av den höga inflationen är fortsatt påtagliga. Löntagarnas köpkraft har urholkats – tio års reallöneökningar har uttraderats. Pensionärer har fått se det reala värdet på sina sparkonton minska. Bolåntagare brottas med högre räntekostnader och företagare har mött en vikande efterfrågan samtidigt som deras kostnader har ökat. Tillväxten i Sverige har stagnerat och svensk ekonomi är i en lågkonjunktur med ökad arbetslöshet som följd, vilket även är fallet i flera andra EU-länder. Detta i ett läge där EU hamnar på efterkälken när det gäller tillväxt i den globala ekonomin. Regeringen vill stötta ekonomins återhämtning och prioriterar reformer inom framför allt tre områden.

För det första handlar det om att fortsätta stärka hushållens köpkraft. Även om inflationen har minskat kommer det att ta flera år innan köpkraften för hushållen återställts till den nivå som rådde innan inflationen började stiga kraftigt 2021. Här behöver politiken hjälpa till. Regeringen har tagit viktiga steg genom att sänka skatten för de som jobbar och för pensionärer. Sänkningen av drivmedelsskatter och de lägre kraven i reduktionsplikten fr.o.m. den 1 januari 2024 gör stor skillnad i mångas plånböcker. I denna proposition fortsätter regeringen att lätta på skattebördan för svenska folket genom bl.a. sänkt skatt på arbete, pension, sparande, företagande och transporter.

För det andra handlar det om att återupprätta arbetslinjen så att fler kommer i arbete. Arbetslinjen handlar om att öppna dörrar i stället för att låsa in personer i utanförskap. Förstärkningen av jobbskatteavdraget är en central del i att göra det lönsamt att gå från bidrag till arbete.

För det tredje krävs reformer för en ökad tillväxt.

Det handlar också om att både företag och hushåll behöver fasa ut de fossila bränslena för att nå målet om nettonollutsläpp 2045.

Regeringen fortsätter att rensa upp i de komplicerade regler som drabbar företagare och arbetar för att skattesystemet i än högre grad ska uppmuntra till företagande, egen ansträngning och investeringar i Sverige.

Hela Sverige ska fungera, så att det går att bo, leva och verka i hela vårt land.

Utbildning och ökat ansvar på jobbet ska löna sig mer. Då krävs lägre marginalskatter. Principen om hälften kvar, dvs. att löntagare åtminstone ska få behålla hälften av en löneökning efter skatt, bör gälla och regeringen tar viktiga steg för att uppnå detta. Regeringen kommer att fortsätta lätta på skattebördan för svenska folket.

Det kommer att ta flera år innan köpkraften för alla hushåll återställts till den nivå som rådde innan inflationen började stiga kraftigt. Regeringen vill därför stötta återhämtningen genom förslag som stärker hushållens köpkraft. För att fler ska kunna försörja sig själva genom lön från arbete tar regeringen ytterligare steg för att stärka arbetslinjen.

Det är avgörande för svensk tillväxt att drivkrafter till arbete och utbildning ökar. Skattereglerna ska bidra till att öka den varaktiga sysselsättningen och antalet arbetade timmar i ekonomin. Det är dessutom rättvist att den som arbetar får behålla mer av sin lön. Regeringen föreslår därför en förstärkning av jobbskatteavdraget, främst för heltidsarbetande personer med låga och medelhöga inkomster. För att pensionärerna ska få motsvarande ekonomiska förbättring föreslår regeringen även sänkt skatt för pensionärer.

Sverige har bland de högsta marginalskattekilarna på höga inkomster i OECD. För att utbildning och expertis ska löna sig bättre föreslår regeringen åtgärder för att minska marginalskatterna på höga arbetsinkomster. Produktivitetskommissionen beskriver hur ett skifte i skatteuttaget kan bidra till en mer effektiv finansiering av välfärden och samtidigt främja ökad produktivitet. Detta görs för att stärka incitamenten till utbildning och för att det ska löna sig

att ta ökat ansvar på jobbet. Regeringen föreslår därför att de avtrappningar som finns i jobbskatteavdraget och jobbskatteavdraget för äldre slopas. För att det inte ska uppstå en skatteklyfta mellan personer som arbetar och pensionärer föreslår regeringen att även avtrappningen i det förhöjda grundavdraget tas bort. Förslaget innebär sänkt marginalskatt för de som arbetar eller är pensionärer. Förslaget har beräknats vara självfinansierat på sikt och bedöms leda till en ökad tillväxt.

Höga drivmedelspriser får konsekvenser för hushåll och företag som är beroende av transporter, inte minst på landsbygden. Efter de historiskt höga priserna under 2022 har priset på drivmedel minskat till följd av ett lägre råoljepris, den lägre inblandningen av biodrivmedel och de skattesänkningar som regeringen genomfört. För att motverka prishöjningar vid pump på bensin och diesel bör skatten sänkas igen. Regeringen föreslår därför att skatten på bensin och diesel sänks den 1 januari 2025 och att skatterna på bensin och diesel inte indexeras inför 2026.

Nivåerna för den nya reduktionsplikten höjs så att utsläppen enligt regeringens bedömning minskar tillräckligt mycket för att nå åtagandet när det gäller EU:s ansvarsfördelningsförordning (Effort Sharing Regulation, ESR). Sammantaget innebär regeringens samlade förslag att ESR-åtagandet för 2030 beräknas nås, samtidigt som skatten på bensin och diesel sänks så att priset vid pump inte förväntas öka till följd av att reduktionsnivåerna ändras.

Om tillgången på spetskompetens i Sverige ska öka behöver utbildning och expertis löna sig bättre. Sänkt marginalskatt på arbete är en viktig del i det.

För att fler ska kunna omfattas av reglerna för expertskatt föreslår regeringen att den lönenivå som krävs för att få skattelättnaden sänks, vilket skapar bättre förutsättningar för företag att attrahera och behålla internationell nyckelkompetens.

Regeringen vidtar också åtgärder för att fler ska kunna öka sin ekonomiska motståndskraft genom ett sparande samtidigt som överskudsättning motverkas. Det ska bli mer lönsamt att spara och mindre fördelaktigt att låna utan säkerhet.

Att ha ett sparande skapar frihet och trygghet för den enskilde. Det kan handla om möjligheten att kunna köpa en bostad eller att som pensionär dryga ut pensionen. Hushåll som har ett sparande kan också lättare hantera oförutsedda ekonomiska händelser. Det kan också underlätta för den som behöver flytta från sin partner i en destruktiv relation. Svenska hushåll har jämförelsevis höga skulder, främst på grund av bolån. Att ha tillgång till en likvid buffert underlättar för skuldsatta hushåll att upprätthålla sin konsumtion när ekonomin utsätts för störningar. Ett brett och lätt tillgängligt sparande kan på så sätt bidra till att stärka ekonomins motståndskraft och minska skadeverkningarna vid exempelvis djupa lågkonjunkturer. Dessutom kan sparande i aktier bidra med kapital till Sveriges företag, vilket gynnar tillväxten. Regeringen vill därför uppmanra till ett ökat sparande genom att föreslå en skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto. Ett första steg kommer att tas under 2025 med 150 000 kronor som skattefri grundnivå. Från 2026 kommer nivån att

höjas till 300 000 kronor. Regeringen föreslår även att den skattefria nivån ska gälla sparande i kapitalförsäkringar och paneuropeisk privat pensionsprodukt (s.k. PEPP-produkt).

Marknaden för konsumtionslån, både med och utan säkerhet, har vuxit snabbt de senaste åren. I kronor räknat består den största delen av s.k. blanco-lån, dvs. lån utan säkerhet. Samtidigt som hushållens konsumtionslån har ökat har skulder hos inkassoföretagen och Kronofogdemyndigheten ökat ännu mer. För att motverka problemen med överskuldssättning i samhället avser regeringen att föreslå att avdragsrätten för ränta på lån utan säkerhet stegvis ska avskaffas. Regeringen kommer även att föreslå ett skärpt s.k. räntetak samt tillsätta en utredning för att motverka överskuldssättning. Regeringen kommer även med anledning av tillkännagivanden från riksdagen att initiera en översyn av riskskatten.

Installationer av solceller har ökat kraftigt under de senaste åren och det finns i dag ett stort antal solcellsanläggningar i landet. Den kraftiga ökningen av antalet solcellsanläggningar innebär enligt regeringen att det inte längre finns behov av att fortsätta subventionera mikroproduktion av förnybar el genom en skattereduktion. Regeringen avser också att föreslå att subventionsgraden för installation av solceller inom ramen för skattereduktionen för grön teknik ska sänkas.

I syfte att främja den svenska sjöfartsnäringens konkurrenskraft bör stämpelskatten vid beviljande av ansökan om in-teckning i skepp slopas.

Det ska vara enklare att starta, driva och utveckla företag i Sverige. Bättre utformade och enklare regler kan minska den administrativa bördan för företag så att tid och resurser i stället kan läggas på att utveckla verksamheten. Regeringens förenklingsarbete sker nu brett. Bland annat har reglerna för att spara fysiska originalkvitton ändrats och ett förslag som syftar till att både förenkla och förbättra de s.k. 3:12-reglerna för delägare i fåmansföretag bereds i Regeringskansliet. Vidare avser regeringen att lämna förslag om sänkt alkoholskatt för öl från oberoende små bryggerier. Regeringen har nyligen föreslagit en höjd omsättningsgräns för mervärdesskatt. Vidare tar regeringen ytterligare steg i förenklingsarbetet genom att höja beloppsgränserna för tillämpningen av komplicerade skatteregler och därigenom undanta fler företag. Regeringen föreslår slutligen förbättrade skattemässiga villkor för enskilda näringsidkare, vilket särskilt gynnar de allra minsta företagen.

Motionerna

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna föreslår i sin partimotion 2024/25:3199 av Magdalena Andersson m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverige står inför stora utmaningar. Det ställer stora krav på det offentliga – på förmågan att prioritera och på förmågan att presentera en trovärdig finansiering. En ansvarsfull ekonomisk politik är den bästa skyddsvallen för

välståndet och hushållens ekonomi – särskilt i utmanande ekonomiska tider. SD-regeringen däremot har valt sin skattepolitiska linje – att sänka skatten för de som redan har mest, samtidigt som vanligt folk blir fattigare och välfärden går på knäna. Det står klart att välfärden och tryggheten behöver mer resurser – inte mindre. Varje åtgärd i Socialdemokraternas budgetmotion är finansierad, antingen med ökade intäkter eller genom omprioriteringar. Socialdemokraternas budget skulle dessutom leda till att statens sparande ökade med fem miljarder kronor under 2025.

Socialdemokraterna avvisar införandet av ett nytt jobbskatteavdrag och det förhöjda grundavdraget.

Socialdemokraterna avvisar regeringens förslag om en skattesänkning för de allra rikaste, dvs. slopandet av avtrappningen vid högre inkomster inom ramen för jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget. Vidare föreslår Socialdemokraterna att jobbskatteavdraget helt upphör vid inkomster över 1,2 miljoner kronor per år.

Socialdemokraterna föreslår en skattereduktion om 1 680 kronor per år för inkomster under gränsen för statlig inkomstskatt. Även förvärvsinkomster som a-kassa, sjukförsäkring, sjukersättning och aktivitetsersättning omfattas av förslaget.

Socialdemokraterna föreslår också att skillnaden i beskattning av sjukförsäkring, sjukersättning och aktivitetsersättning i förhållande till arbetsinkomster tas bort i samtliga inkomstintervall, dvs. att den s.k. funkisskatten tas bort.

Socialdemokraterna avvisar förslaget om sänkt subventionsgrad för installation av solceller.

Socialdemokraterna anser att behovet av en omfattande översyn av skattesystemet är stort. Särskilt angeläget är en översyn av beskattningen av kapital, bl.a. de s.k. 3:12-reglerna. Översynen bör omfatta takbeloppet och en justerad skattesats inom gränobeloppet.

Socialdemokraterna är positiva till ett enkelt och förmånligt sparande för vanligt folk och tillstyrker därför förslaget om en skattefri grundnivå för investeringssparkonto (ISK), kapitalförsäkringar och s.k. PEPP-produkter. Socialdemokraterna föreslår dock att en tredje beskattningsnivå införs för de som har störst kapitalinnehav i dessa sparformer eftersom kapitalet på ISK är mycket ojämnt fördelat och mer än varannan svensk helt saknar sparande på ISK.

Socialdemokraterna anser att förslaget om ett avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet riskerar att slå hårt mot individer med låga inkomster som redan har betydande lån. Socialdemokraterna föreslår därför att avtrappningen av ränteavdraget fasas in långsammare för att lindra den ekonomiska påverkan på enskilda.

Socialdemokraterna föreslår vidare att det införs en tillfällig skatt på bankernas räntenetto, dvs. den vinst som uppstår när ränteintäkterna överstiger räntekostnaderna och som överstiger ett historiskt genomsnitt. Den tillfälliga

skatten på bankernas övervinster ska betalas tillbaka till hushållen och till välfärden.

Vidare föreslår Socialdemokraterna en utredning av en beredskapsskatt för att förstärka försvaret. Förstärkningen av försvaret ska bäras av dem som har bäst ekonomiska förutsättningar.

Socialdemokraterna avvisar regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel.

Slutligen föreslår Socialdemokraterna att skatten på el till storskaliga värmepumpar i fjärrvärme sänks till EU:s miniminivå för att hålla tillbaka prisökningarna på fjärrvärme.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverige står inför flera stora utmaningar, som samtliga kräver offentliga åtaganden. Samtidigt står vi inför ett klimatnödläge som kräver stora statliga investeringar. I detta läge väljer regeringen att lägga ca 30 miljarder kronor på skattesänkningar, vilket motsvarar 50 procent av regeringens reformutrymme. Skattesänkningarna kommer inte att stärka Sveriges konkurrenskraft eller öka sysselsättningen. I budgetpropositionen är det tydligt vilket intresse som regeringen företräder: de välbeställda.

En politik för hållbar tillväxt, ökad jämlikhet och full sysselsättning behöver understödjas av hög kvalitet i välfärdstjänster samt trygga och kostnadseffektiva försäkringssystem. Skatterna fyller i detta hänseende flera viktiga funktioner. De ska vara en stabil finansiering av offentliga investeringar, utbildning och en aktiv arbetsmarknads- och näringspolitik. De bör även jämna ut inkomster, konsumtion och sparande mellan olika inkomstgrupper och vara styrande i klimat- och miljöpolitiken. Det finns ett samband mellan ett relativt högt skatteuttag och hög sysselsättning. Skattefinansierad äldreomsorg, förskola och fritids gör det möjligt för flera att kombinera yrkes- och familjeliv.

Skatternas huvudsakliga uppgift är att finansiera välfärden och övriga delar av det offentliga åtagandet. För att skattesystemet ska uppfattas som legitimt är det viktigt att skattereglerna är generella, enkla och med breda skattebaser. Detta var också utgångspunkten för den stora skattereformen i början av 1990-talet. Denna resulterade i lägre skatter på arbete, skärpt beskattning av kapital och minskade möjligheter till skatteplanering. Sedan dess har det gjorts många avsteg från dessa principer. Skattesystemet har utvecklats till att bli ett sammelsurium av olika avdrag, reduktioner och nedsättningar av olika skatter. Skatterna har också sänkts kraftigt sedan skattereformen. Mellan 1990 och 2024 har skattekvoten sänkts från 49,8 procent av BNP till 41,1 procent, vilket motsvarar 560 miljarder kronor lägre skatteinkomster varje år. Skattesänkningarna har satt press på de offentliga välfärdstjänsterna och ökat den

ekonomiska ojämlikheten. Vänsterpartiet anser att Sverige behöver en ny stor skattereform, som ökar skatteintäkterna och stärker likformigheten i skattesystemet.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om ett nytt jobbskatteavdrag, och en höjning av grundavdraget.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om skattesänkning för miljonärer, dvs. borttagandet av avtrappningen vid högre inkomster inom ramen för jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget. Vänsterpartiet föreslår i stället att jobbskatteavdragen trappas av på inkomster över 45 000 kronor i månaden, för att vara helt utfasade på månadsinkomster över 100 000 kronor i månaden.

Vänsterpartiet föreslår en fryst skiktgräns för 2025.

Vänsterpartiet föreslår att en höjd skatt om 5 procentenheter införs för de som tjänar mer än 62 000 kronor i månaden.

Vänsterpartiet föreslår vidare att den s.k. funkisskatten avskaffas, dvs. sänkt skatt för sjuka, arbetslösa m.fl.

Vänsterpartiet säger nej till utökad expertskatt och nej till sänkt subventionsgrad för installation av solceller.

Vänsterpartiet avvisar förslaget om att 2026 slopa skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el.

Vänsterpartiet föreslår också att det införs ett avståndsbaserat och färdmedelsneutralt reseavdrag och en skattereduktion för fackföreningsavgift. Slutligen föreslår Vänsterpartiet att rutavdraget avskaffas och att rotavdraget inte längre ska vara en permanent skattereduktion utan endast vara kvar som en förstärkt konjunkturåtgärd.

Vänsterpartiet föreslår att utdelningar och kapitalvinster från fåmansbolag beskattas med 30 procent och att utdelningsutrymmet begränsas genom att gränobeloppet och det lönebaserade utrymmet sänks. Vidare föreslår Vänsterpartiet att det sparade utdelningsutrymmet begränsas genom en årsspärr och att uppräkningsräntan sänks.

Vänsterpartiet avvisar förslaget om en skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring. Vänsterpartiet föreslår i stället att ett tak om 2 miljoner kronor införs för sparande på investeringssparkontot. Allt sparande utöver taket ska enligt förslaget beskattas med den vanliga skatten på kapitalinkomster.

Vänsterpartiet vill se en reformerad kapitalinkomstbeskattning präglad av likformighet och rättvisa. Därför föreslår Vänsterpartiet bl.a. att utdelning och kapitalvinst från onoterade aktier beskattas med 30 procent.

Vänsterpartiet föreslår vidare att det i likhet med hur det är i många andra länder inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) införs en arvs- och gåvoskatt i Sverige. Skatten ska utformas så att den drar in 1 procent av det årliga arvs- och gåvoflödet men ska ha ett ganska stort fribelopp så att vanliga hushåll som äger sin bostad inte påverkas.

Vänsterpartiet föreslår också att den kommunala fastighetsavgiften kompletteras med en statlig fastighetsskatt. Skatten ska tas ut med 1,5 procent

på den del av taxeringsvärdet som överstiger 5 miljoner kronor och med 2,5 procent på den del av taxeringsvärdet som överstiger 7 miljoner kronor. Vidare föreslås att dagens begränsningsregel, som innebär att pensionärer inte ska behöva betala mer än 4 procent av sin inkomst i avgift, utökas till att omfatta alla inkomster.

Vänsterpartiet menar att förslaget om ett avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet kommer att drabba hushåll med små ekonomiska marginaler mycket hårt. Vänsterpartiet vill i stället komma till rätta med problemen med över-skuldsättning genom att större krav ställs på långivarna att göra en ordentlig kreditkontroll före utlåning och att huvudregeln vid avbetalning av lån är att lånebeloppet betalas av före räntan.

Vänsterpartiet föreslår vidare att ränteavdragen trappas ned. Eftersom många hushåll i dag är pressade av höga räntor ska nedtrappningen påbörjas 2027 och avdraget då sättas ned till 28 procent.

Vänsterpartiet föreslår också att en tillfällig bankskatt införs. Förslaget innebär att en skatt på 50 procent av bankernas övervinster införs under perioden 2025–2027, och kan förlängas om den bristande konkurrensen kvarstår. Med övervinster avses den överskjutande vinst som ligger över ett genomsnitt av vinsterna under perioden 2018–2022.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel, sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs-, och vattenbruk och slopad malus för husbilar.

Vidare avvisar Vänsterpartiet regeringens förslag om avskaffad flygskatt och föreslår i stället en progressiv flygskatt som innebär att resenärerna betalar mer skatt ju mer de flyger.

Vänsterpartiet föreslår att förutsättningarna för en geografiskt anpassad vägskatt för personbilar utreds och att en avståndsbaserad skatt för gods-transporter på väg införs.

Vänsterpartiet föreslår också att det införs en ny bekämpningsmedelsskatt differentierad utifrån bekämpningsmedlens olika miljö- och hälsorisker.

Vidare föreslår Vänsterpartiet att skatt på plastbärkassar, avfallsförbränningsskatt och koldioxidskatt på bränsle inom EU ETS ska återinföras.

När det gäller mervärdesskatt föreslår Vänsterpartiet att sänkt mervärdesskatt på reparationer återinförs.

Centerpartiet

Centerpartiet föreslår i sin partimotion 2024/25:2962 av Muharrem Demirok m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverige är i behov av en stark vision för en ekonomi som kan växa igen, där växande företag kan anställa fler. Ett Sverige där skola och vidareutbildning är så stark att den lyfter barn och ungdomar ur utanförskap och gör att deras kompetens kan bygga landet. Ett Sverige där klimatomställningen kan omfatta alla, på sjysta villkor, och är en konkurrens fördel för innovativa

gröna företag som får grön el. Ett land där grundläggande samhällsservice och infrastruktur fungerar i hela landet. Ett Sverige som fungerar. I stället står svensk ekonomi inför tre allvarliga kriser: den första, arbetslöshetskrisen, är resultatet av passivitet och kontraproduktiv politik. Den andra, krisen för klimatomställningen och elektrifieringen, har regeringen på två år skapat helt själv genom undermålig politik. Den tredje krisen, med den samhällsfarliga kriminaliteten.

Sverige behöver en kraftfull jobb- och tillväxtpolitik, som kan besegra arbetslösheten och pressa tillbaka den med hjälp av jobbskapande i växande småföretag. Småföretagen, som står för fyra av fem jobb nya jobb, måste få kraftigt lägre skatter och kostnader för att kunna vara den motor i ekonomin som de förtjänar. Endast en företags- och jobbvänlig politik kan få upp tillväxten och få ned arbetslösheten och utanförskapet.

Centerpartiet vill utöka jobbskatteavdraget genom att höja skattereduktionen för de lägsta inkomsterna och ingångslöner samtidigt som skattesänkningen för de som tjänar över åtta prisbasbelopp justeras marginellt.

Centerpartiet anser att det är rätt att sänka marginalskatterna genom att avskaffa avtrappningen av jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget.

När det gäller det gröna avdraget föreslår Centerpartiet att installation av olika typer av värmepumpar inkluderas i det gröna avdraget för att öka energi-effektivisering av bostäder som värms med direktverkande el. Vidare bör kravet om att reduktion för installation av system för lagring enbart beviljas för sådana installationer som avser lagring av egenproducerad el tas bort. Installation av små reningsverk för eget bruk bör också inkluderas i det gröna avdraget. Därtill bör vissa effektiva energi- och vattenbesparande åtgärder inkluderas i skattereduktionen.

Centerpartiet avvisar regeringens förslag att från 2026 slopa skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el.

Centerpartiet anför vidare att reseavdraget bör reformeras i grunden och utredas. I väntan på utredning bör reseavdraget ändras på så sätt att avdraget har en hög milersättning på landsbygden men begränsas kraftigt i storstäder.

Centerpartiet vill också att skattereduktion för medlemsavgift i a-kassa tas bort.

Centerpartiet föreslår en utredning om att slopa fastighetsavgiften de första fem åren för den som för permanentboende tar över en byggnad som inte använts under en lång tid.

Centerpartiet anser att andrahandsuthyrning är viktig för en väl fungerande bostadsmarknad. Centerpartiet föreslår därför liberalare skatteregler för att det ska bli enklare och mer attraktivt för privatpersoner att bidra till fler tillgängliga bostäder på marknaden.

Centerpartiet ställer sig bakom huvuddragen i förslaget om ett avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet. Centerpartiet föreslår dock en utredning av den diskrepans som finns mellan hanteringen av noterade och onoterade värdepapper som riskerar att försämra förutsättningarna för lånefinansiering av små

och växande företag och som också skulle kunna påverka utlåningen från statens egen verksamhet inom Almi. Centerpartiet föreslår vidare att räntevadraget begränsas för billån där säkerheten för lånet är bilar som i huvudsak drivs av fossila bränslen.

Centerpartiet avvisar regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel.

Vidare föreslår Centerpartiet att det nuvarande avdraget för jordbruksdiesel görs om till ett teknikneutralt jordbruksavdrag som behandlar alla drivmedel lika, samt att detta avdrag permanentas.

När det gäller regeringens förslag om avskaffad flygskatt anför Centerpartiet att det i dagsläget saknas styrmedel för att hantera flygets klimateffekter och att skatt på flygresor därför bör kvarstå till dess att verkningfulla styrmedel för detta finns på plats.

Centerpartiet välkomnar regeringens förslag om differentiering av alkoholskatten riktat till mindre producenter. Centerpartiet anser dock att förslaget blir för snävt med produktionsbegränsningen på 3 miljoner liter per år och föreslår att den utökas till 5 miljoner liter per år.

Vidare föreslår Centerpartiet att nedsättningen av energiskatt på naturgas och gasol som används som drivmedel tas bort.

Centerpartiet föreslår också att indexeringen av elskatten slopas. Syftet är att åtgärda att skatten på fossila bränslen just nu är lägre per energienhet än den är på elektrisk kraft.

När det gäller kemikalieskatten föreslår Centerpartiet att skattskyldigheten för begagnade varor som importerats bör begränsas i syfte att ytterligare gynna återbruk.

Vidare föreslår Centerpartiet att den effektiva skattesatsen för olika typer av spel differentieras med fokus på att hämma riskspelande till förmån för sunt och nöjesfyllt spelande.

Centerpartiet föreslår också att avskaffandet av skatten på plastpåsar och skattesänkningen på snus i budgetpropositionen för 2024 återställs.

Miljöpartiet

Miljöpartiet föreslår i sin partimotion 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverige är ett land med enorma möjligheter. Vi är ett av världens rikaste och mest jämställda länder, med väl utbyggda system för välfärd och trygghet. Vi är en industrination som historiskt legat i framkant av utvecklingen. Det finns mycket bra att bygga vidare på. I stället väljer den här regeringen att använda en stor del av reformutrymmet för att sänka skatten för rika. Det löser inga samhällsproblem. För samtidigt som Sverige är starkt står vi inför stora utmaningar. Effekterna av klimatförändringarna syns allt tydligare, Putins krig mot Ukraina fortgår, otryggheten och klyftorna växer.

I stället för att bygga på våra styrkor och tackla problemen lägger regeringen fram en budget med större satsningar på utsläppsökningar än utsläppsminskningar och som minskar den biologiska mångfalden, drar ned på ambitioner om fred och ökar de ekonomiska klyftorna. Regeringens budget löser inga samhällsproblem utan spär på de som redan finns. I Miljöpartiet de grönas budgetmotion visar vi vägen till ett annat samhälle - ett som genomför den gröna omställningen, stärker konkurrenskraften, skapar nya jobb och samhällsutveckling i hela landet.

Miljöpartiet vill genomföra den gröna omställning som krävs för att klara klimatmålen och bevara naturens mångfald. I regeringens budget lyser klimatpolitiken med sin frånvaro, arter tillåts dö ut och välfärden är fortsatt underfinansierad. I stället för att sänka skatten för de som har mest och tjänar mest vill vi satsa på vår gemensamma välfärd som ger trygghet och stabilitet för människor. Miljöpartiet föreslår en skattepolitik som minskar inkomstklyftorna och ökar incitamenten till omställningen. Med en mer progressiv skattepolitik kan resurserna till välfärden öka.

Miljöpartiet säger nej till införandet av ytterligare ett jobbskatteavdrag.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag om en riktad skattesänkning till höginkomsttagare, dvs. slopad avtrappning av jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget.

Miljöpartiet anser att brytpunkten för statlig inkomstskatt inte bör räknas upp eftersom gränsen höjdes kraftigt 2023.

Miljöpartiet föreslår en värnskatt om 5 procentenheter på inkomster som överstiger 68 500 kronor i månaden för att finansiera utbyggnaden av totalförsvaret.

Miljöpartiet föreslår också en utökad skattereduktion för de som bor i glesbygden med 2 325 kronor per år till totalt 4 000 kronor om året.

Miljöpartiet föreslår att funkisskatten helt ska tas bort genom att skatten på sjukersättning och aktivitetsersättning likställs med skatten på arbetsinkomster.

Miljöpartiet säger nej till sämre villkor för egenproducerad el genom att subventionsgraden sänks och att skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el slopas under 2026.

Miljöpartiet anser att man bör införa den skattereduktion för arbetsresor som riksdagen beslutat om och som regeringen valt att inte införa. Detta skulle innebära ett färdmedelsneutralt och rättvisare system, där också de som pendlar på annat sätt såsom med kollektivtrafik omfattas.

Miljöpartiet avvisar förslaget om sänkt skatt på investeringssparkonto till förmån för en kapitalskattereform. Miljöpartiet föreslår i stället att tillgångar på investeringssparkontot ska vara skattebefriade upp till ett kapitalunderlag om 50 000 kronor. För kapitalunderlag mellan 50 000 kronor och 1 000 000 kronor ska schablonintäkten beräknas på samma sätt som i dag. På innehav över 1 miljon kronor ska påslaget på schablonintäkten öka med två tredjedelar av 1 procentenhet för varje extra miljon upp till ett kapitalunderlag på 10 miljoner kronor.

För att finansiera prioriterade satsningar på ett sätt som ökar den ekonomiska jämlikheten föreslår Miljöpartiet att kapitalskatten höjs från 30 till 35 procent.

Miljöpartiet avvisar förslaget om ett avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet och föreslår att regeringen återkommer med ett omarbetat förslag som dels avskaffar skattereduktionen för lån för konsumtion av fossilfordon, dels för nya lån.

Miljöpartiet föreslår vidare en tillfällig skatt på bankernas övervinster. Skatten ska tas ut på räntenettot.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel och slopad malus för husbilar.

Vidare avvisar Miljöpartiet regeringens förslag om sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk till förmån för ett jordbruksavdrag.

Miljöpartiet avvisar också förslaget om att avskaffa flygskatten och föreslår att de nuvarande skattesatserna för flygresor fördubblas.

Miljöpartiet föreslår en sänkning av skatten på el från fjärrvärme till EU:s miniminivå. Vidare föreslår Miljöpartiet att 500 kW-gränsen för skattebefrielse för egenanvänd el slopas eftersom den utgör ett hinder för utbyggnaden av större solanläggningar.

Miljöpartiet föreslår vidare att malusen (den del av fordonsskatten som baseras på koldioxidutsläppen) höjs för nya bilar för att snabba på elektrifieringen och minska utsläppen. Miljöpartiet föreslår att den lägre gränsen för att betala malus sänks i tre steg från 65 gram koldioxid per kilometer till 60 gram och därefter till 55 gram. Den övre gränsen sänks i tre steg från 115 gram till 110 gram och därefter till 105 gram.

Miljöpartiet föreslår också att en antibiotikaskatt på kött införs för att motverka ohållbar och hälsofarlig överanvändning av antibiotika.

Vidare föreslår Miljöpartiet att sänkningen av skattesatsen för snus som gjordes under 2024 återställs 2025.

När det gäller mervärdesskatt föreslår Miljöpartiet att den halveras för reparationer av cyklar, hushållsapparater, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne och att mervärdesskattefrihet för återbrukat material utreds.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det fortfarande återstår utmaningar för den svenska ekonomin även om inflationsbekämpningen har varit framgångsrik. De kvardröjande effekterna av den höga inflationen är fortsatt påtagliga. Lön- och tagarnas köpkraft har urholkats och pensionärer har fått se det reala värdet på sina sparkonton minska. Bolånetagare brottas med högre räntekostnader och företagare har mött en vikande efterfrågan samtidigt som deras kostnader har ökat. Tillväxten i Sverige har stagnerat och svensk ekonomi är i en lågkonjunktur med ökad arbetslöshet som följd.

Utskottet välkomnar därför att regeringen vill stötta ekonomins återhämtning och prioritera reformer inom framför allt tre områden. För det första

handlar det om att fortsätta stärka hushållens köpkraft. För det andra handlar det om att återupprätta arbetslinjen så att fler kommer i arbete. För det tredje krävs reformer för en ökad tillväxt.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det är avgörande för svensk tillväxt att drivkrafter till arbete och utbildning ökar. Skattereglerna ska bidra till att öka den varaktiga sysselsättningen och antalet arbetade timmar i ekonomin. Det är dessutom rättvist att den som arbetar får behålla mer av sin lön. Jobbskatteavdraget, främst för heltidsarbetande personer med låga och medelhöga inkomster förstärks därför. För att pensionärerna ska få motsvarande ekonomiska förbättring sänks även skatten för pensionärer.

Sverige har bland de högsta marginalskattekilarna på höga inkomster i OECD. För att stärka incitamenten till utbildning och för att expertis ska löna sig bättre föreslås åtgärder för att minska marginalskatterna på höga arbetsinkomster. De avtrappningar som finns i jobbskatteavdraget och jobbskatteavdraget för äldre slopas. För att det inte ska uppstå en skatteklyfta mellan personer som arbetar och pensionärer slopas även avtrappningen i det förhöjda grundavdraget. Förslaget innebär sänkt marginalskatt för de som arbetar eller är pensionärer.

Utskottet konstaterar att höga drivmedelspriser får konsekvenser för hushåll och företag som är beroende av transporter, inte minst på landsbygden. Efter de historiskt höga priserna under 2022 har priset på drivmedel minskat till följd av ett lägre råoljepris, den lägre inblandningen av biodrivmedel och de skattesänkningar som regeringen genomfört. För att motverka prishöjningar vid pump på bensin och diesel bör skatten sänkas igen. Utskottet välkomnar därför regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel fr.o.m. den 1 januari 2025 och att skatterna på bensin och diesel inte ska indexeras inför 2026.

Nivåerna för den nya reduktionsplikten höjs så att utsläppen minskar tillräckligt mycket för att nå åtagandet när det gäller EU:s ansvarsfördelningsförfordning.

Utskottet delar regeringens bedömning att om tillgången på spetskompetens i Sverige ska öka behöver utbildning och expertis löna sig bättre. Sänkt marginalskatt på arbete är en viktig del i det.

För att fler ska kunna omfattas av reglerna för expertskatt sänks den lönenivå som krävs för att få skattelättnaden, vilket skapar bättre förutsättningar för företag att attrahera och behålla internationell nyckelkompetens.

Åtgärder vidtas för att fler ska kunna öka sin ekonomiska motståndskraft genom ett sparande samtidigt som överskuldssättning motverkas. Det ska bli mer lönsamt att spara och mindre fördelaktigt att låna utan säkerhet. Att ha ett sparande skapar frihet och trygghet för den enskilde. Det kan handla om möjligheten att kunna köpa en bostad eller att som pensionär dryga ut pensionen. Hushåll som har ett sparande kan också lättare hantera oförutsedda ekonomiska händelser. Sparande i aktier kan dessutom bidra med kapital till Sveriges företag, vilket gynnar tillväxten. För att uppmuntra till ett ökat sparande införs en skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto.

Ett första steg kommer att tas under 2025 med 150 000 kronor som skattefri grundnivå. Från 2026 höjs nivån till 300 000 kronor. Den skattefria nivån ska även gälla sparande i kapitalförsäkringar och paneuropeisk privat pensionsprodukt (s.k. PEPP-produkt).

Utskottet konstaterar att marknaden för konsumtionslån, både med och utan säkerhet, har vuxit snabbt de senaste åren. Samtidigt som hushållens konsumtionslån har ökat har skulder hos inkassoföretagen och Kronofogdemyndigheten ökat i ännu större omfattning. För att motverka problemen med överkuldsättning i samhället slopas avdragsrätten för ränta på lån utan säkerhet stegvis. Vidare kommer ett skärpt s.k. räntetak att införas, och en utredning för att motverka överkuldsättning kommer att tillsättas.

För att främja den svenska sjöfartsnäringens konkurrenskraft bör stämpel-skatten vid beviljande av ansökan om inteckning i skepp slopas.

Det ska vara enklare att starta, driva och utveckla företag i Sverige. Bättre utformade och enklare regler kan minska den administrativa bördan för företag så att tid och resurser i stället kan läggas på att utveckla verksamheten. Ett förslag som syftar till att både förenkla och förbättra de s.k. 3:12-reglerna för delägare i fåmansföretag bereds i Regeringskansliet. Regeringen kommer att lämna förslag om sänkt alkoholskatt för öl från oberoende små bryggerier och nyligen har ett förslag om en höjd omsättningsgräns för mervärdesskatt lämnats. Det tas vidare ytterligare steg i förenklingsarbetet genom att beloppsgränserna för tillämpningen av komplicerade skatteregler höjs, vilket innebär att fler företag undantas. Slutligen föreslår regeringen förbättrade skattemässiga villkor för enskilda näringsidkare, vilket särskilt gynnar de allra minsta företagen.

Utskottet ställer sig med det anförda bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen har förordat och avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena.

Sänkt skatt på arbetsinkomster och pension

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om sänkt skatt på arbetsinkomster och pension.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avvisa regeringens förslag om förstärkt jobbskatteavdrag och om andra förändringar av jobbskatteavdraget.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Gällande rätt

Jobbskatteavdraget

Den 1 januari 2007 infördes jobbskatteavdraget som är en skattereduktion för arbetsinkomster. Rätt till jobbskatteavdrag har fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga och har arbetsinkomster. Det s.k. ordinarie jobbskatteavdraget ges till dem som vid beskattningsårets ingång är yngre än 66 år. Beräkningen av det ordinarie jobbskatteavdraget utgår från arbetsinkomsten, prisbasbeloppet, grundavdraget och skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Skattereduktionen är indexerad genom att prisbasbeloppet ingår som en komponent i beräkningen.

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 66 år lämnas ett jobbskatteavdrag för äldre. Jobbskatteavdraget för äldre är annorlunda utformat än det ordinarie jobbskatteavdraget. För denna grupp är beräkningen förenklad och utgår från arbetsinkomstens storlek och prisbasbeloppet. Någon koppling till grundavdraget eller skattesatsen för kommunal inkomstskatt finns inte i beräkningen.

Den 1 januari 2009 infördes ett förhöjt grundavdrag för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Syftet med åtgärden var att förbättra de ekonomiska villkoren för pensionärer. Det förhöjda grundavdraget har sedan dess förstärkts vid flera tillfällen.

Den 1 januari 2023 höjdes åldersgränsen för att kunna ta del av det förhöjda grundavdraget till 66 år för att följa den rådande pensioneringsnormen. Åldersgränsen kommer den 1 januari 2027 att höjas till 67 år. Det förhöjda grundavdraget beräknas som det ordinarie grundavdraget med tillägg av ett särskilt belopp.

Tillägget har utformats så att skatten på pensionsinkomst för en person över 66 år ska vara likvärdig med skatten på arbetsinkomst för en person under 66 år.

Propositionen

Regeringen föreslår att det ordinarie jobbskatteavdraget förstärks. Det sker genom att skattereduktionen höjs för personer med arbetsinkomster som överstiger ca 190 500 kronor per år.

Regeringen föreslår vidare att det förhöjda grundavdraget förstärks. För att den föreslagna förstärkningen av jobbskatteavdraget inte ska leda till en skattekllyfta mellan yngre med arbetsinkomster och äldre med pensionsinkomster bör det förhöjda grundavdraget enligt regeringen förstärkas i motsvarande mån. Förstärkningen av det förhöjda grundavdraget innebär en bred skattesänkning för äldre eftersom den kommer att gynna såväl pensionärer som personer som har fyllt 66 år som fortsätter att arbeta. Det sker genom att det särskilda belopp som läggs till det ordinarie grundavdraget höjs för personer med förvärvsinkomster som överstiger ca 190 500 kronor per år.

Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2025 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2024.

Motionerna

I partimotion 2024/25:3199 av Magdalena Andersson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4 avvisas införandet av ett nytt jobbskatteavdrag och det förhöjda grundavdraget.

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del avvisas införandet av ett nytt jobbskatteavdrag och en höjning av grundavdraget.

I partimotion 2024/25:2962 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att jobbskatteavdraget utökas. Centerpartiets förslag innebär sänkt skatt för alla, men med ett större fokus på låga inkomster och ingångslöner. Detta åstadkoms genom att höja skattereduktionen för de lägsta inkomsterna (mellan 0,91 prisbasbelopp och knappt 8 prisbasbelopp) samtidigt som skattesänkningen för de som tjänar över 8 prisbasbelopp justeras marginellt. Syftet är att sänka tröskeln till att ta ett arbete för någon som i dag står utanför arbetsmarknaden och uppbär ersättning från transfererings-systemen.

I partimotion 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 3 och 4 i denna del avvisas regeringens förslag om införande av ytterligare ett jobbskatteavdrag och följändringar av det förhöjda grundavdraget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till inriktning av skattepolitiken. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det är avgörande för svensk tillväxt att drivkrafter till arbete och utbildning ökar. Skattereglerna ska bidra till att öka den varaktiga sysselsättningen och antalet arbetade timmar i ekonomin. Jobbskatteavdraget har en betydelsefull roll i detta sammanhang och bör därför förstärkas ytterligare. För att åtgärden ska få avsedd effekt på arbetsutbud och sysselsättning bör skattesänkningen främst rikta sig till heltidsarbetande med låga och medelhöga inkomster.

Utskottet instämmer även i regeringens bedömning att förstärkningen av jobbskatteavdraget inte bör leda till en skattekllyfta mellan yngre med arbetsinkomster och äldre med pensionsinkomster och stöder därför regeringens förslag om förstärkning av det förhöjda grundavdraget i motsvarande mån.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag om förändringar i jobbskatteavdraget och det förhöjda grundavdraget.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avvisa regeringens förslag i dessa delar och motionsförslag om en ändrad utformning av jobbskatteavdraget.

Slopad avtrappning i jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om slopad avtrappning i jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en annan utformning av jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Både det ordinarie jobbskatteavdraget och jobbskatteavdraget för äldre trappas av vid högre inkomstnivåer. Avtrappningen var inte en del av det ursprungliga jobbskatteavdraget, utan infördes 2016. Avtrappningen innebär i dag att det ordinarie jobbskatteavdraget börjar trappas av vid arbetsinkomster som uppgår till ca 776 000 kronor per år och att skattereduktionen upphör helt vid arbetsinkomster som uppgår till ca 2 206 000 kronor per år. Jobbskatteavdraget för äldre börjar i dag trappas av vid arbetsinkomster som uppgår till 600 000 kronor per år och skattereduktionen upphör helt vid arbetsinkomster som överstiger 1 802 000 kronor per år.

Den högsta marginalskatten vid en genomsnittlig kommunal skatt i dag är drygt 55 procent. Även utan avtrappning är den högsta marginalskatten i Sverige drygt 52 procent vid en genomsnittlig kommunalskatt.

Propositionen

Regeringen föreslår att den avtrappning som görs vid högre inkomstnivåer inom ramen för jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget tas bort.

Det är enligt regeringen viktigt att det alltid ska löna sig att utbilda sig och ta ökat ansvar på jobbet. Regeringen anför att marginalskatten för dem som arbetar därför bör sänkas. Det bör göras genom att den avtrappning som görs vid högre inkomstnivåer inom ramen för jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget tas bort.

Regeringen anför vidare att det likaså är viktigt att det fortsatt finns starka drivkrafter för äldre att stanna kvar på arbetsmarknaden samtidigt som det är av vikt att det inte uppstår en skatteflykta för personer som efter ett långt arbetsliv väljer att gå i pension. Även avtrappningen i det förhöjda grundavdraget bör därför enligt regeringen tas bort.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2024.

Motionerna

I partimotion 2024/25:3199 av Magdalena Andersson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4 i denna del avvisas förslaget om skattesänkning för de allra rikaste, dvs. förslaget om slopande av den avtrappning som nu görs vid högre inkomstnivåer inom ramen för jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget. Socialdemokraterna föreslår i stället att jobbskatteavdraget helt upphör vid inkomster över 1,2 miljoner kronor per år.

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del avvisas regeringens förslag om slopad avtrappning av jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget. Vänsterpartiet föreslår i stället att jobbskatteavdraget trappas av på inkomster över 45 000 kronor i månaden för att vara helt utfasade på månadsinkomster över 100 000 kronor i månaden.

I partimotion 2024/25:2962 av Muharrem Demirok m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del instämmer Centerpartiet i regeringens förslag om att avskaffa avtrappningen av jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget och därigenom sänka marginalskatterna.

I partimotion 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 3 och 4 i denna del avvisas förslaget om en riktad skattesänkning till höginkomsttagare, dvs. slopad avtrappning av jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det är viktigt att det alltid ska löna sig att utbilda sig och ta ökat ansvar på jobbet. På samma sätt ska det löna sig att ha arbetat. Det är avgörande för svensk tillväxt att drivkrafter till arbete och utbildning ökar. Marginalskatten för dem som arbetar och har arbetat bör därför sänkas. Det bör göras genom att den avtrappning som görs vid högre inkomstnivåer inom ramen för jobbskatteavdraget och jobbskatteavdraget för äldre tas bort.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen i motsvarande delar.

Skatteskala, skattereduktion och grundavdrag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändrade skattenivåer.
Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Skiktgränsen

Skiktgränsen är den fastställda inkomsten minskad med grundavdraget (= beskattningsbar förvärvsinkomst). Skiktgränsen räknas varje år upp med konsumentprisindex plus 2 procentenheter. Statlig inkomstskatt tas ut med 20 procent på den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger skiktgränsen. När skiktgränsen för statlig inkomstskatt infördes 1991 bestämdes att gränsen årligen skulle justeras med ett automatiskt verkande inflationsskydd. Själva utformningen, förändringen av konsumentprisindex plus 2 procentenheter, baserades på att de skattskyldiga skulle tillförsäkras ett reallöneskydd så att andelen skattskyldiga som betalar statlig inkomstskatt låg på en enhetlig nivå (prop. 1989/90:110 s. 299 och 300). Genom åren har skiktgränsen både höjts och begränsats i förhållande till den ordinarie uppräknings som gäller för beskattningsåret. Genom att riksdagen i november 2023 antog regeringens förslag till budgetproposition för 2024 (prop. 2023/24:1) beslutades att någon uppräknings av skiktgränsen för 2024 inte skulle göras. Skiktgränsen för statlig inkomstskatt för beskattningsåret 2024 låg därför kvar på samma nivå som för beskattningsåret 2023.

Något förslag om fryst skiktgräns finns inte i budgetpropositionen för 2025, varför skiktgränsen kommer att räknas upp enligt gällande lagstiftning.

Motionerna

I partimotion 2024/25:3199 av Magdalena Andersson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås en rättvis skattesänkning för vanligt folk. Skatte-reduktionen ska omfatta fler förvärvsinkomster än regeringens förslag. Skatte-reduktionen uppgår till 1 680 kronor per år för inkomster under gränsen för statlig inkomstskatt. Även förvärvsinkomster som a-kassa, sjukersättning och aktivitetsersättning omfattas.

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att en ny skatt om 5 procentenheter införs på månadsinkomster över 62 000 kronor. Vänsterpartiet föreslår även en fryst skiktgräns för 2025, dvs. att brytpunkten för statlig inkomstskatt inte bör räknas upp eftersom gränsen höjdes kraftigt 2023.

I partimotion 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att skattesänkningen för de som bor i glesbygden utökas. Skattesänkningen utökas med 2 325 kronor om året till totalt 4 000 kronor om året. Miljöpartiet avvisar också regeringens förslag om uppräknings av skiktgränsen för 2025 då gränsen höjdes kraftigt 2023. Slutligen föreslår Miljöpartiet att det införs en värnskatt på 5 procentenheter på inkomster som överstiger 68 500 kronor i månaden för att finansiera utbyggnaden av totalförsvaret.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig i detta yttrande bakom regeringens förslag till inriktning av skattepolitiken. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att alla som kan bör stå till arbetsmarknadens förfogande och ha som mål att bli självförsörjande. En viktig del i detta är att det ska vara mer lönsamt att gå från bidrag till arbete. I likhet med regeringen anser utskottet att man får största möjliga effekt på arbetsutbud och sysselsättning genom att rikta skattesänkningar främst till heltidsarbetande med låga och medelhöga inkomster.

Utskottet anser också i likhet med regeringen att det är viktigt att det alltid ska vara lönsamt att utbilda sig och ta ökat ansvar på jobbet. Höga marginalskatter genom s.k. värnskatter uppmuntrar till färre arbetade timmar och lägre produktivitet, samtidigt som förekomsten av improduktiv skatteplanering ökar. Med särreglering för vissa grupper ökar också komplexiteten i skattesystemet.

Utskottet anser vidare att det finns skäl att iaktta viss försiktighet när det gäller utvidgning av regionala särregleringar. Detta innebär ett avsteg från generella skatteregler.

Utskottet avstyrker därmed de aktuella motionsförslagen.

Skattereduktion för sjukersättning och aktivitetsersättning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att höja skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

En skattereduktion för sjukersättning och aktivitetsersättning infördes 2018. Den 1 januari 2022 höjdes skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning. Det ska enligt regeringen i princip motsvara hur jobbskatteavdraget beräknas med undantagen att det inte finns nivåer för skattereduktionens storlek för underlag som överstiger 8,08 prisbasbelopp och att skattereduktionen alltid ska uppgå till minst 4,5 procent av underlaget, multiplicerat med skattesatsen för kommunal inkomstskatt.

Motionerna

I partimotion 2024/25:3199 av Magdalena Andersson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att skillnaden i beskattning av sjukersättning och aktivitetsersättning i förhållande till arbetsinkomster tas bort i samtliga inkomstintervall.

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att skattekylyftan sluts för alla inkomster, t.ex. även de från sjuk- och rehabiliteringspenning, a-kassan, sjukersättning och aktivitetsersättning samt föräldraförsäkringen. Det innebär sänkt skatt för grupper med små ekonomiska marginaler.

I partimotion 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att funkisskatten helt tas bort genom att skatten på sjukersättning och aktivitetsersättning likställs med skatten på arbetsinkomster.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig i detta yttrande bakom regeringens förslag till inriktning av skattepolitiken. Av fördelningspolitiska skäl och också för att minska skillnaden i beskattning mellan arbetsinkomster och sjukersättning respektive aktivitetsersättning infördes 2018 en skattereduktion för sjukersättning och aktivitetsersättning. Skattereduktionen förstärktes ytterligare den 1 januari 2022.

Utskottet delar regeringens bedömning att alla som kan bör stå till arbetsmarknadens förfogande och genom ett arbete bli självförsörjande. En viktig del i detta är att det ska vara mer lönsamt att gå från bidrag till arbete än det är i dag.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet inte att det finns skäl att förorda ytterligare förändringar av skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Sänkt ersättningsnivå för expertskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att införa en sänkt ersättningsnivå för expertskatt.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att avvisa regeringens förslag.

Jämför avvikande mening 2 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Gällande regler om skattelättnader för utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner, de s.k. expertskattereglerna fick sin huvudsakliga utformning 2001. De anges i 11 kap. 22–23 a §§ inkomstskattelagen (1999:1229). Expertskattereglerna ersatte tidigare regler med vissa skattelättnader för utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige.

Ett syfte med expertskattereglerna är att stärka Sveriges internationella konkurrenskraft. Ytterligare ett syfte är att öka incitamenten för internationella

företag att välja Sverige för nyetableringar och stimulera företag att förlägga eller behålla bl.a. koncernledande funktioner som kräver utländsk personal i Sverige. Minskade lönekostnader gör det möjligt för svenska företag att erbjuda en marknadsanpassad lön och därmed kunna konkurrera om kvalificerade personer med krav på en hög lön efter skatt. Ett annat syfte är att gynna svensk forsknings konkurrenskraft.

Expertskattereglerna innebär att utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner ges en viss skattelättnad i Sverige under förutsättning att de uppfyller vissa kvalifikationer.

I syfte att förenkla och öka förutsebarheten av expertskattereglerna infördes den s.k. beloppsregeln den 1 januari 2012. Den innebär att en arbetstagare som har en ersättning som överstiger den i beloppsregeln beslutade nivån (för närvarande två prisbasbelopp) alltid ska ges skattelättnad utan att det görs någon prövning av arbetstagarens kvalifikationer. Regeln omfattar såväl experter och forskare som nyckelpersoner men även andra kategorier arbetstagare som uppfyller ersättningsnivån i bestämmelsen.

För skattelättnad krävs vidare att arbetsgivaren hör hemma i Sverige eller är ett utländskt företag med fast driftställe i Sverige, att arbetstagaren inte är svensk medborgare, att arbetstagaren inte varit bosatt eller stadigvarande vistats i Sverige någon gång under de fem kalenderår som föregått det kalenderår då arbetet påbörjas, och att vistelsen i Sverige är avsedd att vara högst sju år.

Propositionen

Regeringen föreslår att ersättningsnivån för expertskatt i den s.k. beloppsregeln sänks så att den omfattar arbetstagare vars lön och annan ersättning för arbetet i Sverige per månad överstiger en och en halv gånger prisbasbeloppet för det kalenderår då arbetet påbörjas. Förslaget innebär att det blir enklare för företagen att rekrytera utländska experter och andra nyckelpersoner med skattelättnader jämfört med vad nuvarande regler medger.

Regeringen konstaterade vid införandet av regeln att ersättningsnivån inte borde sättas för lågt och att flera faktorer måste beaktas vid bedömningen av vilken nivå som är lämplig, t.ex. undanträngningseffekter och konkurrensnedvridningar. Ersättningsnivån på två prisbasbelopp bestämdes utifrån den genomsnittliga årslönen för de personer som då omfattades av expertskatten. En ersättningsnivå på två prisbasbelopp beräknas 2025 motsvara en ersättning på 117 600 kronor.

En sänkning av ersättningsnivån skulle innebära att fler personer kommer att omfattas av reglerna för expertskatt, men även att personer som i dag uppfyller kvalifikationskraven i stället kommer att kunna få skattelättnad utifrån ersättningsnivå, om deras ersättning överstiger denna.

Ersättningsnivån i beloppsregeln bör därför enligt regeringen sänkas. En ersättningsnivå på ett och ett halvt prisbasbelopp skulle motsvara en

ersättningsnivå på 88 200 kronor 2025. Regeringen bedömer att detta är en lämplig nivå, jämfört med andra länder i vår närhet.

Lagändringen träder i kraft den 1 januari 2025 och tillämpas första gången på arbete i Sverige som påbörjas efter den 31 december 2024.

Motionen

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del avvisas förslaget om utökad expertskatt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det är viktigt att Sveriges expertskatteregler är konkurrenskraftiga jämfört med andra länder i vår närhet för att syftet med reglerna ska uppnås. Företag som är etablerade i Sverige riskerar annars att ha sämre förutsättningar att rekrytera experter, forskare och andra nyckelpersoner från utlandet jämfört med företag i viktiga konkurrentländer.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag om sänkt ersättningsnivå för expertskatt och avstyrker motionsförslaget i motsvarande del.

Underlättande av förskottsbetalning vid skattereduktion för installation av grön teknik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om nya regler för att underlätta förskottsbetalning vid skattereduktion för installation av grön teknik.

Bakgrund och gällande rätt

Den 1 januari 2021 trädde det s.k. gröna avdraget i kraft. Det är en skattereduktion för privatpersoner för installation av viss typ av grön teknik: solcellssystem, system för lagring av egenproducerad elenergi och laddningspunkt till elfordon. Skattereduktionen ersatte statligt stöd till fysiska personer för installation av sådan teknik. De materiella reglerna finns i 67 kap. 36–45 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, medan förfarandet regleras i bl.a. lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik, nedan kallad förfarandelagen.

Utgifterna för installation av grön teknik utgörs av det debiterade beloppet för arbete och material inklusive mervärdesskatt. En begäran om skattereduktion för installation av grön teknik ska göras i inkomstdeklarationen för det beskattningsår då utgifter för installation av grön teknik har betalats.

Med installation av grön teknik avses installation av nätanslutna solcellssystem, installation av system för lagring av egenproducerad elenergi samt

installation av laddningspunkter till elfordon. För rätt till skattereduktion krävs att den som utför installationen av grön teknik är godkänd för F-skatt när avtalet om installationen träffas eller när ersättningen betalas ut.

Skattereduktionen utgår från den s.k. fakturamodellen, vilket innebär att en privatperson som köper installation av grön teknik endast behöver betala en del av kostnaden till utföraren. Resterande belopp utgör en skattelättnad för köparen och tillgodoräknas denne som preliminär skattereduktion i samband med att motsvarande belopp utbetalas till utföraren efter begäran hos Skatteverket.

För att en utförare av installation av grön teknik ska kunna få en utbetalning från Skatteverket krävs det, enligt 8 § förfarandelagen, att den aktuella installationen har utförts och betalats. Det finns inte några särskilda regler för delbetalningar eller förskottsbetalningar i förfarandelagen. Däremot är det ett krav att installationen av grön teknik ska ha utförts och betalats innan en utbetalning kan göras. Om köparen betalar en del av kostnaden för installationen innan den är utförd är detta att jämställa med en förskottsbetalning. En förskottsbetalning kan ingå i underlaget för rätt till utbetalning och skattereduktion förutsatt att utföraren färdigställt installationen samma år som förskottsbetalningen gjorts och köparen därefter betalat det resterande beloppet samma år. Om installationen inte färdigställs och slutbetalas inom denna tidsperiod kan utbetalningen och därmed skattereduktion inte medges för den del av kostnaden för installationen som betalats i förskott.

Den sammanlagda skattereduktionen får uppgå till högst 50 000 kronor per person och för ett beskattningsår. Skattereduktion för installation av grön teknik gavs inledningsvis med 15 procent av de debiterade arbets- och materialkostnaderna för installation av solceller och med 50 procent av arbets- och materialkostnaderna för installation av övriga typer av grön teknik som omfattas av regelverket. En förutsättning för skattereduktion för installation av grön teknik är att det finns skatt att reducera.

Subventionsgraden för installation av solceller höjdes den 1 januari 2023 från 15 procent till 20 procent av de debiterade arbets- och materialkostnaderna.

Propositionen

Utbetalning får begäras efter det att installationen av grön teknik har slutbetalats

Regeringen föreslår att utföraren får begära utbetalning från Skatteverket efter det att installationen av grön teknik har utförts och slutbetalats. Begäran ska enligt förslaget ha kommit in till Skatteverket senast den 31 januari året efter det beskattningsår då arbetet slutbetalades. En begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter om den dag då utföraren fick slutbetalningen för installationen.

Regeringen anför att till skillnad från vid rot- och rutarbeten ges skattereduktion för grön teknik för såväl arbets- som materialkostnader. När möjligheten till skattereduktion för installation av viss typ av grön teknik trädde i kraft förutsågs inte helt effekten vid förskottsbetalning, vilken medför att köpare i dessa fall ibland inte kan ta del av skattereduktionen för hela material- och arbetskostnaden. Regeringen anför vidare att utförarna i många fall har behövt förskottsbetalning för inköp av material. Det har därför enligt regeringen uppkommit oförutsedda effekter för utförarna när dessa önskat förskottsbetalning från kunderna, särskilt i samband med årsskiften.

Regeringen föreslår därför att bestämmelserna ändras så att utföraren ska kunna begära utbetalning från Skatteverket efter det att installationen av grön teknik har utförts och slutbetalats. På så sätt ges möjlighet för utförarna att lättare ta ut förskottsbetalning av kunderna, utan att försvåra möjligheten till skattereduktion för samtliga arbets- och materialkostnader hänförliga till installationen av grön teknik.

Slutlig skattereduktion

Regeringen föreslår att en begäran om skattereduktion för installation av grön teknik ska göras i inkomstdeklarationen för det beskattningsår då utgifter för installation av grön teknik har slutbetalats. Skattereduktionen hänförs till det beskattningsår då köparen har slutbetalat installationen av grön teknik.

Fakturamodellen innebär att skattereduktion ges med ett belopp motsvarande den tillgodoräknade preliminära skattereduktionen. Den slutliga skattereduktionen får dock aldrig överstiga den preliminära skattereduktion som har tillgodoräknats.

För att motsvara ändringen att utbetalning får begäras efter att installationen av grön teknik har slutbetalats, bör begäran om skattereduktion enligt regeringens förslag göras i inkomstdeklarationen för det beskattningsår då den utförda installationen har slutbetalats.

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2025 och tillämpas på installationer som har slutbetalats efter den 31 december 2024.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det i samband med begäran om skattereduktion vid installation av grön teknik framkommit att förskottsbetalningar, särskilt i anslutning till årsskiftet, i vissa fall resulterat i att möjligheten till skattereduktion gått förlorad.

Utskottet välkomnar därför att regeringen nu föreslår en förändring av reglerna och möjliggör förskottsbetalningar. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag om att underlätta möjligheterna till förskottsbetalning för skattereduktion av grön teknik.

Sänkt subventionsgrad vid skattereduktion för installation av solceller

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att subventionsgraden vid skattereduktion för installation av solceller bör sänkas från 20 till 15 procent.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avvisa regeringens bedömning om sänkt subventionsgrad.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Den 1 januari 2021 trädde det s.k. gröna avdraget i kraft. Det är en skattereduktion för privatpersoner för installation av viss typ av grön teknik: solcellssystem, system för lagring av egenproducerad elenergi och laddningspunkt till elfordon. Skattereduktionen ersatte statligt stöd till fysiska personer för installation av sådan teknik.

Subventionsgraden vid skattereduktion för installation av solceller höjdes från 15 till 20 procent den 1 januari 2023.

Propositionen

Regeringen föreslår att subventionsgraden vid skattereduktion för installation av solceller sänks från 20 till 15 procent.

Regeringen anför att stödet för installation av solceller har ansetts kunna bidra till kapacitetsutbyggnaden av produktionen av förnybar el och minska beroendet av fossilbaserad elproduktion. För att sänka köparens kostnad och stimulera efterfrågan på solceller höjdes subventionsgraden vid skattereduktion för installation av solceller från 15 till 20 procent den 1 januari 2023.

Installationer av solceller har sedan dess ökat kraftigt och det fanns vid utgången av 2023 mer än 250 000 installerade solcellsanläggningar i landet. Mellan januari 2021 och juni 2024 fick ca 235 000 hushåll skattereduktion för installation av solceller.

Enligt regeringens bedömning finns det inte längre samma behov av att, i den omfattning som har gjorts de senaste åren, stimulera efterfrågan på solceller. Solkraft bör i större utsträckning byggas på marknadsmässiga grunder och prissignaler från elmarknaden bör få ett större genomslag så att kraftslaget på sikt kan bidra mer till Sveriges leveranssäkerhet och försörjningstrygghet, i enlighet med energipolitikens långsiktiga inriktning (prop. 2023/24:105).

Regeringen avser att under våren 2025 återkomma till riksdagen med ett förslag. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2025 och tillämpas på installationer som har betalats efter den 30 juni 2025.

Motionerna

I partimotion 2024/25: 3199 av Magdalena Andersson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4 i denna del avvisas regeringens förslag om sänkt subventionsgrad vid skattereduktion för installation av solceller. Socialdemokraterna anför att Sverige behöver mer billig el – inte mindre och att detta är ett förslag som minskar förutsägbarhet och långsiktighet för såväl hushåll som företag.

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del avvisas förslaget om sänkt subventionsgrad för installation av solceller.

I partimotion 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkanden 3 och 4 i denna del avvisas förslaget om sänkt subventionsgrad för installation av solceller.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i enlighet med den långsiktiga inriktning av energipolitiken som presenterades under våren 2024 att solkraft i större utsträckning bör byggas på marknadsmässiga grunder och att prissignaler från elmarknaden bör få ett större genomslag så att kraftslaget på sikt kan bidra mer till Sveriges leveranssäkerhet och försörjningstrygghet.

Utskottet delar regeringens bedömning att det inte längre finns samma behov av att, i den omfattning som har gjorts de senaste åren, stimulera efterfrågan på solceller. Utskottet delar därmed regeringens bedömning att subventionsgraden vid skattereduktion för installation av solceller bör sänkas till 15 procent den 1 juli 2025.

Utskottet avstyrker motionsförslagen i motsvarande delar.

Slopad skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el bör slopas.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avvisa regeringens bedömning.

Jämför avvikande mening 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Den 1 januari 2015 infördes en skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el (prop. 2014/15:1, bet. 2014/15:FiU1, rskr. 2014/15:29). Skattereduktionen innebär i korthet att den som framställer förnybar el, har en anläggning som uppfyller vissa villkor och som anmäler detta till elnätföretaget har rätt

till skattereduktion med som mest 18 000 kronor per år (30 000 kilowattimmar multiplicerat med 60 öre).

Motivet för införandet av skattelättnaden var bl.a. att underlätta för det växande intresse som vid tidpunkten fanns för mikroproduktion av förnybar el.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el bör slopas. Regeringen anför att installationer av solceller har ökat kraftigt under de senaste åren och att det i dag finns ett stort antal solcellsanläggningar i landet. Den kraftiga ökningen av antalet solcellsanläggningar innebär enligt regeringen att det inte längre finns behov av att fortsätta subventionera mikroproduktion av förnybar el genom en skattereduktion. Solkraft bör i större utsträckning byggas på marknadsmässiga grunder och prissignaler från elmarknaden bör få ett större genomslag så att kraftslaget på sikt kan bidra mer till Sveriges leveranssäkerhet och försörjningstrygghet, i enlighet med energipolitikens långsiktiga inriktning (prop. 2023/24:105).

Regeringen avser att under 2025 återkomma till riksdagen med ett förslag om att slopa skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2026.

Motionerna

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del avvisas förslaget om att slopa skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el.

I partimotion 2024/25:2962 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkandena 3 och 4 i denna del avvisas skattehöjningen på egenproducerad solcell. Centerpartiet anser att det finns skäl för att behålla skattereduktionen för att fortsätta stimulera etableringen av egna anläggningar för förnybar elproduktion, särskilt solceller.

I partimotion 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 3 och 4 i denna del avvisas förslaget om sämre villkor för egenproducerad el.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att i enlighet med den långsiktiga inriktning av energipolitiken som presenterades under våren 2024 bör solkraft i större utsträckning byggas på marknadsmässiga grunder, och prissignaler från elmarknaden bör få ett större genomslag så att kraftslaget på sikt kan bidra mer till Sveriges leveranssäkerhet och försörjningstrygghet.

Utskottet delar regeringens bedömning att den kraftiga ökningen av antalet solcellsanläggningar innebär att det inte längre finns behov av att subventionera mikroproduktion av förnybar el genom en skattereduktion.

Utskottet instämmer därmed i regeringens bedömning att skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el bör slopas.

Utskottet avstyrker motionsförslagen i motsvarande delar.

Grönt avdrag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om ändringar i reglerna om skattereduktion för installation av grön teknik.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Bakgrund och gällande rätt

Den 1 januari 2021 infördes skattereduktion för installation av grön teknik. Om en fysisk person ska installera grön teknik kan skattereduktion ges för kostnaden för arbete och material.

Det fungerar på liknande sätt som husavdraget, men det är en egen skattereduktion. Avdraget görs direkt på fakturan från företaget som utför installationen. Företaget begär sedan utbetalning från Skatteverket. Skattereduktionen får för ett beskattningsår uppgå till högst 50 000 kronor. Skattereduktion för grön teknik ges för följande:

- Installation av nätanslutet solcellssystem.
- Installation av system för lagring av egenproducerad elenergi.
- Installation av laddningspunkt till elfordon.

Skattereduktion ges med 50 procent av kostnaden för arbete och material. Installationen ska förse den aktuella bostaden med el. Underlaget för skattereduktion för installation av grön teknik utgörs av utgifter för material och arbete.

Motionen

I partimotion 2024/25:2962 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att skattereduktionen för grönt avdrag utvidgas ytterligare i syfte att bidra till att lösa ett antal klimat- och miljörelaterade problem på ett effektivt sätt. Centerpartiet föreslår vidare att installation av olika typer av energibesparande värmepumpar inkluderas i det gröna avdraget. Vidare slopas kravet om att skattereduktion för installation av system för lagring enbart bör beviljas för sådana installationer som avser lagring av egenproducerad el. Slutligen inkluderas installation av små reningsverk för eget bruk och vissa effektiva energi- och vattenbesparande åtgärder i skattereduktionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att bejaka åtgärder för att hantera klimatomställningen och ser positivt på införandet av skattereduktionen för installation av grön teknik. Syftet med det gröna avdraget var att ersätta tidigare stöd och skattereduktioner. Stödet infördes den 1 januari 2021.

Utskottet är inte berett att föreslå förändringar av det gröna avdraget och avstyrker därmed motionsförslagen i motsvarande delar.

Höjd beloppsgräns för avdrag för resor till och från arbetet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om höjd beloppsgräns för resor till och från arbetet.

Bakgrund och gällande rätt

Avdrag för skäligena utgifter för resor mellan bostaden och arbets- respektive utbildningsplatsen (arbetsresor) ska göras om arbets- eller utbildningsplatsen ligger på ett sådant avstånd från den skattskyldiges bostad att denne behöver använda något transportmedel. Utgifter för särskilda resor i samband med att den skattskyldige börjar eller slutar en tjänst (inställelseresor) ska dras av om resorna företagits mellan två platser inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Rätten till avdrag för utgifter för arbets- och inställelseresor är begränsad på så sätt att avdrag endast får göras till den del utgifterna sammanlagt överstiger 11 000 kronor. Motivet för beloppsgränsen är att utgifter för arbets- och inställelseresor i inte obetydlig grad kan hänföras till privata levnadskostnader, vilka inte bör få dras av vid beskattningen. Beloppsgränsen innebär dessutom stora förenklingsvinster och administrativa vinster.

Propositionen

Regeringen anför att beloppsgränsen för rätten till avdrag för arbets- och inställelseresor inte är indexerad, vilket innebär att den med jämna mellanrum behöver justeras för att inte urholkas. Beloppsgränsen höjdes senast den 1 januari 2017 (prop. 2016/17:1, 2016/17:FiU1, rskr. 2016/17:49). Någon justering av beloppsgränsen har således inte skett på ett antal år. Beloppsgränsen bör därför enligt regeringen höjas till 13 000 kronor.

Regeringen avser att under 2025 återkomma till riksdagen med ett förslag om höjd beloppsgräns för avdrag för resor till och från arbetet. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2026.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att motivet för beloppsgränsen är att utgifter för arbets- och inställelseresor i inte obetydlig grad kan hänföras till privata levnads-kostnader, vilka inte bör få dras av vid beskattningen. Beloppsgränsen innebär dessutom stora förenklings- och administrativa vinster.

Utskottet konstaterar vidare att beloppsgränsen inte har justerats på ett antal år.

Utskottet delar därmed regeringens bedömning att det finns skäl att höja beloppsgränsen för rätten till avdrag för arbets- och inställelseresor.

Reseavdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en ändrad utformning av reseavdraget.

Jämför avvikande mening 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Gällande rätt

Skäliga utgifter för resor mellan bostaden och arbetsplatsen får dras av, om arbetsplatsen ligger på ett sådant avstånd från den skattskyldiges bostad att han eller hon behöver använda något transportmedel. Avdrag för resor med allmänna transportmedel bör enligt de allmänna råden bara medges om avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen är minst två kilometer. Oavsett vilket färdmedel som används eller typ av kostnad som den skattskyldige har haft ska kostnader för arbetsresor dras av bara till den del som de sammanlagt överstiger 11 000 kronor under beskattningsåret.

Av förenklings-skäl har en schablon införts för arbetsresor med egen bil. Från den 1 januari 2023 gäller att avdragsbeloppet är 25 kronor per mil för egen bil, även el- och hybridbil. För förmånsbil är beloppet 12 kronor per mil med undantag för bilar som helt drivs med elektricitet, för vilka rätten till avdrag uppgår till 9 kronor och 50 öre per mil.

Bakgrund och tidigare riksdagsbehandling

I betänkande 2021/22:SkU29 tillstyrkte skatteutskottet regeringens förslag om ett nytt och enklare system för skattelättnad för arbetsresor. Förslaget innebar att det nuvarande reseavdraget skulle avskaffas och ersättas av en avstånds-baserad och färdmedelsneutral skattereduktion. Skattelättnaden utgick från avståndet mellan bostad och arbetsplats i stället för kostnaden för resa däremellan och skattelättnaden var oberoende av vilket färdmedel som faktiskt hade använts för arbetsresan. Förslaget var tänkt att träda i kraft den 1 januari 2023. Riksdagen fattade den 9 juni 2022 beslut i enlighet med utskottets förslag (rskr 2021/22:373)

Regeringen lämnade den 15 november 2022 ett förslag till riksdagen om att i stället behålla det befintliga reseavdraget med vissa förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor (prop. 2022/23:18). Riksdagen fattade den 13 december 2022 beslut i enlighet med regeringens förslag (rskr. 2022/23:51).

Motionerna

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att dagens regelverk för reseavdrag ersätts med ett avståndsbaserat och färdmedelsneutralt reseavdrag. Det skulle vara ett effektivt styrmedel för att sänka växthusgasutsläppen vid arbetspendling. Ett sådant regelverk skulle också minska det utbredda fusket som finns i dagens system, anför Vänsterpartiet.

I partimotion 2024/25:2962 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Centerpartiet att reseavdraget bör göras om till en teknikneutral och avståndsbaserad skattereduktion. Detta bör snabbt utredas. I väntan på detta föreslår Centerpartiet att reseavdraget ändras så att den skattskyldige ges en hög milersättning på landsbygden, men att milersättningen kraftigt begränsas i storstäder.

I partimotion 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att den skattereduktion för arbetsresor som riksdagen beslutat om och som regeringen inte genomförde införs. Detta skulle innebära ett färdmedelsneutralt och rättvisare system, där också de som pendlar på annat sätt såsom med kollektivtrafik omfattas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att förslaget om bibehållet reseavdrag med vissa förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor som regeringen presenterade i samband med budgetpropositionen för 2023 genomfördes. Utskottet instämde i regeringens bedömning att den nya modellen för skattelättnader för arbetsresor hade brister i flera avseenden som innebar att det var bättre att behålla reseavdraget i sin nuvarande form.

Utskottet tillstyrkte därmed att den föreslagna avståndsbaserade modellen inte skulle införas (bet. 2022/23:SkU1y). Utskottet ansåg i likhet med regeringen att en skattelättnad för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor fyller en viktig funktion. Beloppet för avdrag för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor med egen bil eller förmånsbil höjdes därför för att bättre motsvara de genomsnittliga kostnaderna som de är avsedda att täcka.

Utskottet finner inte skäl att ändra sitt ställningstagande och avstyrker därmed motionsförslagen i motsvarande delar.

Medlemsavgifter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa en skattereduktion för fackföreningsavgift och om att avskaffa skattereduktionen för a-kassa.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 3 (C).

Bakgrund och gällande rätt

I 12 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) finns bestämmelser om vilka utgifter en person får dra av i inkomstlaget tjänst. Huvudregeln säger att personen får dra av de utgifter som den har för att få inkomster eller att behålla dem. Avdrag kan alltså som huvudregel endast medges när det finns en motsvarande skattepliktig inkomst som motiverar avdraget.

En väsentlig inskränkning i avdragsrätten är t.ex. att en person inte får göra avdrag för sina levnadskostnader. Från denna regel finns ett antal undantag bl.a. avdrag för arbetsresor, hemresor och ökade levnadskostnader vid tjänstresor om vissa förutsättningar är uppfyllda.

Till levnadskostnader räknar man också medlemsavgifter. Huvudregeln för fysiska personer är att avdrag inte medges för medlemsavgifter i föreningar och andra sammanslutningar. Förbudet gäller inte bara avgifter till ideella organisationer utan också till fackliga organisationer, a-kassor, intresseorganisationer och vetenskapliga sammanslutningar av olika slag. Avdragsrätten för medlemsavgifter är enligt praxis ytterst restriktiv.

Sedan den 1 juli 2022 gäller dock att skattereduktion medges med 25 procent av den avgift som en medlem under året har betalat till en svensk a-kassa.

Motionerna

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att en skattereduktion på 25 procent av fackföreningsavgifter införs.

I partimotion 2024/25:2962 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att man avskaffar skattereduktionen för medlemsavgift till a-kassa.

Utskottets ställningstagande

För att underlätta och uppmuntra till att fler ansluter sig till arbetslöshetsförsäkringen, som i sin tur bidrar till att upprätthålla konsumtionsförmågan och köpkraften infördes den 1 juli 2022 en skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassan.

Skattereduktionen för fackföreningsavgiften avskaffades den 1 april 2019 i enlighet med ett tillkännagivande från riksdagen.

Utskottet finner med hänsyn till det anförda inte skäl att tillstyrka ändringar i reglerna om skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassan respektive fackföreningsavgift. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Husavdrag (rut- och rotavdrag)

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om förändringar i regelverket för husavdrag.

Jämför avvikande mening 2 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Rutavdraget infördes den 1 juli 2007. Det följdes av rotavdraget, som infördes den 8 december 2008. Det rotavdrag som då infördes var en permanent åtgärd för att minska svartarbete och öka arbetsutbudet (främst köparnas arbetsutbud). Tidigare hade rotavdrag använts periodvis som en tillfällig konjunkturåtgärd.

Husavdraget (gemensam benämning på rot- och rutavdraget) ges genom skattereduktion och omfattar bara kostnader för arbete, inklusive mervärdesskatt. Avdraget omfattar inte kostnader för material, utrustning och resor. Enligt gällande regler får rot- och rutavdraget sammanlagt uppgå till 75 000 kronor per person och år. Rotavdraget får dock högst vara 50 000 kronor per år.

Under beskattningsåret 2024 har reglerna tillfälligt ändrats och taket under detta beskattningsår är 75 000 kronor per person för rotavdraget och 75 000 kronor per person för rutavdraget. Fram till den 30 juni 2024 kunde dock högst 50 000 kronor användas för rotavdrag och högst 75 000 kronor sammanlagt för rot- och rutavdrag.

Motionen

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att rutavdraget avskaffas och att även rotavdraget avskaffas som en permanent skattesubvention. Vänsterpartiet bedömer dock att rotavdraget i dagens läge, med en vikande konjunktur och där byggandet har störttyckt, är en bra konjunkturåtgärd och bör behållas under de närmaste åren. Vänsterpartiet föreslår vidare att möjligheten att använda avdragen för tjänster utanför Sveriges gränser avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att rutavdraget ska utformas på ett sådant sätt att efterfrågan ökar på tjänster som bidrar till ökad sysselsättning för personer med svagare anknytning till arbetsmarknaden. Utskottet konstaterar vidare att rutavdraget har utökats med nya tjänster i omgångar sedan det infördes. Avdraget breddades så sent som den 1 januari 2021 med flera nya rut-tjänster som tvätt-, flytt-, hämtnings- och trygghetstjänster.

Det rotavdrag som infördes 2008 var en permanent åtgärd för att minska svartarbete och öka arbetsutbudet till skillnad från tidigare rotavdrag som varit tillfälliga konjunkturåtgärder. För att temporärt främja sysselsättningen i byggsektorn under lågkonjunkturen i svensk ekonomi höjdes taket för rotavdraget tillfälligt under 2024. Ett tillfälligt höjt tak för rotavdraget ansågs kunna bidra till att efterfrågan på rotarbete ökar under en period då efterfrågan på övriga bygg- och anläggningsarbeten bedöms minska.

Utskottet konstaterar vidare att husavdraget är utformat för att uppfylla EU:s regler om fri rörlighet och därför inte kan begränsas till arbete som utförs i Sverige.

Utskottet finner med hänsyn till det anförda inte skäl att tillstyrka ytterligare förändringar av rut- och rotavdraget. Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen i motsvarande delar.

Utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en översyn och om en förändring av reglerna om utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag.

Jämför avvikande mening 1 (S) och 2 (V).

Bakgrund

De särskilda reglerna för beskattning av utdelning från ett fåmansföretag och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett sådant företag tillkom vid 1990 års skattereform. Syftet är primärt att förhindra att arbetsinkomst omvandlas till lägre beskattad kapitalinkomst (prop. 1989/90:110 s. 467). Utgångspunkten var att inkomster som härrör från ägarens egna arbetsinsatser i företaget ska beskattas på ungefär samma nivå som anställdas löneinkomster. De särskilda skattereglerna, som brukar kallas 3:12-reglerna, återfinns i 57 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL. Ett typiskt fåmansföretag är ett aktiebolag eller en ekonomisk förening där fyra eller färre delägare har mer än hälften av rösterna. Om en av delägarna har den verkliga bestämmanderätten över en oberoende verksamhetsgren räknas bolaget eller föreningen som ett

fåmansföretag även om det första villkoret inte är uppfyllt. Vid bedömningen av hur många personer som äger del i företaget ska personer som ingår i samma krets av närstående anses som en person.

3:12-reglerna om utdelning och kapitalvinst gäller enbart personer med s.k. kvalificerade andelar i fåmansföretaget. En andel är kvalificerad om delägaren eller någon närstående har varit verksam (aktiv) i betydande omfattning i företaget under beskattningsåret eller något av de fem föregående åren. En delägare eller en närstående anses vara verksam i betydande omfattning om hans eller hennes arbetsinsatser har stor betydelse för vinstgenerering i företaget. Det är den ekonomiska betydelsen av arbetsinsatsen som är avgörande, inte delägarens formella ställning. Som närstående räknas maka eller make, föräldrar, far- och morföräldrar, barn, barnbarn osv. samt deras respektive maka eller make, syskon och deras makar, barn och barnbarn samt dödsbo som någon i närståendekretsen är delägare i.

Om en aktiv delägare tar ut lön från sitt eget bolag beskattas den på vanligt sätt och beläggs med arbetsgivaravgifter. De särskilda reglerna gäller inte löneuttag utan avser belopp som ägaren lyfter som utdelning eller tillgodogör sig som kapitalvinst vid försäljning av aktier i fåmansbolaget. I avsaknad av de särskilda reglerna skulle utdelning och avyttringar beskattas som inkomst av kapital. De s.k. 3:12-reglerna medför att den del av bolagets inkomster som ägaren tillgodogör sig som utdelning eller kapitalvinst i stället fördelas mellan inkomstlagen tjänst och kapital. När delägaren tar utdelningar från företaget eller säljer andelar i bolaget ska utdelningen respektive kapitalvinsten delas upp i en del som beskattas som inkomst av tjänst och en som beskattas som inkomst av kapital. 3:12-reglerna används för att bestämma hur mycket av en utdelning från företaget eller en kapitalvinst från sålda andelar som ska tas upp till progressiv beskattning i inkomstlaget tjänst och hur stor del som ska tas upp till proportionell beskattning i inkomstlaget kapital.

Upp till en viss nivå (ett schablonmässigt beräknat gränsbelopp) beskattas utdelning och aktiva delägars vinst vid försäljning av aktier i bolaget med skattesatsen 20 procent. Nivån bestäms med hänsyn till storleken av det insatta kapitalet och utbetalda löner. Utdelning och kapitalvinst över gränsbeloppet tas upp i inkomstlaget tjänst.

Komplettering av den utvidgade fåmansföretagsdefinitionen

Regeringen föreslog i proposition 2021/22:27 Komplettering av den utvidgade fåmansföretagsdefinitionen att denna utvidgade definition och den s.k. utomstående regeln skulle kompletteras. Förslaget om att komplettera den utvidgade fåmansföretagsdefinitionen innebar att vid bedömningen av om ett visst företag utgör ett fåmansföretag ska en fysisk person som är delägare och verksam i betydande omfattning i företaget, och samtidigt har ett bestämmande inflytande över en stiftelse eller en annan juridisk person utan delägare som äger andelar i företaget, anses äga den juridiska personens andelar i det prövade företaget. Förslaget syftade till att säkerställa att det inte ska vara

möjligt att kringgå de särskilda reglerna för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag genom att t.ex. en stiftelse ges röststarka aktier i ett fåmansägt företag för att utdelningsinkomster från den bedrivna verksamheten i företaget ska kunna delas ut till kretsen av verksamma aktieägare utan att bli föremål för den särskilda beskattningen för delägare i fåmansföretag.

Förslaget om en komplettering av utomståenderegeln innebar att ett företag inte anses ägt av utomstående till den del företaget direkt eller indirekt ägs av en stiftelse eller en annan juridisk person utan delägare och företagets verksamma delägare eller en sådan delägars närstående kan få del av medel eller förmåner från den juridiska personen i viss omfattning. Förslaget syftade till att säkerställa att tillämpningen av utomståenderegeln inte leder till oskäliga resultat i strukturer där en stiftelse eller en annan juridisk person utan delägare direkt eller indirekt äger ett fåmansföretag. Riksdagen biföll förslaget (bet. 2021/22:SkU5, rskr. 2021/22:73). De nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 januari 2022.

SOU 2024:36 Förenkla och förbättra

Kommittén om förenklad beskattning av ägare till fåmansföretag (Fi 2022:04) överlämnade i juni 2024 sitt betänkande Förenkla och förbättra (SOU 2024:36). Kommitténs huvuduppdrag var att analysera på vilket sätt och i vilken omfattning de särskilda reglerna för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag kan förenklas. Kommittén föreslår bl.a. en ny modell för beräkning av gränobeloppet som bl.a. innebär att dagens förenklingsregel och huvudregel slås ihop till en gemensam regel som ska användas av samtliga delägare, att alla får tillgodoräkna sig ett höjt schablonbelopp per företag, att dagens löneuttagskrav och kapitalandelskrav slopas och ersätts av ett schablonmässigt löneavdrag och att alla delägare i fåmansföretag som anställer får möjlighet att tillgodoräkna sig löneunderlag i företaget.

Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Motionerna

I partimotion 2024/25:3199 av Magdalena Andersson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås en översyn av beskattningen av kapital, bl.a. de s.k. 3:12-reglerna. Översynen bör omfatta takbeloppet och en justerad skattesats inom gränobeloppet.

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del anförs att den huvudsakliga effekten av reformen av de s.k. 3:12-reglerna 2006 blev en omfattande inkomstomvandling för höginkomsttagare och ökade möjligheter till skatteplanering för de som tjänar mest. Vänsterpartiet föreslår därför att utdelningar och kapitalvinster från fåmansbolag beskattas med 30 procent och att utdelningsutrymmet begränsas genom att gränobeloppet och det lönebaserade utrymmet sänks. Vidare föreslås att det sparade utdelningsutrymmet begränsas genom en årsspärr och att uppräkningsräntan sänks.

Utskottets ställningstagande

De särskilda reglerna för beskattning av utdelning från ett fåmansföretag och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett sådant företag tillkom vid 1990 års skattereform. Syftet är primärt att förhindra att arbetsinkomst omvandlas till lägre beskattad kapitalinkomst (prop. 1989/90:110 s. 467). Utgångspunkten var att inkomster som härrör från ägarens egna arbetsinsatser i företaget ska beskattas på ungefär samma nivå som anställdas löneinkomster.

De särskilda skattereglerna, som kallas 3:12-reglerna, har reviderats i flera omgångar under senare år. För att säkerställa att det inte är möjligt att kringgå de särskilda reglerna för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag gäller sedan den 1 januari 2022 en utvidgad fåmansföretagsdefinition. Vidare kompletterades den s.k. utomståenderegeln. Bestämmelserna har likaså tillkommit för att säkerställa att det inte är möjligt att kringgå de särskilda reglerna.

Den senaste utredningen överlämnade sitt slutbetänkande om en översyn av 3:12-reglerna i juni 2024 (SOU 2024:36). Kommitténs huvuduppdrag var att analysera på vilket sätt och i vilken omfattning de särskilda reglerna för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag kan förenklas. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet är inte berett att föregripa den pågående beredningen och avstyrker därför motionsförslagen.

En skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en annan utformning av reglerna om investeringssparkonto.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Investeringsparkonto

Den 1 januari 2012 infördes ett schablonbeskattat sparande för vissa direkt-ägda finansiella instrument, benämnt investeringssparkonto. Syftet med sparandeformen är dels att förenkla för de skattskyldiga, dels att undanröja de skattemässiga inlåsnings effekter som finns inom det konventionellt beskattade systemet (prop. 2011/12:1 med förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.13.2.3). Endast privatpersoner och dödsbon kan vara innehavare av investeringssparkonton och det är endast s.k. investeringsföretag som får tillhandahålla sådana konton. Med investeringsföretag avses värdepappersbolag,

kreditinstitut, fondbolag och AIF-förvaltare (förvaltare av alternativa investeringsfonder) samt utländska motsvarigheter till dessa. Investeringssparkonton kan därmed inte föras av försäkringsbolag.

Utgångspunkten är att bara investeringstillgångar och kontanta medel får förvaras på kontot. Med investeringstillgångar avses finansiella instrument som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), finansiella instrument som handlas på en MTF-plattform (multilateral handelsplattform) samt andelar i en värdepappersfond eller en specialfond (6 och 10 §§ lagen [2011:1268] om investeringssparkonto).

Kontoinnehavaren behöver inte redovisa kapitalvinster och annan avkastning på kontot. Kapitalförluster och utgifter får inte heller dras av. I stället ska en schablonintäkt tas upp till beskattning i inkomstslaget kapital. Schablonintäkten baseras på ett kapitalunderlag som beräknas utifrån marknadsvärdet av tillgångar som förvaras på kontot under kalenderåret (42 kap. 37 § IL. Schablonintäkten beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan vid utgången av november närmast före det aktuella kalenderåret ökad med 1 procentenhet (42 kap. 36 § IL). Schablonintäkten beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget. Den beräknade schablonintäkten beskattas med 30 procent (inkomstskatt).

Kapitalförsäkring och paneuropeisk privat pensionsprodukt

Beskattningen av sparande på investeringsparkonto och i kapitalförsäkring vilar på förutsättningen att det ska råda en skattemässig neutralitet i valet mellan sparformerna. Kapitalförsäkringar schablonbeskattas på ett liknande sätt som investeringsparkonton, vilket innebär att innehavaren inte behöver ta upp kapitalvinster och annan avkastning inom ramen för kapitalförsäkringen till beskattning. I stället beskattas kapitalförsäkringar med avkastningsskatt som tas ut med 30 procent på ett skatteunderlag som beräknas genom att värdet av tillgångarna i försäkringen (kapitalunderlag) multipliceras med statslåneräntan vid utgången av november året före beskattningsåret ökad med 1 procentenhet (3 d § andra och tredje styckena lagen [1990:661] om avkastningsskatt på pensionsmedel, förkortad AvPL). Skatteunderlaget ska beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget. Till skillnad från vad som gäller vid innehav av investeringsparkonto ägs tillgångarna i en kapitalförsäkring av försäkringsföretaget. Svenska livförsäkringsföretag, utländska livförsäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse från fast driftställe i Sverige och vissa utländska tjänstepensionsinstitut är därför skattskyldiga för avkastningsskatt (2 § första stycket 1 och 2 AvPL). Skatten förs sedan över på den försäkrade i form av avgifter, vilka regleras i försäkringsavtalet.

Det finns tre typer av kapitalförsäkringar: fondförsäkring, depåförsäkring och traditionell försäkring. Villkor och avgifter varierar mellan olika försäkringar.

Det finns även en annan sparprodukt som har vissa likheter med kapitalförsäkring, nämligen paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Sparande i en PEPP-produkt beskattas på motsvarande sätt som en kapitalförsäkring (prop. 2022/23:7 s. 191 och 192). En PEPP-produkt är en sparprodukt framtagen inom EU med syfte att underlätta och stimulera långsiktigt privat sparande till pensionen.

Propositionen

En skattefri grundnivå för sparande införs

Regeringen föreslår att en skattefri grundnivå införs för sparande på investeringssparkonto, i kapitalförsäkring och i PEPP-produkt. Den skattefria grundnivån ska enligt förslaget uppgå till 150 000 kronor fr.o.m. den 1 januari 2025 och till 300 000 kronor fr.o.m. den 1 januari 2026.

Regeringen anför att sedan investeringssparkontot infördes 2012 har det blivit en attraktiv sparform för privatpersoner. Investeringssparkontot upplevs som enkelt eftersom faktiska vinster och annan avkastning inte behöver beräknas och tas upp till beskattning. Regeringen anför vidare att statslåneräntan dessutom under större delen av tiden sedan införandet har varit historiskt låg, vilket har inneburit en lägre effektiv skattesats för tillgångar på investeringssparkonto än vid en mer genomsnittlig statslåneränta. Omkring 3,5 miljoner personer har ett eller flera investeringssparkonton. Hushåll som har ett sparande kan lättare parera oförutsedda ekonomiska händelser och har större möjlighet att ha makt över sin egen situation. En åtgärd som i hög grad skulle kunna bidra till ett ökat sparande är därför enligt regeringen införandet av en skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto.

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2025. Höjningen av den skattefria grundnivån från 150 000 till 300 000 kronor ska dock träda i kraft den 1 januari 2026.

Utformningen av den skattefria grundnivån

Regeringen föreslår att om en fysisk person under kalenderåret innehaft ett eller flera investeringssparkonton, en eller flera kapitalförsäkringar eller ett eller flera avtal om sparande i en PEPP-produkt, ska ett belopp dras av i inkomstslaget kapital.

När det gäller kapitalförsäkring och avtal om sparande i en PEPP-produkt är det enligt förslaget den fysiska person som innehaft kapitalförsäkringen eller avtalet vid kalenderårets utgång som har rätt till avdrag.

Regeringen föreslår vidare att om en kapitalförsäkring eller ett avtal om sparande i en PEPP-produkt har avslutats under kalenderåret, är det den fysiska person som var innehavare när försäkringen eller avtalet avslutades som har rätt till avdrag.

Dödsbon har enligt förslaget inte rätt till avdrag för senare år än det år då dödsfallet inträffade.

Avdraget kan enligt förslaget uppgå till summan av de sammanlagda schablonintäkterna för det aktuella kalenderåret för de investeringssparkonton den fysiska personen innehaft under kalenderåret, och det sammanlagda underlaget för avdrag för de kapitalförsäkringar och avtal om sparande i en PEPP-produkt som den fysiska personen innehaft under det aktuella kalenderåret multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november närmast före kalenderåret ökad med 1 procentenhet, dock lägst med 1,25 procent.

Regeringen föreslår att avdraget fr.o.m. den 1 januari 2025 högst får uppgå till 150 000 kronor multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november närmast före det aktuella kalenderåret ökad med 1 procentenhet, dock lägst med 1,25 procent. Från och med den 1 januari 2026 får avdraget enligt förslaget högst uppgå till 300 000 kronor multiplicerat med motsvarande räntefaktor.

Vid innehav av ett eller flera investeringssparkonton och en eller flera kapitalförsäkringar eller avtal om sparande i en PEPP-produkt ska avdraget enligt förslaget i första hand göras för innehav av ett eller flera investeringsparkonton.

Regeringen föreslår också att underlaget för avdrag för en kapitalförsäkring eller ett avtal om sparande i en PEPP-produkt ska uppgå till summan av värdet av försäkringen eller avtalet vid kalenderårets ingång och premier eller inbetalningar som har betalats under kalenderåret till försäkringen eller PEPP-produkten. Premier och inbetalningar som har betalats under den andra halvan av kalenderåret beräknas till halva värdet.

Värdet av kapitalförsäkringen vid kalenderårets ingång utgörs enligt förslaget av dess återköpsvärde enligt försäkringstekniska beräkningsgrunder med tillägg för beräknad upplupen andel i livförsäkringsrörelsens överskott.

Regeringen föreslår vidare att om en fysisk person har gjort avdrag för innehav av kapitalförsäkring eller avtal om sparande i en PEPP-produkt och det uppkommer ett underskott, ska skatten minskas med 30 procent av den del av underskottet som motsvarar avdragsbeloppet.

Avdraget ska beaktas vid avräkning av utländsk skatt som innehavare av investeringssparkonto har betalat och som är hänförlig till intäkter på kontot.

Kontrolluppgiftsskyldighet

Regeringen föreslår att en kontrolluppgiftsskyldighet avseende innehav av kapitalförsäkring och avtal om sparande i en PEPP-produkt ska införas. Kontrolluppgift ska enligt förslaget lämnas för fysiska personer och dödsbon av vissa försäkringsgivare och företag som tillhandahåller PEPP-produkter. Kontrolluppgift ska vidare lämnas för den fysiska person som innehar kapitalförsäkringen eller avtalet om sparande i en PEPP-produkt vid årets utgång. Regeringen föreslår vidare att kontrolluppgift endast ska lämnas för dödsbon det år dödsfallet inträffar. Om kapitalförsäkringen eller avtalet om sparande i

en PEPP-produkt avslutats, ska kontrolluppgift enligt förslaget lämnas för den som var innehavare när försäkringen eller avtalet avslutades. I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om underlaget för avdrag för innehav av kapitalförsäkringen och avtalet om sparande i PEPP-produkt.

Uppgiftsskyldighet i inkomstdeklarationen

Regeringen föreslår att den som gör avdrag för innehav av investeringsspar-konto, kapitalförsäkring och avtal om sparande i en PEPP-produkt ska lämna uppgift om underlaget för avdraget i inkomstdeklarationen. Nödvändiga identifikationsuppgifter ska också lämnas för det företag som tillhandahåller investeringssparkontot, kapitalförsäkringen eller PEPP-produkten.

Ränta på kontanta medel på investeringssparkonto

Regeringen föreslår vidare att ränta på kontanta medel som förvaras på ett investeringssparkonto (ISK) ska beskattas konventionellt om räntan helt eller delvis avser ett kalenderår då räntesatsen som legat till grund för räntans beräkning någon gång överstigit det högsta av antingen statslåneräntan vid utgången av november närmast före det kalenderåret ökad med 1 procentenhet eller 1,25 procent.

Motionerna

I partimotion 2024/25:3199 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del anför Socialdemokraterna att de är positiva till ett enkelt och förmånligt sparande för vanligt folk och därför tillstyrker förslaget om en skattefri grundnivå för ISK, kapitalförsäkringar och s.k. PEPP-produkter. Eftersom kapitalet på ISK är mycket ojämnt fördelat och mer än varannan svensk helt saknar sparande på ISK bör förslaget delvis finansieras inom systemet. Socialdemokraterna föreslår därför att en tredje beskattningsnivå införs för de som har störst kapitalinnehav i dessa sparformer.

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Vänsterpartiet förslaget om skattefrihet. Vänsterpartiet föreslår i stället att ett tak om 2 miljoner kronor ska införas för sparande på investeringssparkonto. Allt sparande utöver taket ska enligt förslaget beskattas med den vanliga skatten på kapitalinkomster.

I partimotion 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Miljöpartiet förslaget om sänkt skatt på investeringsspar-konto till förmån för en kapitalskattereform. Miljöpartiet föreslår i stället att tillgångar på investeringssparkontot ska vara skattebefriade upp till ett kapitalunderlag om 50 000 kronor. För kapitalunderlag mellan 50 000 kronor och 1 000 000 kronor ska schablonintäkten beräknas på samma sätt som i dag. På innehav över 1 miljon kronor ska påslaget på schablonintäkten öka med två tredjedelar av 1 procentenhet för varje extra miljon upp till ett kapitalunderlag på 10 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att sedan investeringssparkonto infördes 2012 har det blivit en attraktiv och enkel sparform för privatpersoner eftersom faktiska vinster och annan avkastning inte behöver beräknas och tas upp till beskattning.

Utskottet delar regeringens bedömning att införandet av en skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto skulle kunna bidra till ett ökat sparande som i sin tur skulle kunna bidra till att hushållen lättare kan hantera oförutsedda ekonomiska händelser.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen om en annan utformning av reglerna om investeringssparkonto.

Kapitalbeskattning och arvs- och gåvobeskattning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att höja kapitalbeskattningen, om ändrade regler för kapitalbeskattning och om att införa en arvs- och gåvoskatt.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Kapitalbeskattning

I samband med skattereformen 1991 fick beskattningen av inkomster från kapital den utformning den har i dag – ibland kallad den duala eller den skandinaviska modellen. Den innebär att man beskattar inkomster av kapital separerat från den generella inkomstbeskattningen. Skatt på kapital är skatt på avkastningen på kapitalinnehav. Inkomsträntor, utdelningar samt kapitalvinster vid försäljning av aktier, andelar, fastigheter, bostadsrätter och övrig lös egendom förs i individbeskattningen samman till en inkomst av kapital. Som kapitalinkomst beskattas även inkomster av uthyrning av privatbostad. För näringsidkare görs en s.k. räntefördelning för att få en riktig fördelning av beskattningen av näringsidkares eget kapital mellan inkomstlagen kapital och näringsverksamhet. Avdrag i inkomstlaget kapital får göras på skuldräntor för lån på fastighet och andra lån, tomträttsavgäld, kapitalförluster samt vissa förvaltningskostnader. Skatten på kapitalinkomsten är proportionell med 30 procent. Om inkomsterna är större än utgifterna tas skatt ut på nettobeloppet. Är däremot utgifterna större än inkomsterna får man på motsvarande sätt en skattereduktion. Det finns dock en begränsning som innebär att skattereduktionen i de fall underskottet överstiger 100 000 kronor endast görs med 21 procent för den överskjutande delen.

Arvs- och gåvobeskattning

Riksdagen beslutade att de tidigare arvs- och gåvoskatterna skulle avskaffas den 1 januari 2005 (bet. 2004/05:SkU18, rskr. 2004/05:134 och 136). Utskottet anförde vid sitt tillstyrkande av regeringens förslag att utskottet liksom regeringen ansåg att det inte var möjligt att möta den kritik som riktats mot arvs- och gåvoskatten genom ändrade regler. Kostnaden för att administrera arvs- och gåvoskatten måste också sättas i relation till de intäkter som skatten ger. Mot denna bakgrund och för att underlätta generationsskiften i onoterade bolag ansåg såväl regeringen som utskottet att arvs- och gåvoskatten skulle slopas.

Förmögenhetsskatten avskaffades den 1 januari 2007 (bet. 2007/08:SkU15, rskr. 2007/08:92). Utskottet anförde vid sitt tillstyrkande av regeringens förslag bl.a. att förmögenhetsskattens oenhetliga värderingsregler och många undantag skapade kryphål och uppmuntrade till skatteplanering, framför allt bland dem som hade stora kapitaltillgångar och resurser. Samtidigt hade många småhusägare kommit att betala förmögenhetsskatt på grund av snabbt stigande taxeringsvärden. Därför uppfattades förmögenhetsskatten som både godtycklig och orättvis.

Motionerna

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del anför Vänsterpartiet att de vill se en reformerad kapitalinkomstbeskattning präglad av likformighet och rättvisa. Vänsterpartiet föreslår därför bl.a. att utdelning och kapitalvinst från onoterade aktier beskattas med 30 procent.

Vänsterpartiet föreslår vidare att det i likhet med hur det är i många andra länder inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) införs en arvs- och gåvoskatt i Sverige. Skatten ska utformas så att den drar in 1 procent av det årliga arvs- och gåvoflödet men ska ha ett ganska stort fribelopp så att vanliga hushåll som äger sin bostad inte påverkas.

I partimotion 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Miljöpartiet att kapitalskatten höjs från 30 till 35 procent för att finansiera prioriterade satsningar på ett sätt som ökar den ekonomiska jämlikheten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid ett flertal tillfällen avstyrkt förslag om att återinföra arvs- och gåvoskatten. Utskottet har bl.a. hänvisat till de förslag som regeringen lagt fram i syfte att öka den ekonomiska jämlikheten och till att skatten anses godtycklig, orättvis, ineffektiv och svåradministrerad.

Med hänsyn till det anförda är utskottet inte berett att nu tillstyrka förslaget om att återinföra en arvs- och gåvoskatt.

När det gäller förändringar på kapitalbeskattningens område konstaterar utskottet att sådana förändringar berör många människor och att det därför är viktigt att de görs varsamt och över tid.

Utskottet är därför inte berett att nu tillstyrka förslagen om en förändrad kapitalbeskattning. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Fastighetsskatt och fastighetsavgift

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa en statlig fastighetsskatt och om en utredning om att slopa fastighetsavgiften under vissa förutsättningar.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 3 (C).

Bakgrund och gällande rätt

Fastighetsskatt

Den statliga fastighetsskatten betalas bl.a. för hyresfastigheter och industrifastigheter, enligt 1 och 3 §§ lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. För hyresfastigheter är den statliga fastighetsskatten 0,4 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för hyreshus, bostäder som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor). Fastighetsskatten är 0,1 procent av taxeringsvärdet för alla byggnadsenheter med lokaler och tillhörande tomtmark. För ägarlägenheter är den statliga fastighetsskatten 1,0 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för ägarlägenheter, ägarlägenheter som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

Fastighetsavgift

Den statliga fastighetsskatten på småhus och bostadsdelen i hyreshus ersattes den 1 januari 2008 av en kommunal fastighetsavgift (prop. 2007/08:27, bet. 2007/08:SkU10, rskr. 2007/08:90). För småhus bestämdes fastighetsavgiften till 6 000 kronor per värderingsenhet, dock högst 0,75 procent av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften för bostadsdelen i hyreshus bestämdes till 1 200 kronor per bostadslägenhet, dock högst 0,4 procent av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften ska årligen räknas upp med utvecklingen av inkomstbasbeloppet. Uttaget av kommunal fastighetsavgift har begränsats för pensionärer

och personer som får sjuk- eller aktivitetsersättning (prop. 2007/08:156, bet. 2008/09:SkU3). Genom riksdagens beslut hösten 2009 (prop. 2009/10:33, bet. 2009/10:SkU15, rskr. 2009/10:108) utvidgades systemet med kommunal fastighetsavgift den 1 januari 2010 så att det även omfattar fastigheter med småhus som saknar byggnadsvärde, dvs. hus för vilka värdet understiger 50 000 kronor, och tomtmark för småhus som är bebyggd med småhus på ofri grund, t.ex. bostadshus på en tomt som arrenderas. Utvidgningen finansierades genom att taket för uppskovsbelopp sänktes från 1,6 till 1,45 miljoner kronor den 1 januari 2010.

Motionerna

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att den kommunala fastighetsavgiften kompletteras med en statlig fastighetsskatt. Skatten ska tas ut med 1,5 procent på den del av taxeringsvärdet som överstiger 5 miljoner kronor och med 2,5 procent på den del av taxeringsvärdet som överstiger 7 miljoner kronor. Motionärerna anför vidare att dagens begränsningsregel, som innebär att pensionärer inte ska behöva betala mer än 4 procent av sin inkomst i avgift, ska utökas till att omfatta alla inkomster.

I partimotion 2024/25:2962 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås en utredning om att slopa fastighetsavgiften de första fem åren för den som för permanentboende tar över en byggnad som inte använts under en lång tid.

Utskottets ställningstagande

Fastighetsskatten avskaffades 2008 och ersattes med en kommunal fastighetsavgift. I samband med avskaffandet anförde utskottet bl.a. att skatten uppfattades som orättvis och saknade legitimitet. Vidare anförde utskottet att skatten genom sin utformning inte i tillräcklig grad beaktar principen om att skatt betalas efter bärkraft och att den i vissa fall gav upphov till likviditetsproblem (bet. 2007/08:SkU10).

Utskottet anser att dessa skäl fortfarande gör sig gällande och är därmed inte berett att tillstyrka förslag om att införa en statlig fastighetsskatt.

Utskottet är heller inte berett att tillstyrka förslag om en utredning av möjligheten att under vissa förutsättningar slopa fastighetsavgiften. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ett avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en annan avtrappningsperiod, om andra begränsningar av ränteavdraget, om en konsekvensanalys av förslaget, om en utredning av skillnaden i hantering av olika värdepapper och om att avslå propositionen om ett avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Gällande rätt

I 42 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, regleras vad som ska tas upp och dras av i inkomstslaget kapital. Enligt 1 § andra stycket ska utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster dras av som kostnad om inte något annat anges i lagen. Ränteutgifter ska dock dras av även om de inte är sådana utgifter. Bestämmelserna innebär att fysiska personer ska göra avdrag i inkomstslaget kapital för samtliga ränteutgifter som inte hör till inkomstslaget näringsverksamhet. Ränteutgifter ska alltså dras av oavsett om de är hänförliga till t.ex. lån för konsumtion, bostadslån eller lån för att göra andra investeringar.

Ränteutgifter får dras av i sin helhet mot inkomster i inkomstslaget kapital. Om det uppkommer ett underskott i inkomstslaget får den skattskyldige en skattereduktion med 30 procent av underskottet upp till 100 000 kronor och med 21 procent av underskottet därutöver. Skattereduktionen räknas av från statlig och kommunal inkomstskatt på inkomst av tjänst och näringsverksamhet samt statlig fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att den generella rätten till avdrag för ränteutgifter i inkomstslaget kapital bör begränsas så att ränta får dras av bara på lån som uppfyller särskilda förutsättningar när det gäller värdering av ställda säkerheter och maximal belåningsgrad.

Proposition 2024/25:26 Avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet

Regeringen lämnade den 3 oktober 2024 proposition Avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen begränsningar i rätten till avdrag för ränteutgifter i inkomstslaget kapital. Enligt förslaget ska ränta dras av bara på lån som uppfyller särskilda förutsättningar när det gäller värdering av ställda säkerheter och maximal belåningsgrad. Ränta ska dras av på lån med säkerhet i bostad, värdepapper,

fordon, båt, skepp eller luftfartyg, samt på lån som har lämnats av en pantbank. Ränta ska också dras av om lånet avser finansiering av ny-, till- eller ombyggnad av en byggnad och avsikten är att lånet när byggprojektet är färdigt ska omvandlas till ett lån med säkerhet i bostad.

Rätten till avdrag för ränteutgifter ska enligt förslaget trappas av på två år. Det innebär att avdrag för beskattningsåret 2025 får göras med 50 procent av ränteutgifter på lån som inte omfattas av avdragsrätten.

Regeringen anför att marknaden för konsumtionslån, både med och utan säkerhet, har vuxit snabbt de senaste åren. I kronor räknat består den största delen av lånen till konsumtion av s.k. blancolån, dvs. lån utan säkerhet. Samtidigt som hushållens konsumtionslån har ökat har skulder hos inkassoföretagen och Kronofogdemyndigheten ökat ännu mer. För att motverka en allt större skuldsättning bör därför enligt regeringen avdragsrätten för ränta på lån utan säkerhet avskaffas. Ränta på lån som lämnas mot säkerhet bör därför som utgångspunkt även fortsatt dras av. En sådan ordning förutsätter dock enligt regeringen att det kan säkerställas att marknadsvärdet av en lämnad säkerhet motsvarar lånebeloppet.

Eftersom det saknas näringsrättslig reglering som på ett heltäckande sätt, för samtliga lån, reglerar förhållandet mellan maximal belåning och värdet av ställda säkerheter bör enligt regeringen rätten till avdrag begränsas till att gälla bara för ränteutgifter på lån som uppfyller vissa särskilda förutsättningar när det gäller värdering av säkerheter och maximal belåningsgrad. Det bör även finnas möjlighet för Skatteverket att kontrollera den ställda säkerheten.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Motionerna

I partimotion 2024/25:3199 av Magdalena Andersson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4 i denna del och i kommittémotion 2024/25:3233 yrkande 1 av Mikael Damberg m.fl. (S) anføres att förslaget riskerar att slå hårt mot individer med låga inkomster som redan har betydande lån. Socialdemokraterna föreslår därför att avtrappningen av ränteavdraget fasas in långsammare, över en fyraårsperiod, för att lindra den ekonomiska påverkan på enskilda.

I samma kommittémotion yrkande 2 föreslås en konsekvensanalys av de negativa effekterna av utfasningen av ränteavdraget för blancolån för enskilda och ytterligare åtgärder för att minska dessa.

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 och i kommittémotion 2024/25:3231 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) anføres att förslaget kommer att drabba hushåll med små ekonomiska marginaler mycket hårt. Vidare anføres att problemen med överskuldsättning går att komma till rätta med genom att större krav ställs på långgivarna att göra en ordentlig kreditkontroll före utlåning och att huvudregeln vid avbetalning av lån är att lånebeloppet betalas av före räntan.

I samma kommittémotion föreslås att riksdagen avslår proposition 2024/25:26 Avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet.

I partimotion 2024/25:2962 av Muharrem Demirok m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del och i kommittémotion 2024/25:3237 av Martin Ådal m.fl. anför Centerpartiet att de ställer sig bakom huvuddragen i förslaget. Centerpartiet föreslår dock en utredning av den diskrepans som finns mellan hanteringen av noterade och onoterade värdepapper som riskerar att försämra förutsättningarna för lånefinansiering av små och växande företag och som också skulle kunna påverka utlåningen från statens egen verksamhet inom Almi.

I samma partimotion yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Centerpartiet vidare att ränteavdraget begränsas för billån där säkerheten består i bilar som i huvudsak drivs av fossila bränslen.

I partimotion 2024/25: av 3220 av Amanda Lind m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Miljöpartiet förslaget och föreslår att regeringen återkommer med ett omarbetat förslag som dels avskaffar skattereduktionerna för lån för konsumtion av fossilfordon, dels för nya lån.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att marknaden för konsumtionslån, både med och utan säkerhet, har vuxit snabbt de senaste åren. Den största delen av lånen till konsumtion består av s.k. blancolån, dvs. lån utan säkerhet. Utskottet konstaterar vidare att i takt med att hushållens konsumtionslån har ökat har även skulder hos inkassoföretagen och Kronofogdemyndigheten ökat i ännu större omfattning.

Utskottet anser därför i likhet med regeringen att avdragsrätten för ränta på lån utan säkerhet ska avskaffas för att motverka hushållens kostnader för riskfyllda lån och en allt större skuldsättning.

När det gäller frågan om avtrappningsperioden delar utskottet regeringens bedömning att det är angeläget att förslaget inom en snar tid får de uppskattade positiva effekterna på överskuldsättningen och den finansiella stabiliteten och att avtrappningsperioden om två år därför är en lämplig tidsperiod.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag om ett avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet och avstyrker motionsförslagen i motsvarande delar.

Avdrag för ränteutgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en ändring av reglerna om ränteavdrag.

Jämför avvikande mening 2 (V).

Gällande rätt

Till inkomst av kapital hänförs sådana intäkter och kostnader som inte ska hänföras till näringsverksamhet eller till tjänst (41 kap. 1 § inkomstskattelagen [1999:1229], förkortad IL). I huvudsak beskattas alla intäkter, och avdrag medges för alla utgifter som har samband med tillgångar. Det saknar betydelse om intäkterna eller utgifterna är löpande eller tillfälliga. Avdrag medges dock inte för personliga levnadskostnader (9 kap. 2 § IL). I inkomstslaget kapital finns bara en beräkningsenhet och ingen uppdelning på förvärvskällor, vilket bl.a. innebär att kapitalförluster får dras av från alla slag av intäkter i inkomstslaget kapital. Kapitalvinster beräknas nominellt och är med några undantag skattepliktiga till 100 procent. Bland undantagen kan nämnas de särskilda reduceringsregler som finns för beräkning av kapitalvinst vid avyttring av fastigheter och bostadsrätter. Avdrag för kapitalförluster beviljas mot samtliga övriga intäkter i kapital men är som huvudregel bara avdragsgilla till 70 procent. I 67 kap. IL finns bestämmelser om skattereduktion för fysiska personer. Enligt 10 § ska skatten vid ett underskott av kapital minskas med 30 procent av den del av underskottet som inte överstiger 100 000 kronor och med 21 procent av det återstående underskottet. För investeraravdrag gäller särskilda regler enligt samma paragraf. En privatperson som har inkomst av tjänst och enbart utgiftsräntor får således skatten på tjänsteinkomsten nedsatt på grund av utgiftsräntorna, eftersom dessa medför ett underskott i inkomstslaget kapital. På samma sätt ger en kapitalförlust en sänkning av skatten på tjänsteinkomsten.

Motionen

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Vänsterpartiet att ränteavdragen ska trappas ned. Vänsterpartiet anför att nedtrappningen ska påbörjas 2027 och avdraget då sättas ned till 28 procent eftersom många hushåll i dag är pressade av höga räntor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att den höga privata skuldsättningen medför en risk både för enskilda och för samhällsekonomin i stort. Finansinspektionen har därför vidtagit en rad åtgärder för att stärka både hushållens och det finansiella systemets motståndskraft mot störningar i ekonomin, bl.a. skärpta kapitalkrav för bankerna, belåningsbegränsningar i form av bolånetak och ett förstärkt amorteringskrav.

Finansinspektionen har också sedan den 1 februari 2018 ett utökat mandat att lägga fram förslag till ytterligare makrotillsynsåtgärder för att bl.a. minska hushållens skuldsättning. Det har vidare genomförts en rad förändringar för att effektivisera och förbättra rörligheten på bostadsmarknaden, t.ex. har skatten på bostadsuppskov slopats och uppskovsbeloppet vid bostadsförsäljningar höjts. Med anledning av effekterna av spridningen av coronaviruset som

orsakade covid-19 beslutade Finansinspektionen att banker skulle ges möjlighet att bevilja både nya och befintliga bolånetagare undantag från kravet på amortering. Undantaget gällde betalningar av amorteringar under en begränsad tid.

Hur kapitalbeskattningen, och då särskilt avdragsrätten för ränteutgifter, bör utformas för att möta framtidens utmaningar är enligt utskottet en fråga som kräver noggranna överväganden.

Med hänsyn till det anförda är utskottet inte berett att nu tillstyrka ändringar av reglerna om ränteavdrag. Motionsförslaget avstyrks därmed.

Slopad stämpelskatt vid inteckning i skepp

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att stämpelskatten vid beviljande av ansökan om inteckning i skepp bör slopas.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att stämpelskatten vid beviljande av ansökan om inteckning i skepp bör slopas för att främja den svenska sjöfartsnärings konkurrenskraft.

Uttag av stämpelskatt regleras i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter. Stämpelskatt ska betalas till staten vid bl.a. beviljande av ansökan om inteckning i skepp. Stämpelskatten är vid inteckning i skepp 4 kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas.

Regeringen avser att under våren 2025 återkomma till riksdagen med ett förslag om att slopa stämpelskatten vid beviljande av ansökan om inteckning i skepp. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2025.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att stämpelskatten vid beviljande av ansökan om inteckning i skepp bör slopas för att främja den svenska sjöfartsnärings konkurrenskraft.

Höjd fastighetsskatt för vindkraftverk

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att fastighetsskatten på vindkraftverk bör höjas.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att fastighetsskatten på vindkraftverk bör höjas från 0,2 procent till 0,5 procent av taxeringsvärdet.

Uttag av fastighetsskatt regleras i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. För elproduktionsenheter som utgörs av en taxeringsenhet med vindkraftverk är fastighetsskatten 0,2 procent av taxeringsvärdet. För övriga elproduktionsenheter är fastighetsskatten 0,5 procent av taxeringsvärdet. Inom utgiftsområde 21 Energi föreslås att det ska inrättas ett stöd till kommunerna baserat på fastighetsskatten för vindkraftsanläggningar för att öka kommunernas incitament att säga ja till mer vindkraft. Fastighetsskatten på vindkraftverk bör därför enligt regeringen höjas från 0,2 procent till 0,5 procent av taxeringsvärdet.

Regeringen avser att under 2025 återkomma till riksdagen med ett förslag om höjd fastighetsskatt på vindkraftverk. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2026.

Utskottets ställningstagande

För att öka kommunernas incitament att bygga ut vindkraften har regeringen aviserat att ett stöd till kommunerna baserat på fastighetsskatten för vindkraftsanläggningar ska inrättas.

Utskottet delar därför regeringens bedömning att fastighetsskatten på vindkraftverk bör höjas från 0,2 procent till 0,5 procent av taxeringsvärdet.

Förbättrade och förenklade regler om avdrag för tidigare års underskott

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om förbättrade och förenklade regler om avdrag för tidigare års underskott.

Bakgrund och gällande rätt

Allmänt om tidigare års underskott

I 40 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, finns bestämmelser om hur och när tidigare års underskott får dras av i inkomstslaget näringsverksamhet. I lagen definieras vad som avses med ett underskotts företag och det regleras vidare under vilka förutsättningar dessa företag får dra av underskott när det har skett en ägarförändring.

Ett underskotts företag är ett företag som hade ett underskott det föregående beskattningsåret eller som har ett eget eller övertaget underskott från tidigare år som inte har fått dras av än på grund av koncernbidragsspärren eller

bestämmelserna om rätt till avdrag för underskott efter kvalificerade fusioner eller fissioner, efter verksamhetsavyttringar eller efter partiella fissioner.

Huvudregeln innebär att underskott från tidigare beskattningsår ska dras av utan begränsning. För att motverka handel med underskottsföretag finns det dock bestämmelser som i vissa situationer tar bort eller begränsar rätten till avdrag.

Beloppsspärren

Beloppsspärren innebär enligt 40 kap. 15 § IL att underskottsföretaget inte får dra av underskott som uppkommit före det beskattningsår då spärren inträder till den del underskottet överstiger 200 procent av utgiften för att förvärva det bestämmande inflytandet över underskottsföretaget. Om beloppsspärren inträder på grund av en sådan situation som anges i 40 kap. 12 § IL förhåller sig kvoten i stället till de nya ägarnas sammanlagda utgift för att förvärva andelar med mer än 50 procent av rösterna i underskottsföretaget. Bestämmelsen utgår från att ju högre köpeskillingen för aktierna i ett företag är i förhållande till värdet av underskottet, desto mer substans finns det i företaget och behovet av en beloppsspärr blir då mindre (prop. 1993/94:50 s. 259). För att motverka att utgiften för att förvärva underskottsföretaget höjs genom kapitaltillskott i syfte att kringgå beloppsspärren finns bestämmelser i 40 kap. 16 § IL. Bestämmelserna innebär att utgiften för att förvärva det bestämmande inflytandet över underskottsföretaget ska minskas med kapitaltillskott som har mottagits av underskottsföretaget under de senaste två beskattningsåren. Det gäller även kapitaltillskott som lämnats till ett företag som både före och efter ägarförändringen ingick i samma koncern som underskottsföretaget. För att reglerna inte i onödan ska hindra affärsmässiga överlåtelser av underskottsföretag finns det en lättnadsregel i 40 kap. 15 a § IL. Om kapitaltillskottet helt eller delvis har medfört ägarförändringen och förvärvaren därigenom har fått en tillgång av verkligt och särskilt värde får det lägsta beloppet av kapitaltillskottet och tillgångens värde läggas till utgiften för förvärvet.

Propositionen

Höjd kvot vid tillämpning av beloppsspärren

Regeringen föreslår att underskott som får dras av efter en ägarförändring ska uppgå till ett belopp som motsvarar 300 procent av utgiften för förvärvet.

Regeringen gör bedömningen att en höjning av kvoten till 300 procent av köpeskillingen kan genomföras utan att beloppsspärrens funktion att motverka handel med underskottsföretag försämrats i någon större utsträckning. Det bedöms vara rimligt att höja kvoten till en nivå där relationen mellan underskottets skattemässiga värde och köpeskillingen åtminstone återställs till den som gällde vid införandet. För att förenkla och göra reglerna mer förmånliga för företagen bör också kvoten höjas ytterligare. Sammantaget gör regeringen bedömningen att det är lämpligt att sätta kvoten så att underskott motsvarande

300 procent av utgiften för förvärvet får dras av efter en ägarförändring. Nivån på 300 procent innebär att regelverket är mer förmånligt såväl jämfört med i dag som när reglerna infördes.

Undantag från beloppsspärren vid vissa förvärv inom en oäkta koncern

Regeringen föreslår vidare att när det bestämmande inflytandet i ett underskotts företag fås av en fysisk person, ett dödsbo, en annan utländsk juridisk person än ett utländskt bolag eller av ett svenskt handelsbolag i vilket något av dessa är delägare, ska beloppsspärren inte tillämpas om den som får det bestämmande inflytandet redan hade ett sådant inflytande i underskotts företaget genom ett indirekt ägande före ägarförändringen.

Regeringen anför att den situation som avses är att det görs ett förvärv av andelar som innebär att ett ägande går från att vara indirekt till direkt. Bestämmelsen bör därför enligt regeringen tydliggöras. Avsikten är att det ska stå klart att tidigare års underskott inte ska begränsas när det bestämmande inflytandet i praktiken inte har ändrats i en sådan situation.

Förenklade regler när en grupp personer förvärvat det bestämmande inflytandet

Vilka förvärv som ska beaktas

Regeringen föreslår att bara förvärv som gjorts under en period av tre beskattningsår i följd när ett företag är ett underskotts företag ska beaktas vid tillämpning av bestämmelserna om ägarförändringar på grund av successiva förvärv av flera fysiska personer eller vissa andra subjekt.

Om en beloppsspärr inträder på grund av successiva förvärv av flera fysiska personer m.fl. ska de förvärv som har medfört ägarförändringen inte räknas med vid en senare bedömning av om en ägarförändring har skett.

Regeringen anför att av förenklings skäl bör den period under vilken förvärv ska beaktas vid bedömningen av om det har skett en sådan ägarförändring som utlöser beloppsspärren sänkas. Regeringen gör bedömningen att det är lämpligt att perioden sänks från fem till tre år. Genom att perioden förkortas bör det bli lättare för den skattskyldige att avgöra vilka förvärv som ska beaktas.

Regeringen konstaterar vidare att förvärv som har gjorts innan företaget blev ett underskotts företag typiskt sett inte kan antas ha gjorts i syfte att utnyttja framtida underskott. Sådana förvärv bör därför enligt regeringen inte beaktas vid beräkningen av om det har skett en ägarförändring enligt 40 kap. 12 § IL. Lagtexten bör därför förtydligas så att det framgår att det bara är förvärv av andelar när ett företag är ett underskotts företag som ska beaktas.

Kriterierna för en ägarförändring

Regeringen föreslår också att en beloppsspärr ska inträda vid ägarförändringar som innebär att två eller flera personer dels var och en förvärvat andelar i

underskotts företaget med minst 20 procent av samtliga röster, dels tillsammans förvärvat andelar i underskotts företaget med mer än 50 procent av samtliga röster.

Indirekta förvärv av underskotts företag

Regeringen föreslår vidare att som förvärv som görs av en fysisk person, ett dödsbo, en annan utländsk juridisk person än ett utländskt bolag eller ett svenskt handelsbolag i vilket någon sådan person är delägare, ska också räknas förvärv som görs av en juridisk person eller ett svenskt handelsbolag över vilket en sådan person har det bestämmande inflytandet.

Förvärv av en koncern med underskotts företag

Regeringen föreslår också att ett förvärv av andelar i ett moderföretag till ett underskotts företag ska likställas med ett förvärv av andelar i underskotts företaget, vid tillämpning av den s.k. flockregeln.

Avtal om rätt att förvärva andelar

Regeringen föreslår att bestämmelsen om att avtal om rätt att förvärva andelar i ett företag och avtal om rätt att besluta i företagets angelägenheter ska likställas med faktiska förvärv slopas.

Justering av bestämmelserna om beräkningen av utgiften för förvärvet i vissa fall

Regeringen föreslår vidare att ett kapitaltillskott som lämnas till en juridisk person eller till ett svenskt handelsbolag som såväl före som efter en ägarförändring ingår i samma koncern som ett underskotts företag ska likställas med ett kapitaltillskott till underskotts företaget vid beräkningen av utgiften för förvärvet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår slutligen att ändringarna träder i kraft den 1 januari 2025 och tillämpas vid ägarförändringar som sker efter den 31 december 2024.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har föreslagit en rad förbättrade och förenklade regler om avdrag för tidigare års underskott i näringsverksamhet. Förslagen innebär bl.a. en ändring i den s.k. beloppsspärren, som anger hur stor del av tidigare års underskott som får dras av efter en ägarförändring och ett antal ändringar i syfte att förenkla tillämpningen av regelverket när en grupp, sinsemellan oberoende fysiska personer eller vissa andra subjekt under en period, förvärvat en viss andel av rösterna i ett underskotts företag.

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag om förbättrade och förenklade regler om avdrag för tidigare års underskott och tillstyrker därmed förslagen.

Förbättrade skattemässiga villkor för enskilda näringsidkare

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om förbättrade skattemässiga villkor för enskilda näringsidkare.

Bakgrund och gällande rätt

Syftet med bestämmelserna om räntefördelning är att ge enskilda näringsidkare möjlighet att dela upp överskottet från näringsverksamheten i en del som beskattas som inkomst av näringsverksamhet, och en del som beskattas som inkomst av kapital. Den senare delen motsvarar avkastningen på det beskattade egna kapitalet i näringsverksamheten. För att säkerställa att den kapitalbeskattade delen av inkomsten också motsvaras av en kapitalinvestering av näringsidkaren krävs det för positiv räntefördelning ett positivt kapitalunderlag i verksamheten vid utgången av det föregående beskattningsåret.

Positiv räntefördelning är frivillig och innebär att ett avdrag får göras i inkomstslaget näringsverksamhet. Ett motsvarande belopp ska tas upp i inkomstslaget kapital. Om skulderna i stället är större än tillgångarna, dvs. kapitalunderlaget är negativt, ska negativ räntefördelning göras. Negativ räntefördelning är tvingande och innebär att ett belopp ska tas upp i inkomstslaget näringsverksamhet. Ett motsvarande avdrag ska göras i inkomstslaget kapital. Syftet med negativ räntefördelning är att motverka att enskilda näringsidkare hänför privata skulder till näringsverksamheten. För att undvika räntefördelning av obetydliga belopp finns en beloppsgräns som anger att räntefördelning inte ska göras om det positiva eller negativa kapitalunderlaget är högst 50 000 kronor.

Bestämmelser om kapitalunderlaget vid räntefördelning för enskilda näringsidkare finns i 33 kap. 8–18 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL. Kapitalunderlaget beräknas som skillnaden mellan värdet på tillgångarna och skulderna i verksamheten vid utgången av föregående beskattningsår, med vissa justeringar.

Underlaget ska ökas med outnyttjat underskott i verksamheten från det föregående beskattningsåret, kvarstående sparad räntefördelningsbelopp, övergångspost, och särskild post. Underlaget ska minskas med 79,4 procent av expansionsfonden vid utgången av det föregående beskattningsåret, och tillskott under föregående år som gjorts i annat syfte än att varaktigt öka kapitalet i verksamheten.

Propositionen

Ändrade beloppsgränser för räntefördelning

Regeringen föreslår att negativ räntefördelning inte ska göras om det negativa kapitalunderlaget är högst 500 000 kronor. Positiv räntefördelning får enligt förslaget alltid göras, oberoende av storleken på kapitalunderlaget.

Beloppsgränserna för negativ och positiv räntefördelning är i dag $\pm 50\,000$ kronor. Det innebär att positiv räntefördelning inte får göras om ett positivt kapitalunderlag är 50 000 kronor eller mindre, och negativ räntefördelning inte ska göras om det negativa kapitalunderlaget är högst $-50\,000$ kronor.

Enligt regeringens mening är det rimligt att bestämma beloppsgränsen för negativ räntefördelning till $-500\,000$ kronor. Det innebär en kraftfull höjning av gränsbeloppet som medför att många enskilda näringsidkare undantas från att tillämpa reglerna samtidigt som negativ räntefördelning fortfarande kommer att tillämpas när det gäller mycket stora negativa kapitalunderlag.

När det gäller positiv räntefördelning anför regeringen att det inte finns några principiella skäl emot att ett fördelningsbelopp får beräknas även på små kapitalunderlag. För enskilda näringsidkare med nystartad verksamhet eller verksamhet i mindre skala kan det enligt regeringen finnas ett värde i att ha möjligheten att bygga upp ett separat fördelningsbelopp även under år när kapitalunderlaget är litet. Regeringens fokus i detta lagstiftningsförslag är dock i första hand att förbättra villkoren för de enskilda näringsidkarna. Regeringen anser därför att beloppsgränsen för räntefördelning ska slopas.

Höjda beloppsgränser för enskilda näringsidkare som upprättar förenklat årsbokslut

Regeringen föreslår vidare att en enskild näringsidkare som upprättar förenklat årsbokslut inte behöver ta upp något värde på lagertillgångarna om lagrets sammanlagda värde uppgår till högst ett halvt prisbasbelopp. En sådan enskild näringsidkare får också göra värdeminskningssavdrag med hela avskrivningsunderlaget om underlaget uppgår till högst ett halvt prisbasbelopp.

Syftet med gränsbeloppen är enligt regeringen att uppnå överensstämmelse mellan redovisningen och beskattningen, vilket innebär en förenkling för enskilda näringsidkare som upprättar förenklat årsbokslut. Gränsbeloppen har dock varit desamma sedan bestämmelserna infördes 2007. Med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen och till att möjligheten att upprätta förenklat årsbokslut står öppen för alla enskilda näringsidkare med en nettoomsättning som uppgår till högst 3 miljoner kronor framstår det enligt regeringens mening som motiverat att höja gränsbeloppen. Att knyta gränsbeloppen till ett inflationsjusterat underlag som t.ex. prisbasbeloppet skulle göra dem mer flexibla och undanröja behovet av framtida beloppsändringar på grund av den allmänna prisutvecklingen. En lämpligt avvägd prisjusterad nivå på gränsbeloppen för lagervärdering och för avdrag av hela avskrivningsunderlaget på inventarier för enskilda näringsidkare som upprättar förenklat årsbokslut bedöms enligt regeringen vara ett halvt prisbasbelopp (28 650 kronor för 2024).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att ändringarna träder i kraft den 1 januari 2025 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2024.

Utskottets ställningstagande

För att stärka villkoren för de minsta företagen har regeringen föreslagit en rad förbättrade skattemässiga villor för enskilda näringsidkare. Förslagen innebär bl.a. att beloppsgränsen för positiv räntefördelning slopas och att beloppsgränsen för negativ räntefördelning höjs från ett negativt kapitalunderlag på 50 000 kronor till 500 000 kronor. Förslagen innebär också höjningar av vissa beloppsgränser vid beskattningen av enskilda näringsidkare som upprättar förenklat årsbokslut.

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag om förbättrade skattemässiga villkor för enskilda näringsidkare och tillstyrker därmed förslagen.

Justeringar i bestämmelserna om riskskatt för kreditinstitut

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringen bedömningar att ett grundavdrag bör införas i lagen om riskskatt och att skattesatsen för riskskatten bör höjas.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att ett grundavdrag bör införas i lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut. Grundavdraget bör enligt regeringen uppgå till 197 miljarder kronor för 2026, vilket motsvarar det gränsvärde för skattskyldighet som då kommer att gälla. Skattesatsen för riskskatten bör samtidigt höjas för att förslaget ska vara offentligfinansiellt neutralt.

Regeringen anför att riskskatt i dag betalas av kreditinstitut med skulder över ett gränsvärde. Beskattningsunderlaget utgörs av kreditinstitutets totala skulder, med vissa justeringar. Kreditinstitut med skulder över gränsvärdet betalar skatt på samtliga sina skulder medan kreditinstitut med skulder som understiger gränsvärdet inte är skattskyldiga till riskskatt. Det sagda innebär enligt regeringen att tröskeleffekter uppstår för institut med skulder som ligger nära gränsvärdet. Regeringen anför vidare att om ett grundavdrag lika stort som gränsvärdet införs behöver kreditinstitutet endast betala riskskatt på de överskjutande skulderna. Därigenom skulle tröskeleffekterna elimineras.

Ändringarna bör enligt regeringen träda i kraft den 1 januari 2026.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att riskskatt i dag betalas av kreditinstitut med skulder över ett gränsvärde. Kreditinstitut med skulder över gränsvärdet betalar skatt på samtliga sina skulder medan kreditinstitut med skulder under gränsvärdet inte är skattskyldiga till riskskatt. Utskottet konstaterar vidare att detta innebär att tröskeleffekter uppstår för institut med skulder över gränsvärdet.

Utskottet delar därför regeringens bedömning att ett grundavdrag som är lika stort som gränsvärdet bör införas i lagen om riskskatt för att förbättra skattens konstruktion och eliminera tröskeleffekter.

Utskottet delar vidare regeringens bedömning att skattesatsen för riskskatten bör höjas för att kompensera för de lägre skatteintäkter som grundavdraget ger upphov till och för att de offentliga finanserna därmed ska vara opåverkade.

Övriga företagsskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en tillfällig bankskatt och om en utredning av en beredskapsskatt.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 4 (MP).

Motionerna

I partimotion 2024/25:3199 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Socialdemokraterna att det införs en tillfällig skatt på bankernas räntenetto, dvs. den vinst som uppstår när ränteintäkterna överstiger räntekostnaderna och som överstiger ett historiskt genomsnitt. Den tillfälliga skatten på bankernas övervinster ska betalas tillbaka till hushållen och till välfärden.

Vidare föreslår Socialdemokraterna yrkandena 3 och 4 i denna del en utredning av en beredskapsskatt för att förstärka försvaret. Förstärkningen av försvaret ska bäras av dem som har bäst ekonomiska förutsättningar.

I partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Vänsterpartiet att en tillfällig bankskatt införs. Förslaget innebär att en skatt på 50 procent av bankernas övervinster införs under perioden 2025–2027, och kan förlängas om den bristande konkurrensen kvarstår. Med övervinster avses den överskjutande vinst som ligger över ett genomsnitt av vinsterna 2018–2022.

I partimotion 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Miljöpartiet en tillfällig skatt på bankernas övervinster. Skatten ska tas ut på räntenettot.

Utskottets ställningstagande

För att stärka de offentliga finanserna och hålla den offentliga skuldsättningen på en lägre nivå och därigenom skapa utrymme för att klara en framtida finansiell kris infördes den 1 januari 2022 en riskskatt för vissa systemviktiga kreditinstitut.

Utskottet är inte berett att nu förorda ytterligare beskattning av bankernas övervinster.

Utskottet är inte heller berett att förorda en utredning av en beredskapsskatt på det sätt som föreslagits. Motionsförslagen avstyrks därför.

Sänkt skatt på bensin och diesel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att sänka skatten på bensin och diesel för 2025 och om att de skattenivåer som gäller efter sänkningarna 2025 även ska gälla under 2026.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avvisa regeringens förslag och om att avslå propositionen om sänkt skatt på bensin och diesel.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att skatten på bensin och diesel bör sänkas för 2025 och att de skattenivåer som gäller efter sänkningarna 2025 även bör gälla under 2026 samt att de energi- och koldioxidskattesatser som ska gälla för bränslen under 2025 och 2026 bör framgå direkt av lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Proposition 2024/25:30 Sänkt skatt på bensin och diesel

Regeringen lämnade den 17 oktober 2024 proposition 2024/25:30 Sänkt skatt på bensin och diesel till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen följande ändringar av energi- och koldioxidskatten på bensin och diesel.

Energiskatten på bensin sänks den 1 januari 2025 med 35 öre per liter jämfört med den nivå som tidigare beslutats för 2025. Vidare sänks energiskatten på bensin (utom alkylatbensin) med ytterligare 32 öre per liter den

1 juli 2025. Energiskatten på alkylatbensin sänks den 1 juli 2025 med ytterligare 18 öre per liter. De skattenivåer som gäller efter sänkningarna 2025 för bensin ska även gälla under 2026.

Energi- och koldioxidskatten på diesel (utom på s.k. lågbeskattad olja) sänks den 1 januari 2025 med sammanlagt 170 kronor per kubikmeter jämfört med den nivå som tidigare beslutats för 2025. Koldioxidskatten på lågbeskattad olja sänks den 1 januari 2025 med 86 kronor per kubikmeter jämfört med den nivå som tidigare beslutats. Den 1 juli 2025 sänks energiskatten på diesel (utom lågbeskattad olja) med ytterligare 320 kronor per kubikmeter. Den 1 juli 2025 sänks koldioxidskatten på lågbeskattad olja med ytterligare 320 kronor per kubikmeter. De skattenivåer som gäller efter sänkningarna 2025 för diesel och lågbeskattad olja ska även gälla under 2026.

De energi- och koldioxidskattesatser som ska gälla för bränslen under 2025 och 2026 ska framgå direkt av lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Regeringen föreslår att skatten på bensin och diesel sänks den 1 januari 2025 för att det enligt regeringens bedömning är en lämplig åtgärd för att bevara den senaste tidens lägre prisnivåer och möjliggöra ytterligare prissänkningar på bensin och diesel. Regeringens förslag om att skatten på bensin och diesel ska sänkas ytterligare den 1 juli 2025 är enligt regeringen en enkel och lämplig kompensationsåtgärd för att parera priseffekten av den aviserade engångshöjningen av reduktionspliktsnivåerna på bensin och diesel. Slutligen föreslår regeringen att de skattenivåer för bensin och diesel som gäller efter sänkningarna 2025 även ska gälla för 2026 för att motverka höjda bensin- och dieselpriser 2026.

Ändringarna för 2025 föreslås träda i kraft den 1 januari 2025 respektive den 1 juli 2025, och ändringarna för 2026 föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Motionerna

I partimotion 2024/25:3199 yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Magdalena Andersson m.fl. (S) regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel.

I partimotion 2024/25:1924 yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Nooshi Dadgostar m.fl. (V) regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel. I kommittémotion 2024/25:3241 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) föreslås att riksdagen avslår proposition 2024/25:30 Sänkt skatt på bensin och diesel.

I partimotion 2024/25:2962 yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Muharrem Demirok m.fl. (C) regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel.

I partimotion 2024/25:3220 yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Amanda Lind m.fl. (MP) regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel. I kommittémotion 2024/25:3259 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) föreslås att riksdagen avslår proposition 2024/25:30 Sänkt skatt på bensin och diesel.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att skatten på bensin och diesel bör sänkas för 2025 för att bevara den senaste tidens lägre prinsnivåer, möjliggöra ytterligare prissänkningar på bensin och för att kompensera för prisseffekten av en engångshöjning av reduktionspliktsnivåerna. Vidare instämmer utskottet i regeringens bedömning att de skattenivåer som gäller efter sänkningarna 2025 även ska gälla under 2026 för att motverka höjda drivmedelspriser.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag om att sänka skatten på bensin och diesel för 2025 och om att de skattenivåer som gäller efter sänkningarna 2025 även ska gälla under 2026. Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen i motsvarande delar.

Sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att en utökad nedsättning av skatten på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk ska gälla även under 2025.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avvisa regeringens förslag samt om att nedsättningen av skatten ska ersättas av ett jordbruksavdrag och att detta avdrag ska permanentas.

Jämför avvikande mening 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Diesel och andra bränslen som används i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet kallas förenklat för jordbruksdiesel. I 6 a kap. 2 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi finns bestämmelser om befrielse från koldioxidskatt respektive energiskatt för sådan bränsleanvändning.

Tillfälligt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk

En tillfälligt utökad nedsättning av koldioxid- och energiskatt på jordbruksdiesel infördes under 2022 mot bakgrund av att priset på flera viktiga insatsvaror inom jord-, skogs- och vattenbruksverksamheterna ökat kraftigt, inte minst på grund av kriget i Ukraina. Riksdagen beslutade därefter i enlighet med förslag från regeringen att förlänga åtgärden t.o.m. den 31 december 2023 (prop. 2022/23:69, bet. 2022/23:SkU17, rskr. 2022/23:200).

Under 2023 konstaterade regeringen att konkurrenskraften inom svensk livsmedelsproduktion måste förbättras och att de förhållanden som motiverade tillfälligt sänkt skatt på jordbruksdiesel i första läget alltså kvarstod.

Regeringen föreslog därför att en utökad nedsättning av skatten på jordbruksdiesel även skulle gälla för förbrukning under 2024. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag och riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prop. 2023/24:24, bet. 2023/24:SkU7, rskr. 2023/24:59).

SOU 2021:67 Vägen mot fossiloberoende jordbruk

Utredningen om fossiloberoende jordbruk lämnade i juli 2021 sitt betänkande Vägen mot fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67). I betänkandet föreslås bl.a. att det införs ett jordbruksavdrag som baseras på företagets intäkter. Jordbruksavdraget ska omfatta företag inom jord-, skogs- och vattenbruk. Den andra delen av skatteväxlingen innebär en stegvis utfasning av den återbetalning av energi- och koldioxidskatten på diesel som jord-, skogs- och vattenbruksföretag i dag kan ansöka om.

Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Propositionen

Regeringen föreslår att en utökad nedsättning av koldioxid- och energiskatt på diesel som används i arbetsmaskiner, skepp och vissa båtar i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet ska gälla för sådan förbrukning under 2025. Nedsättning av koldioxidskatt ska under 2025 medges med 2 465 kronor per kubikmeter för sådan förbrukning under första kvartalet och med 2 553 kronor för sådan förbrukning under resten av året. Nedsättning av energiskatt ska under 2025 medges med 1 470 kronor för sådan förbrukning som sker under första halvåret och med 1 150 kronor för sådan förbrukning som sker under andra halvåret.

Regeringen konstaterar att de skäl som anfördes för att förlänga den tillfälligt utökade nedsättningen av skatt på jordbruksdiesel under 2024 alltjämt är aktuella. Regeringen anser att företag inom bl.a. jordbruket, trots att dieselpriset sjunkit, behöver stöd även under 2025 för att bl.a. stärka svensk livsmedelsproduktion. Detta är viktigt inte minst för att säkra försörjningsberedskapen inom riket i en tid som präglas av en orolig omvärld. Vidare anser regeringen att en förlängning av den tillfälligt utökade nedsättningen av skatt på jordbruksdiesel är en träffsäker åtgärd som går att få på plats relativt snabbt.

För att nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel som förbrukas i arbetsmaskiner, skepp och vissa båtar i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet ska utgöra tillåtet statsstöd inom ramen för kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, får skatten på sådan diesel efter nedsättning inte understiga minimiskattenivån enligt energiskattedirektivet.

Under första kvartalet 2025 kan det uppkomma situationer där skattskyldigheten för den jordbruksdiesel som förbrukas inträtt redan under 2024. I dessa fall kommer bränslet att vara belastat av 2024 års skattebelopp före nedsättning. För att minska risken för att nedsättning medges med ett belopp som

gör att minimiskattenivån underskrids föreslår regeringen att utvidgningen av nedsättningen begränsas för förbrukning som sker under första kvartalet 2025. För att nedsättningen för förbrukning under andra kvartalet 2025 ska resultera i en skattenivå om minst 258 kronor per kubikmeter efter nedsättning, vilket är den skattenivå som regeringen bedömer är möjlig att tillämpa, behöver beräkningen av skattenedsättningen för det kvartalet göras på basis av den aviserade koldioxid- och energiskatten under första halvåret 2025, och på motsvarande sätt behöver beräkningen av skattenedsättningen för det halvåret göras på basis av den aviserade koldioxid- och energiskatten under andra halvåret 2025.

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari, den 1 april och den 1 juli 2025.

Motionerna

I partimotion 2024/25:1924 yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Nooshi Dadgostar m.fl. (V) regeringens förslag om sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk.

I partimotion 2024/25:2962 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Muharrem Demirok m.fl. (C) att det nuvarande avdraget för jordbruksdiesel görs om till ett teknikneutralt jordbruksavdrag som behandlar alla drivmedel lika, samt att detta avdrag permanentas.

I partimotion 2024/25:3220 yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Amanda Lind m.fl. (MP) regeringens förslag om sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk till förmån för ett jordbruksavdrag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att en tillfälligt utökad nedsättning av koldioxid- och energiskatt på s.k. jordbruksdiesel infördes under 2022 mot bakgrund av att priset på flera viktiga insatsvaror inom jord-, skogs- och vattenbruksverksamheterna ökat kraftigt, och för att upprätthålla och stärka svensk livsmedelsproduktion under den extraordinära situation som rådde på grund av händelserna i omvärlden. Nedsättningen förlängdes under 2024 i syfte att förbättra konkurrenskraften inom svensk livsmedelsproduktion och för att de förhållanden som motiverade tillfälligt sänkt skatt på jordbruksdiesel i första läget alltjämt kvarstod.

Utskottet delar regeringens bedömning att de skäl som anfördes för att förlänga den tillfälliga nedsättningen under 2024 fortfarande är aktuella och att företag inom bl.a. jordbruket behöver stöd även under 2025 för att bl.a. stärka svensk livsmedelsproduktion. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om att en utökad nedsättning av skatten på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk ska gälla även under 2025 och avstyrker motionsförslagen om att avvisa regeringens förslag.

Vidare konstaterar utskottet att betänkandet Vägen mot fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67) bereds inom Regeringskansliet. Utskottet anser att denna beredning inte ska föregripas och är därmed inte berett att nu ställa sig bakom förslag om att införa ett jordbruksavdrag som ersätter dagens nedsättning av dieselskatten. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsförslagen om att nedsättningen av skatten ska ersättas av ett jordbruksavdrag och att detta avdrag ska permanentas.

Avskaffad flygskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att avskaffa skatten på flygresor.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avvisa regeringens förslag om att avskaffa flygskatten, om att införa en progressiv flygskatt och om att fördubbla de nuvarande skattesatserna på flygresor.

Jämför avvikande mening 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Lagen (2017:1200) om skatt på flygresor trädde i kraft den 1 april 2018. Skatt ska betalas till staten för kommersiella flygresor och för flygresor med svenskt statsflyg. Flygskatt ska, med vissa undantag, betalas för passagerare som reser från en flygplats i Sverige i ett flygplan som är godkänt för fler än tio passagerare. Skatten ska för kalenderåret 2024 betalas med 76, 315 eller 504 kronor per passagerare beroende på slutdestination.

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, nedan utsläppshandelsdirektivet, inrättades ett system för handel med utsläppsrätter inom EU, European Emission Trading System (EU ETS). Flygets utsläpp av koldioxid ingår sedan 2012 i EU ETS, men med egna utsläppsrätter. En stor del av dessa utsläppsrätter har lämnats till flygföretagen genom s.k. fri tilldelning, medan en mindre del har auktionerats ut. Sedan införandet av flygskatten har reglerna i utsläppshandelsdirektivet skärpts när det gäller flygets utsläpp på olika sätt, bl.a. på så sätt att den fria tilldelningen av utsläppsrätter ska fasas ut till 2026.

Europaparlamentet och rådet har antagit förordning (EU) 2023/2405 av den 18 oktober 2023 om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport (ReFuelEU Aviation). Förordningen syftar till att bidra till att uppnå unionens klimatmål genom att på ett konkurrensneutralt sätt öka användningen av och tillgången till hållbara flygbränslen. I förordningen ställs krav på att flyg-

bränsleleverantörer ska säkerställa att det flygbränsle som tillhandahålls innehåller en minimiandel hållbart flygbränsle, vilken ska öka gradvis från 2 procent 2025 till 70 procent 2050.

Propositionen

Regeringen föreslår att skatten på flygresor avskaffas genom att lagen om skatt på flygresor upphävs.

Regeringen konstaterar att flygskatten infördes med syftet att minska flygets klimatpåverkan, och att det därefter har beslutats om skärpningar när det gäller EU ETS vilka kan väntas öka klimatstyrningen och driva upp flygföretagens kostnader. Vidare konstaterar regeringen att även Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2405 om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport (ReFuelEU Aviation) har antagits vilken skapar enhetlig styrning på EU-nivå för krav på inblandning av hållbara bränslen. Därutöver har omvärldsläget med sanktioner och stängda luftrum och förändrade resvanor hos människor inneburit negativa konsekvenser för bl.a. flygföretagen.

Regeringen anför att flyget har stor betydelse för Sveriges ekonomi och konkurrenskraft genom att tillgodose personers och näringslivets behov av långväga resor. I takt med att flygets klimateffekter mer och mer hanteras på EU-nivå, t.ex. genom krav på inblandning av hållbara flygbränslen och att den fria tilldelningen av utsläppsrätter fasas ut, minskar enligt regeringen behovet av en nationell flygskatt av klimatskäl. Regeringen konstaterar att det därmed också är möjligt att avskaffa flygskatten som har negativ påverkan på flygets lönsamhet och i förlängningen riskerar att minska antalet flyglinjer. Regeringen föreslår därför att flygskatten avskaffas.

Vidare anser regeringen att det mot bakgrund av konkurrenssituationen för svenska flygföretag och vikten av god tillgänglighet är angeläget att flygskatten avskaffas så fort som möjligt. Ändringarna föreslås därför träda i kraft den 1 juli 2025.

Motionerna

I partimotion 2024/25:1924 yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Nooshi Dadgostar m.fl. (V) regeringens förslag om att avskaffa flygskatten och föreslår att en progressiv flygskatt i stället införs, som innebär att resenärerna betalar mer skatt ju mer de flyger.

I partimotion 2024/25:2962 yrkandena 3 och 4 i denna del anför Muharrem Demirok m.fl. (C) att det i dagsläget saknas styrmedel för att hantera flygets klimateffekter och att skatt på flygresor bör kvarstå till dess att verkningfulla styrmedel för detta finns på plats.

I partimotion 2024/25:3220 yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Amanda Lind m.fl. (MP) regeringens förslag om att avskaffa flygskatten och föreslår att de nuvarande skattesatserna på flygresor fördubblas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att flygskatten infördes 2018 för att minska flygets klimatpåverkan. Utskottet noterar att reglerna i EU:s utsläppshandelsdirektiv om flygets utsläpp sedan dess har skärpts, och att förordningen om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport har antagits.

Regeringen gör bedömningen att i takt med att flygets klimateffekter mer och mer hanteras på EU-nivå minskar behovet av en nationell flygskatt av klimatskäl, och att det därmed också är möjligt att avskaffa flygskatten. Utskottet delar denna bedömning.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag om att avskaffa skatten på flygresor och avstyrker de aktuella motionsförslagen.

Ändrad malus för husbilar och vissa alternativbränslefordon

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att slopa malus för husbilar och om att slopa undantaget från malus för vissa s.k. alternativbränslefordon.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avvisa slopandet av malus för husbilar.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 4 (MP).

Gällande rätt

I Sverige tillämpas för närvarande två system för fordonsbeskattning, det koldioxidbaserade systemet och det viktbaserade systemet. Det koldioxidbaserade fordonsskattesystemet regleras i vägtrafikskattelagen (2006:227), förkortad VSL, och omfattar personbilar klass I som enligt uppgift i vägtrafikregistret är av fordonsår 2006 eller senare, personbilar klass I som är av tidigare fordonsår än 2006 men uppfyller kraven för miljöklass 2005, miljöklass El eller miljöklass Hybrid, samt personbilar klass II (dvs. husbilar), lätta bussar och lätta lastbilar som blivit skattepliktiga för första gången efter utgången av 2010 (2 kap. 7 § VSL).

För fordon som omfattas av det koldioxidbaserade systemet gäller som utgångspunkt att fordonsskatt tas ut med dels ett grundbelopp, dels ett koldioxidbelopp (2 kap. 7 och 8 §§ VSL). Vissa lätta fordon i det koldioxidbaserade systemet omfattas därutöver av s.k. malus, som innebär att fordon med höga utsläpp av koldioxid får ett förhöjt koldioxidbelopp under de tre första åren från det att fordonet blir skattepliktigt för första gången. Malus infördes 2018 och omfattar nya personbilar klass I, personbilar klass II, lätta bussar och lätta lastbilar. Fordon som är utrustade med teknik för drift med en bränsleblandning som till övervägande del består av alkohol, eller helt eller

delvis med annan gas än gasol, omfattas dock inte av malus (2 kap. 9 a § tredje stycket VSL).

Fordon som är avställda är inte skattepliktiga (2 kap. 1 § VSL). Den 1 mars 2021 ändrades reglerna för fordonsskatt för husbilar (personbil klass II) vid avställning (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:FiU1, rskr. 2020/21:63). Som skäl för ändringarna angavs bl.a. att den nya testmetoden för att mäta fordons bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp Worldwide Harmonised Light Vehicle Test Procedure (WLTP) generellt leder till högre uppmätta utsläppsvärden och att effekten på beskattningen av WLTP på husbilar var betydligt större än vad som kunde antas när bonus malus-systemet infördes. Ändringen gör det möjligt för husbilsägare att ställa av sitt fordon under kortare perioder (minst fyra dagar) och samtidigt undvika att bli debiterade fordonsskatt för avställningsperioden. På så sätt kan husbilsägare reducera den effektiva fordonsskatten som de betalar under ett år.

Propositionen

Malus för husbilar tas bort

Regeringen föreslår att personbilar klass II, dvs. husbilar, inte ska omfattas av malus, och att de särskilda reglerna för återbetalning av fordonsskatt för husbilar vid avställning tas bort.

Regeringen konstaterar att när malus infördes var huvudmotivet att öka andelen miljöanpassade fordon med lägre koldioxidutsläpp per kilometer och att skälet till att personbilar klass II kom att omfattas av malus var att fordonskategorin redan var inordnad i det koldioxidbaserade fordonsskattesystemet. Regeringen anser att det när det gäller fordonsskatten kan vara motiverat att behandla husbilar annorlunda än andra lätta fordon eftersom husbilar skiljer sig från andra fordon genom att de inte enbart är fordon för person- och godsbefordran utan även används som boende- och fritidsfordon. Regeringen konstaterar att det inte varit tillräckligt att införa särskilda bestämmelser om avställning av husbilar.

Vidare konstaterar regeringen att sedan malus infördes har en ny testmetod, WLTP, börjat användas för att mäta fordons utsläpp av bl.a. koldioxid. Den nya testmetoden leder generellt till högre uppmätta utsläppsvärden än den testmetod som användes när malus infördes. Effekten av WLTP på beskattningen av husbilar är betydligt större än vad som kunde antas när malus infördes. Vidare är utbudet av låg- och nollutsläppsalternativ i fordonskategorin ännu inte lika utvecklat som för andra personbilar och lätta lastbilar. Därmed gör regeringen bedömningen att malus för husbilar inte får samma styrande effekt som för andra typer av lätta fordon och att husbilar därför inte bör omfattas av malus.

Enligt nuvarande bestämmelser gäller under den tid malus tas ut särskilda regler för återbetalning av fordonsskatt för husbilar vid avställning. Om husbilar inte omfattas av malus finns det inte längre någon period under vilken de särskilda reglerna ska tillämpas. Eftersom de aktuella bestämmelserna som en

följd av förslaget inte längre fyller någon funktion föreslår regeringen att de tas bort.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2025.

Malus för nya fordon som är utrustade med teknik för drift med en bränsleblandning som till övervägande del består av alkohol

I propositionen föreslår regeringen även att undantaget från malus för nya fordon som är utrustade med teknik för drift med en bränsleblandning som till övervägande del består av alkohol tas bort.

Regeringen konstaterar att när malus infördes undantogs alternativbränslefordon, dvs. fordon som kan drivas med en bränsleblandning som till övervägande del består av alkohol eller med annan gas än gasol, från att omfattas. Undantaget motiverades med att dessa fordon kan drivas med drivmedel med lägre utsläpp av fossil koldioxid och att incitamentet för att köpa sådana fordon därför borde bevaras. Regeringen konstaterar vidare att en stor del av de fordon som berörs av undantaget är sådana som anpassats för drift med drivmedlet E85, som är en blandning mellan bensin och etanol. Enligt Trafikverket utgjorde vanlig bensin drygt 85 procent av det drivmedel som under åren 2018–2022 användes i fordon anpassade för drift med E85. Regeringen anser att dagens regler sammantaget skapar incitament att välja ett fordon anpassat för E85 eller att efterkonvertera ett bensindrivet fordon till drift med E85, även i de fall där brukaren av fordonet inte har för avsikt att använda E85 som drivmedel. Dagens regler riskerar enligt regeringen att leda till ett omfattande skatteundragande utan att syftet med dem – lägre utsläpp av fossil koldioxid – uppnås. Regeringen föreslår därför att undantaget från malus för fordon som är utrustade med teknik för drift med en bränsleblandning som till övervägande del består av alkohol tas bort.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2025.

Motionerna

Regeringens förslag om att slopa malus för husbilar avvisas av Vänsterpartiet i partimotion 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del och av Miljöpartiet i partimotion 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis noterar utskottet att när malus infördes var huvudmotivet att öka andelen miljöanpassade fordon med lägre koldioxidutsläpp per kilometer och att skälet till att personbilar klass II, dvs. husbilar, kom att omfattas av malus var att fordonskategorin redan var inordnad i det koldioxidbaserade fordons-skattesystemet.

Utskottet delar regeringens bedömning att malus för husbilar inte får samma styrande effekt som för andra typer av lätta fordon och att husbilar

därför inte bör omfattas av malus. Utskottet delar även regeringens bedömning när det gäller undantaget från malus för vissa s.k. alternativbränslefordon att dagens regler riskerar att leda till ett omfattande skatteundandragande utan att syftet med dem uppnås.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag om att slopa malus för husbilar och om att slopa undantaget från malus för vissa s.k. alternativbränslefordon. Utskottet avstyrker motionsförslagen i motsvarande delar.

Fordons- och vägskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att höja malusen för nya bilar, om att utreda förutsättningarna för en geografiskt anpassad vägskatt för personbilar och om att införa en avståndsbaserad skatt på godstransporter på väg.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Fordonsskatt

Fordonsskatt tas ut för vissa fordon enligt vägtrafikskattelagen (2006:227), förkortad VSL, och lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt. I Sverige tillämpas för närvarande två system för fordonsskattning, det koldioxidbaserade systemet och det viktbaserade systemet. Nyare lätta fordon beskattas inom det koldioxidbaserade systemet utifrån fordonets koldioxidutsläpp per kilometer. Äldre lätta fordon beskattas inom det vikt-baserade systemet utifrån fordonets vikt.

För fordon som omfattas av det koldioxidbaserade systemet gäller som utgångspunkt att fordonsskatt tas ut med dels ett grundbelopp, dels ett koldioxidbelopp (2 kap. 7 och 8 §§ VSL). Under 2018 infördes det s.k. bonus malus-systemet som omfattar vissa lätta fordon i det koldioxidbaserade systemet och som innebär att fordon med höga utsläpp av koldioxid får ett förhöjt koldioxidbelopp (malus) under de tre första åren från det att fordonet blir skattepliktigt för första gången. Klimatbonusen i bonus malus-systemet avskaffades dock för klimatbonusbilar som köpts eller beställts efter den 8 november 2022.

Eurovinjettdirektivet

Direktiv 1999/62/EG om avgifter på tunga godsfordon för användningen av vissa infrastrukturer (Eurovinjettdirektivet) reglerar hur skatter och avgifter för bl.a. användandet av vägar får utformas inom EU. Bestämmelserna gäller endast för motorfordon eller ledade motorfordonskombinationer som

uteslutande är avsedda för godstransporter på väg och med en högsta tillåten bruttovikt av mer än 3,5 ton. Direktivet kräver inte att medlemsstaterna inför vägavgifter eller vägtullar, men om sådana tas ut måste direktivets bestämmelser följas.

I maj 2017 lämnade kommissionen förslag till ett reviderat Eurovinjett-direktiv, och i februari 2022 antogs ändringsdirektivet (direktiv (EU) 2022/362). Ändringarna innebär att vägavgifter för tunga fordon ska differentieras utifrån koldioxidutsläppsklass och att möjligheten att under vissa förutsättningar endast ta ut vägavgift för tunga godsfordon med en högsta tillåten totalvikt på minst 12 ton upphör den 26 mars 2027. Vidare innebär ändringarna av Eurovinjettdirektivet bl.a. att systemet med tidsbaserade vägavgifter (vinjetter), med vissa undantag, kommer att fasas ut för tunga fordon i det transeuropeiska transportnätets stomnät.

Vidare utvidgas direktivets tillämpningsområde till att omfatta andra tunga fordon än sådana som är avsedda för godstransport och även lätta fordon, inklusive personbilar. Som en grundläggande princip för vägavgifter behåller dock medlemsstaterna friheten att tillämpa vägtullar och vägavgifter för olika fordonskategorier, såsom tunga fordon, tunga lastbilar, bussar, lätta fordon, lätta kommersiella fordon, minibussar och personbilar.

Eurovinjettsamarbetet och lagen om vägavgift för vissa tunga fordon

Sverige är sedan den 1 januari 1998 tillsammans med ett antal andra EU-länder anslutet till Eurovinjettsamarbetet. Det innebär ett gemensamt uttag av tidsbaserade vägavgifter för tunga godstransporter med en totalvikt på minst 12 ton vid användandet av vissa vägar.

Vägavgifterna som tas ut inom ramen för Eurovinjettsamarbetet har införts i Sverige genom lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon, förkortad LVA. För svenska fordon betalas vägavgift för rätten att använda hela det svenska vägnätet. För utländska fordon betalas vägavgift för rätten att använda motorvägar och för hela eller delar av europavägarna (5 § LVA och bilaga 1 till LVA). Vägavgiften omfattar motorfordon eller ledade motorfordonskombinationer med en totalvikt på minst 12 ton, om fordonet är avsett uteslutande för godstransporter på väg (5 § LVA). Vägavgiften bestäms utifrån antalet axlar på fordonet och vilka krav på utsläpp av föroreningar fordonets motor uppfyller (11 § LVA).

Utredning om miljöstyrande system

Utredningen om ett nytt miljöstyrande system för godstransporter på väg tillsattes våren 2020. Den 31 mars 2022 överlämnade utredningen sitt betänkande Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system (SOU 2022:13) till regeringen. Utredningen förordar ett avståndsbaserat system som alternativ till det nuvarande tidsbaserade systemet eftersom den anser att ett avståndsbaserat system är det enda alternativ som uppfyller de syften och krav som uppställs i kommittédirektiven. Utredningen

föreslår bl.a. att det skattepliktiga vägnätet ska omfatta europavägar, riksvägar och primära länsvägar men att vägar inom det skattepliktiga vägnätet som har en trafikintensitet som understiger 500 tunga fordon per dygn som huvudregel ska undantas från beskattning. Vidare föreslås vissa geografiska differentieringar av skatten och differentieringar utifrån fordonsegenskaper.

Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringens klimathandlingsplan – hela vägen till nettonoll

I Regeringens klimathandlingsplan – hela vägen till nettonoll (skr. 2023/24:59) gör regeringen bedömningen att beskattningen av den tunga godstrafiken på sikt kommer att behöva ses över. Regeringen anger att det finns anledning att fortsätta analyserna av ett avståndsbaserat system för tunga godstransporter på väg som beaktar Sveriges olika geografiska förutsättningar och som tillsammans med övriga styrmedel bl.a. ger tydliga incitament för användningen av nollemissionsfordon utan att missgynna tidigare investeringar i tunga fordon.

Motionerna

I partimotion 2024/25:1924 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) att förutsättningarna för en geografiskt anpassad vägskatt för personbilar utreds.

I motionens yrkanden 3 och 4 i denna del lämnas även förslag om att en avståndsbaserad skatt för godstransporter på väg införs.

I partimotion 2024/25:3220 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Amanda Lind m.fl. (MP) att den s.k. malusen – den del av fordonsskatten som baseras på koldioxidutsläppen – höjs för nya bilar för att snabba på elektrifieringen och minska utsläppen. Miljöpartiet föreslår att den lägre gränsen för att betala malus sänks i tre steg från 65 gram koldioxid per kilometer till 60 gram och därefter till 55 gram. Den övre gränsen sänks i tre steg från 115 gram till 110 gram och därefter till 105 gram.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att ett reviderat Eurovinjettdirektiv antogs av medlemsstaterna i februari 2022 och att det bl.a. innebär att systemet med tidsbaserade vägavgifter (vinjetter), med vissa undantag, kommer att fasas ut för tunga fordon i det transeuropeiska transportnätets stomnät.

Vidare konstaterar utskottet att regeringen i klimathandlingsplanen gör bedömningen att beskattningen av den tunga godstrafiken på sikt kommer att behöva ses över och att det finns anledning att fortsätta analyserna av ett avståndsbaserat system för tunga godstransporter på väg som beaktar Sveriges olika geografiska förutsättningar och som tillsammans med övriga styrmedel bl.a. ger tydliga incitament för användningen av nollemissionsfordon utan att missgynna tidigare investeringar i tunga fordon (skr. 2023/24:59). Utskottet

noterar även att betänkandet Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system (SOU 2022:13), där utredningen förordar ett avståndsbaserat system som alternativ till det nuvarande tidsbaserade systemet, för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsförslagen om att utreda förutsättningarna för en geografiskt anpassad vägskatt för personbilar och om att införa en avståndsbaserad skatt på godstransporter på väg.

Utskottet är heller inte berett att nu förorda en höjning av malus för nya personbilar på det sätt som föreslagits. Motionsförslaget avstyrks därför.

Befrielse från energiskatt på el för CCS bör inte genomföras

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det inte bör införas en befrielse från energiskatt på el för infångning av koldioxid.

Bakgrund

I budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 12.17) gjorde regeringen bedömningen att befrielse från energiskatt på el för infångning av koldioxid borde införas den 1 oktober 2024. Under 2023 remitterade Finansdepartementet en promemoria med förslag om befrielse från energiskatt på el för infångning av koldioxid (carbon capture and storage, CCS). Förslaget syftade till att dels främja etableringen av CCS i Sverige, dels skapa mer lika skatterättsliga villkor för CCS mellan aktörer som bedriver industriell verksamhet och andra aktörer som kan tänkas installera CCS-teknik.

Propositionen

Regeringen gör nu bedömningen att det inte bör införas en befrielse från energiskatt på el för infångning av koldioxid. Därmed återtar regeringen aviseringen i budgetpropositionen för 2024 om att befrielse från energiskatt på el för infångning av koldioxid borde ha införts den 1 oktober 2024.

Regeringen konstaterar att det pågår ett arbete med att främja etableringen av CCS, exempelvis genom investeringsstöd och omvända auktioner där staten köper infångad koldioxid. Auktionerna, som är en central del av satsningen på CCS, utgör ett statligt stöd enligt unionsrätten och går inte att kombinera med andra statliga stöd. En skattebefrielse för CCS riskerar därmed enligt regeringen att äventyra auktionerna och andra stöd som på ett mer effektivt och ändamålsenligt sätt främjar etableringen av CCS. Vidare anför regeringen att förslaget också medför risker för betydande snedvridning på marknaden mellan olika tekniker för CCS. Det kan också ifrågasättas om dagens

lagstiftning medför en sådan snedvridning i skatterättsligt hänseende som förslaget var avsett att åtgärda. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att förslaget inte bör genomföras.

Utskottets ställningstagande

Regeringen gör bedömningen att en befrielse från energiskatt på el för infångning av koldioxid inte bör införas. Regeringen anför som skäl att skattebefrielsen riskerar att äventyra auktioner och andra stöd som på ett mer effektivt och ändamålsenligt sätt främjar etableringen av CCS, att förslaget medför risker för betydande snedvridning på marknaden mellan olika tekniker för CCS och att det kan ifrågasättas om dagens lagstiftning medför en sådan snedvridning i skatterättsligt hänseende som förslaget var avsett att åtgärda.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning.

Sänkt alkoholskatt för öl från oberoende småbryggerier bör införas

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det bör införas ett system för nedsatt alkoholskatt för öl från oberoende småbryggerier.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att produktionsbegränsningen ska utökas till 5 miljoner liter öl.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Bakgrund

Finansdepartementet remitterade i juni 2024 promemorian Sänkt alkoholskatt för öl från oberoende småbryggerier (Fi2024/01482). I promemorian föreslås ett system för nedsatt alkoholskatt för öl från oberoende småbryggerier. Nedsättningen omfattar enligt förslaget öl producerad av producenter vars årsproduktion uppgår till som mest 3 miljoner liter öl. Producenterna som omfattas av nedsättning delas in i fem olika kategorier utifrån sin årsproduktion. Öl från producenter i kategorin med lägst produktion föreslås i promemorian ges skattenedsättning med 50 procent. Nedsättningen minskar sedan stegvis med 10 procentenheter per kategori. I promemorian begränsas nedsättningen till att enbart gälla öl från producenter som är juridiskt och ekonomiskt oberoende från andra ölproducenter och dessutom inte tillverkar på licens. Det krävs även att producenten använder lokaler som är fysiskt skilda från andra ölproducenter.

Den 10 oktober 2024 lämnade regeringen en lagrådsremiss till Lagrådet med förslag som i sak överensstämmer med promemorians förslag.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att det bör införas ett system för nedsatt alkoholskatt för öl från oberoende småbryggerier som i huvudsak överensstämmer med det som föreslås i promemorian Sänkt alkoholskatt för öl från oberoende småbryggerier. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med sådana förslag.

De kommande förslagen bör enligt regeringen träda i kraft den 1 juli 2025.

Motionen

I partimotion 2024/25:2962 yrkandena 3 och 4 i denna del välkomnar Muharrem Demirok m.fl. (C) den differentiering av alkoholskatten, riktad till mindre producenter, som regeringen har lagt fram i budgetpropositionen. Centerpartiet anser dock att förslaget blir för snävt med produktionsbegränsningen på 3 miljoner liter per år och föreslår att den utökas till 5 miljoner liter per år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det bör införas ett system för nedsatt alkoholskatt för öl från oberoende småbryggerier som i huvudsak bör överensstämma med det som föreslås i promemorian Sänkt alkoholskatt för öl från oberoende småbryggerier. I promemorian föreslås bl.a. att nedsättningen ska omfatta öl producerad av producenter vars årsproduktion uppgår till som mest 3 miljoner liter öl.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsförslaget om att utöka produktionsbegränsningen till 5 miljoner liter per år.

Energi- och koldioxidskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändringar av reglerna om energi- och koldioxidskatt.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Energiskattedirektivet och LSE

Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (energiskattedirektivet) är ett unionsgemensamt ramverk för hur medlemsstaterna ska utforma sin nationella beskattning av bränslen och el. I juli 2021

presenterade kommissionen ett förslag till omarbetning av energiskatte-direktivet. Förslaget är en del av Fit for 55-paketet och syftet med förslaget är att direktivet ska bidra till att uppnå EU:s klimatmål för 2030 samt klimat-neutralitet till 2050 inom ramen för den gröna given, att bevara och förbättra EU:s inre marknad samt att bibehålla medlemsstaternas möjlighet att få intäkter från energibeskattningen. Sedan förslaget presenterades har det diskuterats på teknisk nivå i rådet.

De svenska skattereglerna om energi- och koldioxidskatt på bränslen och el finns i lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE. Bestämmelser om vilka bränslen som är skattepliktiga och om skattesatser för bränslen finns i 2 kap. LSE. Skattesatsen på el följer av 11 kap. 3 § LSE.

Skattesatserna för gasol och naturgas framgår av 2 kap. 1 § första stycket 4 respektive 5 LSE. När dessa produkter förbrukas för drift av motordrivna fordon, fartyg eller luftfartyg tas ingen energiskatt ut.

Sedan 1994 ska energiskattesatserna för el samt energi- och koldioxidskattesatserna för fossila bränslen omräknas årligen med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen i form av historiska prisförändringar i konsumentprisindex (KPI-omräkning).

Slopad koldioxidskatt på bränsle i kraftvärme- och värmeverk inom EU ETS

Den 1 januari 2023 slopades koldioxidskatten på bränsle som förbrukas i kraftvärmeproduktion eller i annan värmeproduktion för framställning av värme i en anläggning inom utsläppshandelssystemet EU ETS (prop. 2022/23:17, bet. 2022/23:FiU1, rskr. 2022/23:51). Vidare befriades råttalolja som förbrukas i kraftvärmeproduktion eller i annan värmeproduktion för framställning av värme i en anläggning inom utsläppshandelssystemet från energiskatt med ett belopp som motsvarar den koldioxidskatt som tas ut på s.k. lågbeskattad olja. I propositionen anförde regeringen att det krävs åtgärder för att förbättra lönsamheten inom elproduktion i kraftvärmeverk. Regeringen konstaterade att även om den kortsiktiga effekten på elproduktionen förväntades vara begränsad med anledning av förslaget, kunde en relativt liten ökning av elproduktionen från kraftvärmeverk ändå leda till tydlig prispåverkan på grossistmarknaden för el. På längre sikt kan förslaget enligt regeringen möjliggöra ytterligare produktion av el, t.ex. genom att investeringar görs i nya eller befintliga kraftvärmeanläggningar. Samtidigt kvarstår styrningen mot minskade utsläpp av växthusgaser genom att anläggningarna omfattas av EU ETS.

Skatt på solel

El som förbrukas i Sverige är skattepliktig om inte annat följer av 11 kap. 2 § LSE (11 kap. 1 § LSE). El är dock inte skattepliktig om den

- har framställts i en anläggning med en sammanlagd installerad generator-effekt av mindre än 100 kilowatt,

- har framställts av någon som förfogar över en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 100 kilowatt, och
- inte har överförts till ett koncessionspliktigt nät.

För att undantaget från skatteplikt ska gälla måste alla förutsättningar vara uppfyllda. För el som framställs från sol ska kraven om den installerade generatoreffekten i stället motsvaras av 500 kilowatt installerad topp effekt (11 kap. 2 § LSE).

Den 1 juli 2017 infördes en ny skattenedsättning för den el som framställs av aktörer vars sammanlagda produktionskapacitet överskrider gränsen i undantaget men där elen uppfyller överföringskravet och kravet på de individuella anläggningarnas storlek. Skattenedsättningen innebar att energiskatten på förnybar el, inklusive solel, som framställs i små anläggningar på den plats där elen förbrukas, sänktes till 0,5 öre per kilowattimme på egenproducerad förnybar el (prop. 2016/17:141, bet. 2016/17:SkU30, rskr. 2016/17:267). Sedan den 1 juli 2021 får man full avdragsrätt för energiskatten på el som uppfyller de krav som nämns ovan (prop. 2020/21:113, bet. 2020/21:SkU25, rskr. 2020/21:294).

Slopad indexering av energiskatten på el

I april 2024 remitterade Finansdepartementet promemorian Slopad indexering av energiskatten på el (Fi2024/01008). I promemorian föreslås att den årliga indexeringen av energiskatten på el slopas permanent. Skattesatsen för energiskatt på el föreslås ligga kvar på 2024 års nivå, dvs. 42,8 öre per förbrukad kilowattimme.

Promemorian bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Motionerna

I partimotion 2024/25:3199 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Magdalena Andersson m.fl. (S) att skatten på el till storskaliga värmepumpar i fjärrvärme sänks till EU:s miniminivå för att hålla tillbaka prisökningarna på fjärrvärme.

I partimotion 2024/25:1924 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) att koldioxidskatt på bränsle inom EU ETS återinförs.

I partimotion 2024/25:2962 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Muharrem Demirok m.fl. (C) att nedsättningen av energiskatt på naturgas och gasol som används som drivmedel tas bort.

I motionens yrkande 3 och 4 i denna del lämnas även förslag om att indexeringen av elskatten ska slopas för att åtgärda att skatten på fossila bränslen just nu är lägre per energienhet än den är på elektrisk kraft.

I partimotion 2024/25:3220 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Amanda Lind m.fl. (MP) att skatten på el från fjärrvärme sänks till EU:s miniminivå för att vid låga eller negativa priser möjliggöra för värmeverk och kraftvärmeverk att använda elöverskott för att framställa fjärrvärme.

I motionens yrkande 3 och 4 i denna del lämnas även förslag om att 500 kW-gränsen för skattebefrielse för egenanvänd el ska slopas för att gränsen i dag utgör ett hinder för utbyggnaden av större solanläggningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att koldioxidskatten på bränsle som förbrukas i kraftvärmeproduktion eller i annan värmeproduktion för framställning av värme i en anläggning inom utsläppshandelssystemet EU ETS slopades den 1 januari 2023. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag och anförde att långsiktiga och förutsägbara spelregler är en förutsättning för att investeringar som möjliggör mer elproduktion från kraftvärmens ska komma till stånd. Utskottet ansåg att det behövdes åtgärder för att mildra den pågående elkrisen och konstaterade samtidigt att det med regeringens förslag kvarstod styrning mot minskade utsläpp av växthusgaser genom att anläggningarna omfattas av EU ETS (ytr. 2022/23:SkU1y).

Utskottet har inte ändrat inställning och finner därmed inte någon anledning att tillstyrka förslaget om att återinföra koldioxidskatt på bränsle inom EU ETS.

Vidare konstaterar utskottet att regeringen nyligen remitterat en promemoria om slopad indexering av energiskatten på el och att denna promemoria för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Utskottet anser att denna beredning inte ska föregripas.

När det gäller skatt på solex konstaterar utskottet att reglerna ändrades 2021 när det befintliga undantaget från skatteplikt för egenproduktion av el utvidgades genom en höjning av effektgränsen till 500 kW för el som framställs från sol och genom att den befintliga skattenedsättningen i form av avdrag i deklarationen för egenproducerad förnybar el, inklusive solex, utvidgades till fullständig skattebefrielse. Utskottet anser att de effektgränser som för närvarande finns för undantag från skatteplikt för egenproduktion av el, samt för skattenedsättning i form av avdrag, är väl avvägda och ser därmed inte någon anledning att ställa sig bakom förslaget om att slopa gränsen för skattebefrielse för egenanvänd el.

Slutligen konstaterar utskottet att det ovan har tillstyrkt regeringens förslag till prioriteringar inom skattepolitiken inklusive förändringar av energi- och koldioxidskatten.

Utskottet är därmed inte berett att tillstyrka förslag om att slopa ned-sättningen av energiskatt på naturgas och gasol som används som drivmedel eller förslag om att sänka skatten för el från fjärrvärme eller till storskaliga värmepumpar i fjärrvärme.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsförslagen i motsvarande delar.

Övriga punktskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändrad spelskatt och kemikalieskatt, om återställande av skattesänkningen på snus, om att återinföra skatt på avfallsförbränning och plastbärkassar, och om att införa en antibiotikaskatt på kött och en ny bekämpningsmedelskatt.

Jämför avvikande mening 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Skatt på bekämpningsmedel

Enligt lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel ska skatt betalas med 34 kronor för varje helt kilo verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet. Syftet med skatten på bekämpningsmedel är att av hälso- och miljöskäl minska användningen av sådana medel. Skatten betalas när bekämpningsmedel omsätts eller tas i anspråk inom landet. Med bekämpningsmedel avses ämnen eller beredningar som är avsedda att användas till skydd mot egendomsskador eller olägenheter för människors hälsa, förorsakad av växter, djur, bakterier eller virus.

Den slojade plastbärkasseskatten

I mars 2020 infördes en skatt på plastbärkassar genom lagen (2020:32) om skatt på plastbärkassar. Skatten infördes i syfte att uppnå EU:s förbrukningsmål för plastbärkassar. I budgetpropositionen för 2024 föreslog regeringen att skatten på plastbärkassar skulle avskaffas den 1 november 2024. Som skäl anförde regeringen att skatten inte bedömdes vara nödvändig för att uppnå förbrukningsmålet, samtidigt som skatten hade vissa negativa effekter, såsom administrativa kostnader för myndigheter och skattskyldiga och dessutom kunde leda till ökad resursförbrukning. Skatteutskottet och finansutskottet tillstyrkte regeringens förslag och riksdagen beslutade i enlighet med förslaget (prop. 2023/24:1, yttr. 2023/24:SkU1y, bet. 2023/24:FiU1, rskr. 2023/24:47).

Den slojade avfallsförbränningskatten

I april 2020 trädde lagen (2019:1274) om skatt på avfall som förbränns i kraft. Syftet med skatten var att på lång sikt uppnå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering i enlighet med avfallshierarkin, att uppfylla målet om att Sverige ska gå före på klimat- och miljöområdet och bli världens första fossilfria välfärdsland samt att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Skatten uppgick till 125 kronor per ton avfall.

I budgetpropositionen för 2023 föreslog regeringen att avfallsförbrännings-skatten skulle avskaffas den 1 januari 2023 eftersom den inte på ett verkningsfullt och kostnadseffektivt sätt styrde mot sina syften och samtidigt riskerade att på sikt leda till en minskad kraftvärmeproduktion. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU1, rskr. 2022/23:51).

Spelskatt

Spelmarknaden i Sverige omreglerades den 1 januari 2019. En ny spelreglering infördes då bl.a. genom införande av spellagen (2018:1138). I samband med omregleringen av spelmarknaden infördes lagen (2018:1139) om skatt på spel.

Spelskatten höjdes den 1 juli 2024 från 18 till 22 procent (prop. 2023/24:74, bet. 2023/24:SkU19, rskr. 2023/24:169). Regeringen gjorde bedömningen att en sådan höjning var lämplig för att förstärka finansieringen av statlig verksamhet, utan att den riskerar att leda till en för stor påverkan på företag, deras konkurrenssituation och skattebasens storlek. När det gäller frågan om differentierad spelskatt anförde regeringen att den var tveksam till om en differentierad spelskatt är lämplig, bl.a. för att en sådan skatt riskerar att snedvrída konkurrensen mellan olika spelformer och aktörer samt påverka kanaliseringen på spelmarknaden i fel riktning. Regeringen anförde även att det kan ifrågasättas om en differentierad spelskatt skulle vara förenlig med EU-rätten, särskilt med beaktande av att en sådan differentiering kan utgöra statligt stöd, vilket som huvudregel inte är tillåtet.

Kemikalieskatt

Lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik, nedan kallad kemikalieskattelagen, trädde i kraft den 1 april 2017. Syftet med skatten är att minska tillförseln av farliga ämnen till människors hemmiljö och på så vis skydda människors hälsa.

Den 31 december 2022 och den 1 juli 2023 trädde vissa ändringar av kemikalieskattelagen i kraft som bl.a. innebär ett enklare avdragssystem där rätten till avdrag från kemikalieskatten enbart påverkas av om varan innehåller brom, klor eller fosfor och att avdragsrätten inte påverkas av om ett ämne är additivt eller reaktivt tillsatt (prop. 2022/23:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 12.13, bet. 2022/23:FiU1, rskr. 2022/23:51). Vidare innebär förändringarna tydligare och enklare regler för begagnade varor samt ett generellt undantag från beskattning för varor som är tillverkade före den 1 juli 2017. Regeringen ansåg dock att införsel och import av begagnade varor generellt inte bör undantas från skatt, bl.a. för att ett sådant undantag skulle innebära försämrade konkurrensvillkor för aktörer som vill återbruka elektronik som redan beskattas i Sverige.

Skattesänkning på snus

I budgetpropositionen för 2024 gjorde regeringen bedömningen att skatten på tobakssnus borde sänkas med ca 20 procent den 1 november 2024, och detta föreslogs därefter i proposition 2023/24:120. I propositionen anförde regeringen att skatten på tobakssnus i dag är lägre än skatten på cigaretter och röktaobak, eftersom cigaretter och röktaobak bedöms utgöra en större hälsofara. Regeringen gjorde bedömningen att denna skillnad borde återspeglas ytterligare i skattesatserna och att det därför fanns skäl att sänka skatten på tobakssnus med ca 20 procent.

Skatteutskottet tillstyrkte regeringens förslag och riksdagen beslutade i enlighet med förslaget (bet. 2023/24:SkU27, rskr. 2023/24:268).

Antibiotika

Regeringen gav i maj 2021 en särskild utredare uppdraget att beskriva och utvärdera Sveriges arbete med att få till stånd en mer ansvarsfull och minskad antibiotikaanvändning i djurhållningen globalt och vid behov föreslå åtgärder för att effektivisera och utveckla arbetet. Den 1 augusti 2022 överlämnade utredningen sitt betänkande Friska djur behöver inte antibiotika – bättre verkan genom internationell påverkan (SOU 2022:43) till regeringen. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Den 1 april 2023 trädde också nya bestämmelser i kraft om övervakning av antibiotikaanvändning för behandling av djur, som ska komplettera två nya EU-förordningar på djurläkemedelsområdet. Enligt regeringen är det av stor vikt att den ansvarsfulla användningen av antibiotika för behandling av djur i Sverige fortsätter och att antimikrobiell resistens förebyggs. För att säkerställa att dessa mål nås är övervakning av antibiotikaanvändningen ett betydelsefullt verktyg (prop. 2022/23:13, bet. 2022/23:MJU5, rskr. 2022/23:135).

Motionerna

I partimotion 2024/25:1924 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) att en ny bekämpningsmedelsskatt differentierad utifrån bekämpningsmedlens olika miljö- och hälsorisker införs.

I motionens yrkande 3 och 4 i denna del lämnas även förslag om att återinföra skatt på plastbärkassar och avfallsförbränning.

I partimotion 2024/25:2962 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Muharrem Demirok m.fl. (C) när det gäller kemikalieskatten att skattskyldigheten begränsas för begagnade varor som importeras i syfte att ytterligare gynna återbruk.

I motionens yrkanden 3 och 4 i denna del lämnas även förslag om att differentiera den effektiva skattesatsen för olika typer av spel med fokus på att hämma riskspelande till förmån för sunt och nöjesfyllt spelande, och att avskaffandet av skatten på plastpåsar och sänkningen av skatt på snus som aviserades i budgetpropositionen för 2024 återställs.

I partimotion 2024/25:3220 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Amanda Lind m.fl. (MP) att en antibiotikaskatt på kött införs för att motverka ohållbar och hälsofarlig överanvändning av antibiotika.

I motionens yrkanden 3 och 4 lämnas också förslag om att sänkningen av skattesatsen för snus under 2024 ska återställas 2025.

Utskottets ställningstagande

När det gäller skatten på plastbärkassar delade utskottet vid skattens slopande regeringens bedömning att EU:s förbrukningsmål för plastbärkassar uppnås även utan denna skatt och att skatten har vissa negativa effekter såsom administrativa kostnader för myndigheter och skattskyldiga och att skatten dessutom kan leda till ökad resursförbrukning (yttr. 2023/24:SkU1y). Utskottet tillstyrkte därmed regeringens förslag om att avskaffa skatten.

Utskottet finner inte skäl att nu ändra sitt ställningstagande.

När förslaget att slopa avfallsförbränningskatten behandlades av riksdagen delade utskottet regeringens bedömning att skatten inte på ett verkningsfullt och kostnadseffektivt sätt styrde mot sina syften samtidigt som detta riskerade att få en negativ påverkan på effektsituationen. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om att avskaffa skatten (yttr. 2022/23:SkU1y).

Utskottet finner därmed inte någon anledning att ställa sig bakom ett förslag om att återinföra avfallsförbränningskatten.

När det gäller kemikalieskatten konstaterar utskottet att riksdagen 2022 beslutade om ändringar av kemikalieskatten som innebar bl.a. ett enklare avdragssystem och tydligare och enklare regler för begagnade varor. Utskottet noterar också att regeringen i propositionen om de föreslagna ändringarna anförde att införsel och import av begagnade varor generellt inte bör undantas från skatt, bl.a. för att ett sådant undantag skulle innebära försämrade konkurrensvillkor för aktörer som vill återbruka elektronik som redan beskattas i Sverige. Utskottet välkomnade och tillstyrkte förslagen (yttr. 2022/23:SkU1y).

Utskottet är därmed inte berett att ställa sig bakom ett förslag om att skattskyldigheten för kemikalieskatt bör begränsas för begagnade varor som importeras.

När det gäller spelskatt delade utskottet nyligen regeringens bedömning att en höjning av skatten på spel från 18 procent till 22 procent är lämplig för att förstärka finansieringen av statlig verksamhet, utan att den riskerar att leda till en för stor påverkan på företaget, deras konkurrenssituation och skattebasens storlek. Mot denna bakgrund tillstyrkte utskottet propositionen och avstyrkte motionsförslag om ytterligare översyn av spelskatten med inriktning på att differentiera den effektiva skattesatsen (bet. 2023/24:SkU19). Utskottet utgår fortsatt från att regeringen noga följer utvecklingen av den höjningen av spelskatten och vid behov återkommer med nödvändiga åtgärder på den svenska spelmarknaden.

Utskottet ser därmed inte någon anledning att nu frångå sitt tidigare ställningstagande.

Vidare konstaterar utskottet när det gäller den sänkning av skattesatsen för tobakssnus som trädde i kraft den 1 november 2024 att utskottet instämde med regeringen i att skillnaden i hälsofara mellan tobakssnus och cigaretter och röktaobak bör återspeglas ytterligare i skattesatserna och att skatten på snus därför skulle sänkas (bet. 2023/24:SkU27).

Utskottet vidhåller detta ställningstagande och ser därmed inte något skäl till att ställa sig bakom ett förslag om att återställa skattesatsen.

När det gäller antibiotikaanvändning i djurhållningen konstaterar utskottet att regeringen 2021 tillsatte en utredning med uppdraget att beskriva och utvärdera Sveriges arbete med att få till stånd en mer ansvarsfull och minskad antibiotikaanvändning i djurhållningen globalt och vid behov föreslå åtgärder för att effektivisera och utveckla arbetet. Utredningens betänkande lämnades 2022 och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet anser att denna beredning inte ska föregripas.

Slutligen finner utskottet inte nu något skäl för att ställa sig bakom ett förslag om att införa en ny bekämpningsmedelsskatt som differentieras utifrån bekämpningsmedlens olika miljö- och hälsorisker.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsförslagen i motsvarande delar.

Skattesatser och undantag från mervärdesskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om sänkt mervärdesskattesats för vissa reparationer och om att utreda mervärdesskattefrihet för återbrukat material.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Reglerna för mervärdesskatt är i stor utsträckning harmoniserade inom EU. Grunden för regelverket finns huvudsakligen i EU:s direktiv 2006/112/EG (mervärdesskattedirektivet). I direktivet regleras bl.a. undantag från mervärdesskatt som medlemsstaterna får införa och undantag som medlemsstaterna är skyldiga att införa. I direktivet finns även bestämmelser om skattesatser och bestämmelser om vilka leveranser av varor och tillhandahållanden av tjänster som medlemsstaterna får tillämpa s.k. reducerade skattesatser på. Medlemsstaterna är skyldiga att genomföra mervärdesskattedirektivets regler i den nationella rätten. I Sverige har det skett främst genom mervärdesskattelagen (2023:200).

Normalskattesatsen för mervärdesskatt är 25 procent, och den är tillämplig om inte annat anges i mervärdesskattelagen. Dessutom tillämpas två reducerade skattesatser på 6 procent respektive 12 procent. När det gäller reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne sänktes mervärdesskattesatsen från 25 procent till 12 procent den 1 januari 2017. Den 1 juli 2022 sänktes skattesatsen ytterligare från 12 procent till 6 procent. Syftet var att förstärka de befintliga incitamenten i mervärdesskattesystemet för att få fler att laga och ändra redan tillverkade varor i stället för att köpa nytt. För att öka enhetligheten i mervärdesskattesystemet höjdes mervärdesskattesatsen för dessa reparationer åter till 12 procent den 1 april 2023 (prop. 2022/23:35, bet. 2022/23:SkU7, rskr. 2022/23:130).

Motionerna

I partimotion 2024/25:1924 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) att sänkt mervärdesskatt på reparationer återinförs.

I partimotion 2024/25:3220 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Amanda Lind m.fl. (MP) att mervärdesskatten på reparationer av cyklar, hushållsapparater, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne halveras.

I motionens yrkande 3 och 4 i denna del lämnas även förslag om att mervärdesskattefrihet för återbrukat material ska utredas.

Utskottets ställningstagande

Vid beredningen av regeringens proposition 2022/23:35 om höjd mervärdesskatt för vissa reparationer ansåg utskottet, i likhet med regeringen, att mervärdesskatten är en effektiv skatt som bör värnas som intäktskälla för staten och att utgångspunkten därför bör vara enhetlig mervärdesskatt och tillämpning av normalskattesatsen (bet. 2022/23:SkU7). Utskottet delade även regeringens bedömning att effekten är liten när det gäller frågan om förslaget att höja skattesatsen från 6 till 12 procent styr bort från en mer cirkulär ekonomi. Utskottet tillstyrkte förslaget och avstyrkte motionsförslagen om att inte höja skattesatsen.

Utskottet gör nu inte någon annan bedömning när det gäller utgångspunkten för skattesatsstrukturen på mervärdesskatteområdet eller om skattesatsen för reparationer.

Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen om sänkt skattesats för vissa reparationer och om att mervärdesskattefrihet för återbrukat material ska utredas.

Vissa förändringar på F-skattens område

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om förändringar på F-skattens område.

Bakgrund

Preliminär skatt ska betalas för beskattningsåret med belopp som så nära som möjligt motsvarar den slutliga skatten. Den preliminära skatten betalas antingen genom skatteavdrag som A-skatt eller enligt särskild debitering som F-skatt eller särskild A-skatt.

Den som bedriver eller avser att bedriva näringsverksamhet i Sverige kan godkännas för F-skatt. Ett godkännande för F-skatt innebär att det är den fysiska eller juridiska personen själv som ansvarar för att betala in sin preliminära skatt och sina socialavgifter.

Den 3 juni 2019 redovisade F-skattutredningen sitt uppdrag i slutbetänkandet F-skattesystemet – en översyn (SOU 2019:31). F-skattutredningen har sett över F-skattesystemet och analyserat effekterna av de nuvarande bestämmelsernas utformning och tillämpning, eftersom dessa regler påverkar ett konkurrenskraftigt och dynamiskt företagsklimat. Syftet med översynen var att utreda F-skattesystemets inverkan på företagets villkor, dess betydelse för skyddsregler för arbetstagare samt dess betydelse för att förebygga skattefusk och skatteundandragande.

Gällande rätt

Skatteverket ska efter ansökan godkänna den som uppger sig bedriva eller ha för avsikt att bedriva näringsverksamhet i Sverige för F-skatt. Detta är huvudregeln i 9 kap. 1 § första stycket skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL. Huvudregeln gäller oavsett om en fysisk eller juridisk person är skattskyldig i Sverige eller inte. Om Skatteverket beslutat att godkänna en ansökan för F-skatt gäller beslutet tills vidare. Det innebär att godkännandet gäller till dess att det återkallas av Skatteverket, vilket kan ske om den godkände begär det eller om det kommer fram att förutsättningarna för godkännandet inte längre är uppfyllda (9 kap. 4 § första stycket SFL). Någon möjlighet att godkännas för F-skatt under en begränsad tid finns inte i dag.

Skatteverket har i dag endast möjlighet att avslå en ansökan om godkännande för F-skatt om det finns skälig anledning att anta att den verksamhet som beskrivs i ansökan inte utgör eller kommer att utgöra näringsverksamhet som bedrivs i Sverige, om ansökan bara grundar sig på en delägares intäkter från ett svenskt handelsbolag, eller om vissa omständigheter relaterade till den sökande eller någon som ska prövas enligt 2 § samma kapitel är uppfyllda (9 kap. 1 § andra stycket 1–3 SFL).

När en ansökan om godkännande för F-skatt är godkänd gäller beslutet tills vidare.

För att förhindra att ett beslut om återkallelse av godkännande för F-skatt kringgås genom att verksamheten bedrivs vidare i annan företagsform ska, enligt 9 kap. 2 § SFL, förhållanden i fåmansföretag och fåmanshandelsbolag beaktas vid prövningen av godkännande för F-skatt. Syftet med bestämmelsen när den infördes var att förhindra att ett återkallelsebeslut kringgås genom att verksamheten drivs vidare i annan form.

Den nuvarande regleringen utgår från begreppet företagsledare i inkomstskattelagens betydelse. Med företagsledare i fåmansföretag avses, enligt 56 kap. 6 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229), den eller de fysiska personer som genom eget eller en närstående persons andelsinnehav i företaget och på grund av sin ställning i företaget har ett väsentligt inflytande i företaget. Det krävs alltså att såväl ställnings- som inflytandekriteriet är uppfyllt för att företagsledarbegreppet ska anses vara uppfyllt.

Ett bestämmande inflytande över en juridisk person kan en person anses ha som genom ägande kontrollerar mer än 50 procent av det totala antalet röster i företaget och därigenom t.ex. kan utse majoriteten i företagets styrelse (se 40 kap. 5 § IL och 1 kap. 11 § aktiebolagslagen).

Propositionen

Regeringen anser att det finns behov av vissa förändringar på F-skattens område, framför allt för att motverka risken för skattefusk och skatteundandragande och för att förebygga att företag används som brottsverktyg. Det är viktigt att arbeta för att minska skattefusk och skatteundandragande, eftersom det skadar konkurrens på lika villkor och drar undan resurser från den gemensamma välfärden. Centrala delar i det arbetet är enligt regeringen att motverka den kriminella ekonomin genom att förhindra utnyttjandet av offentliga medel, förhindra att företag och andra juridiska personer används som brottsverktyg samt utnyttja potentialen i administrativa åtgärder som ett brottsförebyggande instrument.

Regeringen anför att ett godkännande för F-skatt är en viktig komponent för att skapa goda villkor för att starta, driva och utveckla företag. Bestämmelserna ska vara enkla, tydliga och lätthanterliga för både enskilda och myndigheter. Samtidigt måste det enligt regeringen finnas ett effektivt system för att förhindra att systemet med F-skatt missbrukas eller utnyttjas i brottsliga syften.

Regeringen anför vidare att ett godkännande för F-skatt som missbrukas leder till osund konkurrens och påverkar företagsklimatet negativt. Det måste därför finnas goda förutsättningar för Skatteverket att ha möjlighet att inte godkänna en ansökan om F-skatt eller återkalla ett godkännande för F-skatt, för den företagare som inte konkurrerar på lika villkor. Vidare bidrar en

korrekt registrering till ett ändamålsenligt nyttjande av systemet och motverkar att F-skattens funktionalitet, den skatterättsliga statusen som näringsidkare, används för andra syften än vad den är avsedd för.

Det finns enligt regeringen ett behov av att förbättra förutsättningarna för Skatteverket att såväl vägra som återkalla godkännanden för F-skatt för den som inte konkurrerar på lika villkor. Det är därför lämpligt att ge Skatteverket ytterligare verktyg för att kunna kontrollera näringsidkare såväl vid ansökan för F-skatt som vid ett eventuellt återkallande av godkännande för F-skatt samt inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet. En korrekt F-skattedatabas uppfyller vidare systemets syfte bättre. De utökade kontrollmöjligheterna bör dock inte verka betungande för företagen, utan det bör finnas en balans mellan dessa och en eventuellt ökad administrativ börda för företagen.

Regeringen föreslår att ändringarna i skatteförfarandelagen träder i kraft den 1 januari 2025.

Ett godkännande får tidsbegränsas i vissa fall

Regeringen föreslår en ny regel som innebär att ett godkännande för F-skatt gäller tills vidare. Giltighetstiden av ett sådant beslut ska dock begränsas om den sökande begär det. Giltigheten ska då upphöra senast vid den tidpunkt sökanden har angett.

Regeringen anför att en sådan regel är ett sätt att underlätta förfarandet för dem som redan vid ansökan vet med sig att behovet av att vara godkänd för F-skatt är tillfälligt. Skatteverket ges rättsliga förutsättningar att besluta om att godkännandet ska gälla under en viss tid när sökanden begär det. På så sätt minskar enligt regeringen risken för att den som inte längre bedriver näringsverksamhet ändå fortsatt är godkänd för F-skatt och finns kvar i systemet. Ett godkännande som tidsbegränsas efter egen begäran förenklar och effektiviserar också förfarandet för Skatteverket vid uppföljning av dem som är godkända.

Uppgiftsskyldighet och möjlighet för Skatteverket att förelägga den som är godkänd för F-skatt

Regeringen föreslår att om Skatteverket begär det ska den som är godkänd för F-skatt tillhandahålla de handlingar och lämna de upplysningar som behövs för att det ska gå att kontrollera om förutsättningarna för att vara godkänd är uppfyllda.

Den föreslagna uppgiftsskyldigheten bör enligt regeringen knytas till en möjlighet för Skatteverket att kunna förelägga den som är godkänd för F-skatt att tillhandahålla de handlingar och lämna de upplysningar som behövs för att avgöra om förutsättningarna för att vara godkänd för F-skatt är uppfyllda.

Det är behovet av uppgifter i det enskilda fallet som blir avgörande för när det blir aktuellt med föreläggande.

En utvidgad prövning i vissa fall

Regeringen föreslår att Skatteverkets prövning för såväl godkännande som återkallelse av F-skatt när sökanden är ett fåmansföretag utvidgas. Prövningen ska omfatta företagsledare och andra fysiska personer som har bestämmande inflytande över företaget. Även andra fåmansföretag som företagsledaren är eller under de senaste två åren har varit företagsledare i ska prövas. Detsamma gäller i fråga om fåmansföretag som den fysiska personen har eller under de två senaste åren har haft bestämmande inflytande över.

Den som genom innehav av aktier, andra andelar eller medlemskap kontrollerar mer än 50 procent av det totala antalet röster i fåmansföretaget ska enligt förslaget anses ha ett bestämmande inflytande. Vad som sägs om fåmansföretag ska även gälla fåmanshandelsbolag.

Den utvidgade prövningen ska, på samma sätt som tidigare, endast omfatta missförhållanden som kan hänföras till företagsledaren eller den som haft det bestämmande inflytandet över fåmansföretaget. Kretsen som ska prövas är mer omfattande än vad som avses med företagsledare enligt 56 kap. 6 § IL.

Sammanfattningsvis innebär regeringens förslag att missförhållanden som kan hänföras till den som har ett bestämmande inflytande i ett fåmansföretag kommer att få samma betydelse som missförhållanden som kan hänföras till en företagsledare. Vidare innebär utvidgningen, när sökanden är ett fåmansföretag, att det blir svårare för den som vill kringgå en prövning genom att använda sig av bulvaner eller målvakter som formella företrädare.

Utgångspunkter för utvidgningen av hinder vid ansökan och grunder för att återkalla ett godkännande vid brister

Regeringen föreslår att bestämmelserna om när en ansökan om godkännande för F-skatt inte ska godkännas och grunder för att återkalla godkännande för F-skatt separeras.

Regeringen anför att de hinder för godkännande och grunder för återkallelse för F-skatt som finns i befintlig reglering har delvis olika karaktär. För att det ännu tydligare ska framgå vilka förutsättningar som ställs upp för godkännande för F-skatt bör dessa särskiljas från de grunder som uppställs för att återkalla godkännande för F-skatt. En uppdelning i två nya paragrafer bör därför göras.

Bestämmelserna om den utvidgade prövningen av missförhållanden som kan hänföras till företagsledaren eller den med bestämmande inflytande bör regleras i separata bestämmelser.

Återkallelse på grund av bristande medverkan

Bristande medverkan

Regeringen föreslår att en ansökan om att godkännas för F-skatt inte ska godkännas av Skatteverket om sökanden inte har följt ett föreläggande att lämna inkomstdeklaration eller sådana särskilda uppgifter som avses i 33 kap.

6 § SFL eller har lämnat eller godkänt så bristfälliga uppgifter att de uppenbarligen inte kan läggas till grund för beskattning (9 kap. 1 § andra stycket 3 c SFL). Regleringen omfattar skyldigheten att lämna inkomstdeklaration och motsvarande uppgift för handelsbolag. Det finns i dagsläget inte någon annan grund att vägra eller återkalla ett godkännande för Skatteverket om sökanden eller den som är godkänd för F-skatt, efter föreläggande från Skatteverket, inte lämnar uppgifter som behövs i andra avseenden än den som inte har följt ett föreläggande att lämna inkomstdeklaration.

För att förhindra att ett kringgående genom en medveten passivitet från den godkändes sida leder till att den godkände kan fortsätta vara godkänd utan att Skatteverket ges möjligheten att bedöma förutsättningarna, bör den föreslagna bestämmelsen om uppgiftsskyldighet kompletteras med en ny grund för återkallelse. Denna grund bör innebära att om den som är godkänd inte fullgör sin uppgiftsskyldighet efter ett föreläggande enligt den nya bestämmelsen bör det vara möjligt att återkalla ett godkännande.

Återkallelse av godkännande för den som inte redovisar eller betalar sina skatter

Regeringen föreslår att endast om det finns särskilda skäl ska den som inte har betalat skatter eller avgifter som lämnats för indrivning enligt skatteförfarandelagen eller motsvarande utländska skatter eller avgifter vid den tidpunkt då prövningen görs få godkännas för F-skatt.

Om den som är godkänd för F-skatt inte har betalat skatter eller avgifter enligt skatteförfarandelagen eller inte betalat motsvarande utländska skatter eller avgifter, till ett belopp som sammanlagt uppgår till ett halvt prisbasbelopp eller mer vid den tidpunkt då prövningen av F-skatt görs, ska Skatteverket återkalla godkännandet.

Hinder för godkännande och grund för återkallelse

Regeringen föreslår att ett nytt hinder för godkännande för F-skatt och en ny grund för återkallelse av F-skatt införs för den som inte har följt ett beslut om återbetalning enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

Återkallelse på grund av missbruk

Regeringen föreslår att det förtydligas att det finns grund för återkallelse av F-skatt när missbruket har orsakat risk för att skatter eller avgifter undanhålls.

Med hänsyn till att det övergripande syftet med ändringarna är att minska skattefusk och skatteundragande samt att bättre bidra till konkurrens på lika villkor, anser regeringen att ändringarna i skatteförfarandelagen bör träda i kraft så snart som möjligt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att arbetet mot skattefusk och skatteundrandragande förstärks. Det är viktigt att arbeta för att minska skattefusk och skatteundrandragande samt att förebygga att företag används som brottsverktyg eftersom det skadar konkurrens på lika villkor och drar undan resurser från den gemensamma välfärden.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag om förändringar i regelverket för F-skatt.

Nytt Öresundsavtal undertecknat

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner avtalet mellan Konungariket Sverige och Konungariket Danmark om vissa skattefrågor.

Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag till lagändringar.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en fortsatt dialog med Danmarks och övriga nordiska länders regeringar.

Jämför avvikande mening 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Regeringen aviserar att det nya avtal som Sverige och Danmark har ingått om vissa skattefrågor kommer att lämnas till riksdagen för godkännande.

Proposition 2024/25:15 Avtal mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor

Regeringen lämnade den 8 oktober 2024 propositionen Avtal mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen att avtalet mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor som undertecknades den 10 juni 2024 godkänns samt att lagen om ändring i lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna antas.

Avtalet ska ersätta det nu gällande avtalet från 2003 och innebär vissa nya eller ändrade bestämmelser som påverkar fördelningen av beskattningsrätt för löneinkomster och vissa andra inkomster vid tillämpning av det nordiska multilaterala skatteavtalet. Det införs även bestämmelser om arbetsgivares skyldighet att göra skatteavdrag för anställda som omfattas av avtalet. Avtalet från 2003 innehåller även bestämmelser om utjämning av skatteintäkter mellan länderna, vilka genom det nya avtalet utvidgas när det gäller de inkomster som omfattas. Ett antal bestämmelser ändras inte utan överförs med samma lydelse till det nya avtalet, bl.a. gäller det bestämmelser om avdrag för inbetalningar till pensionsordningar och avdrag för utgifter för resor över Öresundsbron.

Vidare föreslås att lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta ändras så att de till viss del ändrade förutsättningarna för svensk beskattningsrätt för löneinkomster som följer av det nya avtalet, motsvaras av en skattskyldighet i Sverige.

Ändringarna i lagen om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Ändringarna i lagen om särskild inkomstskatt föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Motionen

I kommittémotion 2024/25:3251 föreslår Catarina Deremar och Emma Berginger (C, MP) att rgeringen ska ha en fortsatt dialog med Danmarks och övriga nordiska länders regeringar för att ytterligare förenkla skattereglerna så att människors vardag och delaktighet på den nordiska arbetsmarknaden underlättas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker därmed förslaget.

När det gäller frågan om en fortsatt dialog med Danmarks och de övriga nordiska ländernas regeringar för att åstadkomma fler förenklade skatteregler utgår utskottet från att regeringen noga följer utvecklingen och vid behov återkommer med nödvändiga åtgärder för att vi ska ha en gemensam väl fungerande nordisk arbetsmarknad. Utskottet avstyrker därför det aktuella motionsförslaget.

Offentliga sektorns skatteintäkter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens inkomstberäkning för 2025 och preliminära inkomstberäkningar för 2026 och 2027.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att godkänna Socialdemokraternas, Vänsterpartiets, Centerpartiets och Miljöpartiets inkomstberäkningar.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkterna 4 och 5) att riksdagen godkänner den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2025 som regeringen redovisar och de preliminära inkomstberäkningar som regeringen redovisar för 2026 och 2027.

Motionerna

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina partimotioner att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas i respektive motion. Sådana yrkanden framställs i partimotionerna 2024/25:3199 av Magdalena Andersson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4, 2024/25:1924 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4, 2024/25:2962 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkandena 3 och 4 och 2024/25:3220 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 3 och 4.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt regeringens förslag och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat. Utskottet tillstyrker att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2025 och de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2026 och 2027 godkänns. Motionärernas inkomstberäkningar avstyrks.

Stockholm den 7 november 2024

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Per Söderlund (SD), Boriana Åberg (M), Hanna Westerén (S), Eric Westroth (SD), Kalle Olsson (S), Fredrik Ahlstedt (M), Ida Ekeröth Clausson (S), Bo Broman (SD), Mathias Tegnér (S), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Anders Ådahl (C), Annika Hirvonen (MP), Mauricio Rojas (L), Erik Hellsborn (SD) och Crister Carlsson (M).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2025 (S)

Niklas Karlsson (S), Hanna Westerén (S), Kalle Olsson (S), Ida Ekeröth Clausson (S) och Mathias Tegnér (S) anför:

Sverige står inför stora utmaningar. Det ställer stora krav på det offentliga – på förmågan att prioritera och på förmågan att presentera en trovärdig finansiering. En ansvarsfull ekonomisk politik är den bästa skyddsvallen för välfärden och hushållens ekonomi – särskilt i utmanande ekonomiska tider. SD-regeringen däremot har valt sin skattepolitiska linje – att sänka skatten för de som redan har mest, samtidigt som vanligt folk blir fattigare och välfärden går på knäna. Det står klart att välfärden och tryggheten behöver mer resurser – inte mindre. Varje åtgärd i Socialdemokraternas budgetmotion är finansierad, antingen med ökade intäkter eller genom omprioriteringar. Socialdemokraternas budget skulle dessutom leda till att statens sparande ökade med 5 miljarder kronor under 2025.

Socialdemokraterna föreslår en rättvis skattesänkning för vanligt folk under nästa år. Skattesänkningen riktas mot låg- och medelinkomsttagare och omfattar fler än regeringens och Sverigedemokraternas jobbskatteavdrag och träffar bredare, dvs. de som uppbär a-kassa, är sjukskrivna eller har sjukersättning och aktivitetsersättning omfattas också. Skattereduktion föreslås uppgå till 1 680 kronor per år för inkomster under gränsen för statlig inkomstskatt.

När regeringen nu utökar funkisskatten vill vi Socialdemokrater avskaffa den. Skillnaden i beskattning av sjukersättning och aktivitetsersättning i förhållande till arbetsinkomster ska tas bort i samtliga inkomstintervall.

Socialdemokraterna avvisar införandet av ett nytt jobbskatteavdrag och det förhöjda grundavdraget.

Socialdemokraterna avvisar regeringens förslag om en skattesänkning för de allra rikaste, dvs. sloandet av avtrappningen vid högre inkomster inom ramen för jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget. Vidare föreslår Socialdemokraterna att jobbskatteavdraget helt upphör vid inkomster över 1,2 miljoner kronor per år.

Socialdemokraterna avvisar förslaget om sänkt subventionsgrad för installation av solceller.

Socialdemokraterna föreslår en översyn av beskattningen av kapital, bl.a. de s.k. 3:12-reglerna. Översynen bör omfatta takbeloppet och en justerad skattesats inom gränobeloppet.

Socialdemokraterna är positiva till ett enkelt och förmånligt sparande för vanligt folk och tillstyrker därför förslaget om en skattefri grundnivå för ISK, kapitalförsäkringar och s.k. PEPP-produkter. Socialdemokraterna föreslår dock att en tredje beskattningsnivå införs för de som har störst kapitalinnehav

i dessa sparformer eftersom kapitalet på ISK är mycket ojämnt fördelat och mer än varannan svensk helt saknar sparande på ISK.

Socialdemokraterna anser att förslaget om ett avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet riskerar att slå hårt mot individer med låga inkomster som redan har betydande lån. Socialdemokraterna föreslår därför att avtrappningen av ränteavdraget fasas in långsammare för att lindra den ekonomiska påverkan på enskilda. Vidare föreslår Socialdemokraterna en konsekvensanalys av de negativa effekterna av utfasningen av ränteavdraget för blacolån för enskilda och ytterligare åtgärder för att minska dessa.

Socialdemokraterna föreslår vidare att det införs en tillfällig skatt på bankernas räntenetto, dvs. den vinst som uppstår när ränteintäkterna överstiger räntekostnaderna och som överstiger ett historiskt genomsnitt. Den tillfälliga skatten på bankernas övervinster ska betalas tillbaka till hushållen och till välfärden.

Socialdemokraterna föreslår också en utredning av en beredskapsskatt för att förstärka försvaret. Förstärkningen av försvaret ska bäras av dem som har bäst ekonomiska förutsättningar.

Socialdemokraterna avvisar regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel och föreslår i stället en tankrabatt för att stötta de hushåll som är beroende av bilen.

Vidare föreslår Socialdemokraterna att skatten på el till storskaliga värmepumpar i fjärrvärme sänks till EU:s miniminivå för att hålla tillbaka prisökningarna på fjärrvärme.

Med detta föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Socialdemokraternas förslag. Vi står bakom den inkomstberäkning och den preliminära inkomstberäkning som redovisas i partimotion 2024/25:3199. Riksdagen bör bifalla yrkandena 3 och 4 i partimotion 2024/25:3199.

2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2025 (V)

Ilona Szatmári Waldau (V) anför:

Sverige står inför flera stora utmaningar, som samtliga kräver offentliga åtaganden. Samtidigt står vi inför ett klimatnödläge som kräver stora statliga investeringar. I detta läge väljer regeringen att lägga ca 30 miljarder kronor på skattesänkningar, vilket motsvarar 50 procent av regeringens reformutrymme. Skattesänkningarna kommer inte att stärka Sveriges konkurrenskraft eller öka sysselsättningen. I budgetpropositionen är det tydligt vilket intresse som regeringen företräder, de välbeställda.

En politik för hållbar tillväxt, ökad jämlikhet och full sysselsättning behöver understödjas av hög kvalitet i välfärdstjänster samt trygga och kostnadseffektiva försäkringssystem. Skatterna fyller i detta hänseende flera viktiga funktioner. De ska vara en stabil finansiering av offentliga investeringar, utbildning och en aktiv arbetsmarknads- och näringspolitik. De bör

även jämna ut inkomster, konsumtion och sparande mellan olika inkomstgrupper och vara styrande i klimat- och miljöpolitiken. Det finns ett samband mellan ett relativt högt skatteuttag och hög sysselsättning. Skattefinansierad äldreomsorg, förskola och fritids gör det möjligt för flera att kombinera yrkes- och familjeliv.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om ett nytt jobbskatteavdrag och det förhöjda grundavdraget.

Vänsterpartiet avvisar vidare regeringens förslag om skattesänkning för miljonärer, dvs. borttagandet av avtrappningen vid högre inkomster inom ramen för jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget. Vänsterpartiet föreslår i stället att jobbskatteavdragen trappas av på inkomster över 45 000 kronor i månaden, för att vara helt utfasade på månadsinkomster över 100 000 kronor i månaden.

Vänsterpartiet föreslår en fryst skiktgräns för 2025, dvs. att brytpunkten för statlig inkomstskatt inte bör räknas upp eftersom gränsen höjdes kraftigt 2023.

Vänsterpartiet föreslår också att en höjd skatt om 5 procentenheter införs för de som tjänar mer än 62 000 kronor i månaden.

Vänsterpartiet föreslår vidare att den s.k. funkisskatten avskaffas dvs. sänkt skatt för sjuka, arbetslösa m.fl.

Vänsterpartiet säger nej till utökad expertskatt och nej till sänkt subventionsgrad för installation av solceller.

Vänsterpartiet avvisar förslaget om att 2026 slopa skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el.

Vänsterpartiet föreslår också att det införs ett avståndsbaserat och färdmedelsneutralt reseavdrag och en skattereduktion för fackföreningsavgift. Slutligen föreslår Vänsterpartiet att rutavdraget avskaffas och att rotavdraget inte längre ska vara en permanent skattereduktion utan endast vara kvar som en förstärkt konjunkturåtgärd.

Vänsterpartiet föreslår att utdelningar och kapitalvinster från fåmansbolag beskattas med 30 procent och att utdelningsutrymmet begränsas genom att gränobeloppet och det lönebaserade utrymmet sänks. Vidare föreslår Vänsterpartiet att det sparade utdelningsutrymmet begränsas genom en årsspärr och att uppräkningsräntan sänks.

Vänsterpartiet avvisar förslaget om en skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring. Vänsterpartiet föreslår i stället att ett tak om 2 miljoner kronor införs för sparande på investeringssparkontot. Allt sparande utöver taket ska enligt förslaget beskattas med den vanliga skatten på kapitalinkomster.

Vänsterpartiet vill se en reformerad kapitalinkomstbeskattning präglad av likformighet och rättvisa. Därför föreslår Vänsterpartiet bl.a. att utdelning och kapitalvinst från onoterade aktier beskattas med 30 procent.

Vänsterpartiet föreslår vidare att det i likhet med hur det är i många andra länder inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) införs en arvs- och gåvoskatt i Sverige. Skatten ska utformas så att

den drar in 1 procent av det årliga arvs- och gåvoflödet men ska ha ett ganska stort fribelopp så att vanliga hushåll som äger sin bostad inte påverkas.

Vänsterpartiet föreslår också att den kommunala fastighetsavgiften kompletteras med en statlig fastighetsskatt. Skatten ska tas ut med 1,5 procent på den del av taxeringsvärdet som överstiger 5 miljoner kronor och med 2,5 procent på den del av taxeringsvärdet som överstiger 7 miljoner kronor. Vidare föreslås att dagens begränsningsregel, som innebär att pensionärer inte ska behöva betala mer än 4 procent av sin inkomst i avgift, ska utökas till att omfatta alla inkomster.

Vänsterpartiet menar att förslaget om ett avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet kommer att drabba hushåll med små ekonomiska marginaler mycket hårt. Vänsterpartiet vill i stället komma till rätta med problemen med över-skuldsättning genom att större krav ställs på långivarna att göra en ordentlig kreditkontroll före utlåning och att huvudregeln vid avbetalning av lån är att lånebeloppet betalas av före räntan. Vänsterpartiet föreslår vidare att riksdagen avslår proposition 2024/25:26 Avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet.

Vänsterpartiet föreslår vidare att ränteavdragen trappas ned. Eftersom många hushåll i dag är pressade av höga räntor ska nedtrappningen påbörjas 2027 och avdraget då sättas ned till 28 procent.

Vänsterpartiet föreslår också att en tillfällig bankskatt införs. Förslaget innebär att en skatt på 50 procent av bankernas övervinster införs under perioden 2025–2027, och kan förlängas om den bristande konkurrensen kvarstår. Med övervinster avses den överskjutande vinst som ligger över ett genomsnitt av vinsterna under perioden 2018–2022.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel och föreslår att riksdagen avslår proposition 2024/25:30 Sänkt skatt på bensin och diesel. Förslagen leder till att konsumtionen av fossila drivmedel ökar och förslagen är synnerligen anmärkningsvärda då världen står inför ett klimatnödläge.

Vänsterpartiet avvisar även regeringens förslag om sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk och om slopad malus för husbilar.

Vidare avvisar Vänsterpartiet regeringens förslag om avskaffad flygskatt och föreslår i stället en progressiv flygskatt som innebär att resenärerna betalar mer skatt ju mer de flyger.

För att möta en ökad elektrifiering av vägtrafiken med stärkt regional rättvisa anser Vänsterpartiet att det är angeläget att arbetet med en reform av vägtrafikbeskattning redan nu inleds. Vänsterpartiet föreslår att förutsättningarna för en geografiskt anpassad vägskaft för personbilar utreds. Vänsterpartiet föreslår också att en avståndsbaserad skatt för godstransporter på väg införs eftersom den tunga lastbilstrafiken i dag inte betalar för den påverkan den har genom sina externa kostnader för samhället i form av exempelvis miljö- och klimatpåverkan och slitage på vägarna.

Vänsterpartiet anser att det är mycket angeläget att Sverige får en bättre beskattning av bekämpningsmedel då dagens beskattning har liten miljöeffekt.

Vänsterpartiet föreslår därför att det införs en ny bekämpningsmedelsskatt differentierad utifrån bekämpningsmedlens olika miljö- och hälsorisker.

Vidare föreslår Vänsterpartiet att skatt på plastbärkassar, avfallsförbränningsskatt och koldioxidskatt på bränsle inom EU ETS återinförs.

Slutligen föreslår Vänsterpartiet att sänkt mervärdesskatt på reparationer återinförs.

Med detta föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Vänsterpartiets förslag. Jag står bakom den inkomstberäkning och den preliminära inkomstberäkning som redovisas i partimotion 2024/25:1924. Riksdagen bör bifalla partimotion 2024/25:1924 yrkandena 3 och 4.

3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2025 (C)

Anders Ådahl (C) anför:

Sverige är i behov av en stark vision för en ekonomi som kan växa igen, där växande företag kan anställa fler. Ett Sverige där skola och vidareutbildning är så stark att den lyfter barn och ungdomar ur utanförskap och gör att deras kompetens kan bygga landet. Ett Sverige där klimatomställningen kan omfatta alla, på sjysta villkor, och är en konkurrensfördel för innovativa gröna företag som får grön el. Ett land där grundläggande samhällsservice och infrastruktur fungerar i hela landet. Ett Sverige som fungerar. I stället står svensk ekonomi inför tre allvarliga kriser: den första, arbetslöshetskrisen, är resultatet av passivitet och kontraproduktiv politik. Den andra, krisen för klimatomställningen och elektrifieringen, har regeringen på två år skapat helt själv genom undermålig politik. Den tredje krisen, med den samhällsfarliga kriminaliteten.

Sverige behöver en kraftfull jobb- och tillväxtpolitik, som kan besegra arbetslösheten och pressa tillbaka den med hjälp av jobbskapande i växande småföretag. Småföretagen, som står för fyra av fem jobb nya jobb, måste få kraftigt lägre skatter och kostnader för att kunna vara den motor i ekonomin som de förtjänar. Endast en företags- och jobbvänlig politik kan få upp tillväxten och få ned arbetslösheten och utanförskapet.

Centerpartiet vill utöka jobbskatteavdraget genom att höja skattereduktionen för de lägsta inkomsterna och ingångslöner samtidigt som skattesänkningen för de som tjänar över åtta prisbasbelopp justeras marginellt.

När det gäller det gröna avdraget föreslår Centerpartiet att installation av olika typer av värmepumpar inkluderas i det gröna avdraget för att öka energieffektivisering av bostäder som värms med direktverkande el. Vidare bör kravet om att reduktion för installation av system för lagring enbart beviljas för sådana installationer som avser lagring av egenproducerad el tas bort. Installation av små reningsverk för eget bruk och vissa effektiva energi- och vattenbesparande åtgärder bör också inkluderas i det gröna avdraget.

Centerpartiet avvisar regeringens förslag om att 2026 slopa skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el.

Centerpartiet anför vidare att reseavdraget bör reformeras i grunden och utredas. I väntan på utredning bör reseavdraget ändras på så sätt att avdraget har en hög milersättning på landsbygden men begränsas kraftigt i storstäder.

Centerpartiet vill också att skattereduktion för medlemsavgift i a-kassa tas bort.

Centerpartiet föreslår en utredning om att slopa fastighetsavgiften de första fem åren för den som för permanentboende tar över en byggnad som inte använts under en lång tid.

Centerpartiet ställer sig bakom huvuddragen i förslaget om ett avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet. Centerpartiet föreslår dock en utredning av den diskrepans som finns mellan hanteringen av noterade och onoterade värdepapper som riskerar att försämra förutsättningarna för lånefinansiering av små och växande företag och som också skulle kunna påverka utlåningen från statens egen verksamhet inom Almi. Centerpartiet föreslår vidare att ränteavdraget begränsas för billån där säkerheten består i bilar som i huvudsak drivs av fossila bränslen.

Centerpartiet avvisar regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel.

Vidare föreslår Centerpartiet att det nuvarande avdraget för jordbruksdiesel görs om till ett teknikneutralt jordbruksavdrag som behandlar alla drivmedel lika, samt att detta avdrag permanentas.

När det gäller regeringens förslag om avskaffad flygskatt anför Centerpartiet att det i dagsläget saknas styrmedel för att hantera flygets klimatteffekter och att skatt på flygresor därför bör kvarstå till dess att verkningfulla styrmedel för detta finns på plats.

Centerpartiet välkomnar regeringens förslag om differentiering av alkoholskatten, riktat till mindre producenter. Centerpartiet anser dock att förslaget blir för snävt med produktionsbegränsningen på 3 miljoner liter per år och föreslår att den utökas till 5 miljoner liter per år.

Vidare föreslår Centerpartiet att nedsättningen av energiskatt på naturgas och gasol som används som drivmedel tas bort.

Centerpartiet föreslår också att indexeringen av elskatten slopas. Syftet är att åtgärda att skatten på fossila bränslen just nu är lägre per energienhet än den är på elektrisk kraft.

När det gäller kemikalieskatten föreslår Centerpartiet att skattskyldigheten för begagnade varor som importeras bör begränsas i syfte att ytterligare gynna återbruk.

Vidare föreslår Centerpartiet att den effektiva skattesatsen för olika typer av spel differentieras med fokus på att hämma riskspelande till förmån för sunt och nöjesfyllt spelande.

Centerpartiet föreslår också att avskaffandet av skatten på plastpåsar och skattesänkningen på snus i budgetpropositionen för 2024 återställs.

Centerpartiet föreslår vidare att regeringen ska ha en fortsatt dialog med Danmarks och övriga nordiska länders regeringar för att ytterligare förenkla

skattereglerna så att människors vardag och delaktighet på den nordiska arbetsmarknaden underlättas.

Med detta föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Centerpartiets förslag. Jag står bakom den inkomstberäkning och den preliminära inkomstberäkning som redovisas i partimotion 2024/25:2962. Riksdagen bör bifalla partimotion 2024/25:2962 yrkandena 3 och 4.

4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2025 (MP)

Annika Hirvonen (MP) anför:

Sverige är ett land med enorma möjligheter. Vi är ett av världens rikaste och mest jämställda länder, med väl utbyggda system för välfärd och trygghet. Vi är en industrination som historiskt legat i framkant av utvecklingen. Det finns mycket bra att bygga vidare på. I stället väljer den här regeringen att använda en stor del av reformutrymmet för att sänka skatten för rika. Det löser inga samhällsproblem. För samtidigt som Sverige är starkt så står vi inför stora utmaningar. Effekterna av klimatförändringarna syns allt tydligare, Putins krig mot Ukraina fortgår, otryggheten och klyftorna växer.

Miljöpartiet vill genomföra den gröna omställning som krävs för att klara klimatmålen och bevara naturens mångfald. I regeringens budget lyser klimatpolitiken med sin frånvaro, arter tillåts dö ut och välfärden är fortsatt underfinansierad. I stället för att sänka skatten för de som har mest och tjänar mest vill Miljöpartiet satsa på vår gemensamma välfärd som ger trygghet och stabilitet för människor. Miljöpartiet föreslår en skattepolitik som minskar inkomstklyftorna och ökar incitamenten till omställningen. Med en mer progressiv skattepolitik kan resurserna till välfärden öka.

Miljöpartiet säger nej till införandet av ytterligare ett jobbskatteavdrag.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag om riktad skattesänkning till höginkomsttagare, dvs. slopad avtrappning av jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget.

Miljöpartiet anser att brytpunkten för statlig inkomstskatt inte bör räknas upp eftersom gränsen höjdes kraftigt 2023.

Miljöpartiet står bakom att bygga ut totalförsvaret. Det är viktigt att satsningarna på totalförsvaret inte går ut över andra områden som välfärd, klimat och miljö. Miljöpartiet föreslår därför en värnskatt på 5 procentenheter på inkomster som överstiger 68 500 kronor i månaden för att finansiera utbyggnaden av totalförsvaret.

I många glesbygdskommuner är kommunalskatten högre än rikssnittet. I stället för att elda på klimatkrisen genom att sänka skatten på fossila drivmedel, en skattesänkning som framförallt landar i storstäderna, vill Miljöpartiet utöka skattesänkningen för de som bor i glesbygden. Det är ett betydligt mer träffsäkert sätt att stötta de som är beroende av bilen och ger folk chansen att själva bestämma ifall man vill använda pengarna för att täcka bränsle-

kostnader eller något annat. Miljöpartiet föreslår därför en utökad skatte-reduktion för boende i glesbygd med 2 325 kronor per år till totalt 4 000 kronor om året.

I dag betalar personer med sjukersättning och aktivitetsersättning mer i skatt än någon som jobbar och har samma bruttoinkomst. Det är djupt orättvist. Miljöpartiet föreslår att funkisskatten helt tas bort genom att skatten på sjukersättning och aktivitetsersättning likställs med skatten på arbetsinkomster.

Miljöpartiet säger nej till sämre villkor för egenproducerad el genom att subventionsgraden sänks och till att skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el slopas 2026.

Miljöpartiet anser att man bör införa den skattereduktion för arbetsresor som riksdagen beslutat om och som regeringen valt att inte införa. Detta skulle innebära ett färdmedelsneutralt och rättvisare system, där också de som pendlar på annat sätt såsom med kollektivtrafik omfattas.

Miljöpartiet avvisar förslaget om sänkt skatt på investeringssparkonto till förmån för en kapitalskattereform. Miljöpartiet föreslår i stället att tillgångar på investeringssparkontot ska vara skattebefriade upp till ett kapitalunderlag om 50 000 kronor. För kapitalunderlag mellan 50 000 kronor och 1 000 000 kronor ska schablonintäkten beräknas på samma sätt som i dag. På innehav över 1 miljon kronor ska påslaget på schablonintäkten öka med två tredjedelar av 1 procentenhet för varje extra miljon upp till ett kapitalunderlag på 10 miljoner kronor.

För att finansiera prioriterade satsningar på ett sätt som ökar den ekonomiska jämlikheten föreslår Miljöpartiet att kapitalskatten höjs från 30 till 35 procent.

Miljöpartiet avvisar förslaget om ett avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet och föreslår att regeringen återkommer med ett omarbetat förslag som dels avskaffar skattereduktionen för lån som är kopplade till konsumtion av fossilfordon, dels för nya lån.

Miljöpartiet föreslår vidare en tillfällig skatt på bankernas övervinster. Skatten ska tas ut på räntenettet.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag om sänkt skatt på bensin och diesel och föreslår att riksdagen avslår proposition 2024/25:30 Sänkt skatt på bensin och diesel. Det finns betydligt mer träffsäkra sätt att kompensera hushåll som behöver bilen utan att öka utsläppen.

Miljöpartiet avvisar även förslaget om slopad malus för husbilar för att det är fel att ta bort malusen i ett läge när eldrivna husbilar är på väg ut på marknaden.

Vidare avvisar Miljöpartiet regeringens förslag om sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk till förmån för ett jordbruksavdrag.

Miljöpartiet avvisar också förslaget om att avskaffa flygskatten och föreslår att de nuvarande skattesatserna för flygresor fördubblas för att minska klimatutsläppen från flyget.

Miljöpartiet föreslår en sänkning av skatten på el från fjärrvärme till EU:s miniminivå. Vidare föreslår Miljöpartiet att 500 kW-gränsen för skattebefrielse för egenanvänd el slopas eftersom den utgör ett hinder för utbyggnaden av större solanläggningar.

Miljöpartiet föreslår vidare att malusen (den del av fordonsskatten som baseras på koldioxidutsläppen) höjs för nya bilar för att snabba på elektrifieringen och minska utsläppen. Miljöpartiet föreslår att den lägre gränsen för att betala malus sänks i tre steg från 65 gram koldioxid per kilometer till 60 gram och därefter till 55 gram. Den övre gränsen sänks i tre steg från 115 gram till 110 gram och därefter till 105 gram.

Miljöpartiet föreslår också att en antibiotikaskatt på kött införs för att motverka ohållbar och hälsofarlig överanvändning av antibiotika.

Vidare föreslår Miljöpartiet att sänkningen av skattesatsen för snus som gjordes 2024 återställs 2025.

En övergång till ett mer hållbart samhälle och en hållbar ekonomi kräver att resurser används mer effektivt. Att gynna reparationstjänster är en viktig del i det arbetet. Miljöpartiet vill därför halvera mervärdesskatten på reparationer av cyklar, hushållsapparater, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne.

För att gynna cirkularitet och återbruk av överblivet byggmaterial och rivningsmaterial vill Miljöpartiet utreda en mervärdesskattefrihet för återbrukade material.

Miljöpartiet föreslår vidare att regeringen ska ha en fortsatt dialog med Danmarks och övriga nordiska länders regeringar för att ytterligare förenkla skattereglerna så att människors vardag och delaktighet på den nordiska arbetsmarknaden underlättas.

Med detta föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Miljöpartiets förslag. Jag står bakom den inkomstberäkning och den preliminära inkomstberäkning som redovisas i partimotion 2024/25:3220. Riksdagen bör bifalla partimotion 2024/25:3220 yrkandena 3 och 4.